

පාලි යතුර

05 ශ්‍රේණිය

රාජකීය පන්තික පදියතලාවේ ඥාණවිමල හිමි

මො / ශ්‍රී විද්‍යානන්ද පිරිවෙන
යල්කුඹුර - බිබිල

077 8438417

070 6438417

වචනයක්.....

මූලික පිරිවෙන් පස්වැනි ශ්‍රේණියේ අධ්‍යාපන හදාරන සිසු දරුවන් වෙනුවෙන් පාලි පෙළ පොතේ පාඩම් සඳහා සකස් කළ පිළිතුර පොත 'පාලි යන්ත්‍ර - 05' ලෙසින් ඔබ අතට මෙලෙසින් පත් කෙරේ. වර්තමානයේ පැන නැගී ඇති කොවිඩ් වසංගතය හේතුවෙන් සිසු දරුවන්, ගරුභවතුන් දැඩි අසීරුතාවලට ලක් වී ඇති බව අමුතුවෙන් කිව යුත්තක් නොවේ. පෙළ පොත ඇසුරු කර පාඩම් අධ්‍යයනය කරන සිසුන්ට අදාළ අභ්‍යාස සඳහා පිළිතුරු ලියා එය පරීක්ෂා කර බැලීමේ අවස්ථාවක් ලබා දීම මෙම පොත රචනයේ අපේක්ෂාවයි.

මෙම පොතෙහි අකුරු 110,000කට අධික ය. වචන 22000කට ආසන්න ය. අකුරක් පාසා ඇත්තේ වෙනෙස මහන්සිය යි. මෙය මාසයක පමණ කැපවීමේ ප්‍රතිඵලයකි. එබැවින් මෙයින් උපරිම ප්‍රයෝජන සිසුන් ලබා ගනු දැකීම රිසි වෙමි. මෙහි අක්ෂර දෝෂ තිබිය හැකි ය. එවැනි තැන් ඇතොත් නිවැරදි කර සිසුන් වෙත යොමු කිරීම ගුරුභවතුන්ගේ වගකීමකි. පාලි භාෂාවෙන් ව්‍යක්ත පරපුරක් බිහි වනු දැකීම ඒකායන ප්‍රාර්ථනාවයි.

තෙරුවන් සරණයි.

පදියතලාවේ ඤාණවිමල හිමි
පරිවෙනාධිපති

මො / ශ්‍රී විද්‍යානන්ද පරිවෙන
යල්කුඹුර, බේබ්ල

2021. ජූලි. 23 (ඇසළ පොතෝ දින)

077 84 38 417

072 24 38 417

070 64 38 417

පිළිම

මුලි ම පාලි අකුර ඉගෙනේ වූ
සේනාපතිගේ විමලරතන පණ්ණාසික භාමුදුරවෙණිට
පාලි ඉගෙනුමේ දෙවැනි ගුරුපියයාණනි වන
පියණ්ණ බණ්ණිකාර ගුරුතුමණිට
භක්තසාදරයෙන්

පළමු වන පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'නමො මහා කාරුණිකස්ස තස්ස' යටතේ ඇති ගාථා සිංහලට නගන්න.

පඨමො
පාඨො

නමො මහාකාරුණිකස්ස තස්ස !!!

යො කප්පකොට්ඨිපි අප්පමෙය්‍යං
කාලං කරොනො අතිදුක්ඛරානි,
බෙදං ගතො ලොකහිත්‍යාය නාථො
නමො මහාකාරුණිකස්ස තස්ස.

අසමබ්බං බුද්ධනිසෙවිතං යං
භවාභවං ගච්ඡති ජීවලොකො
නමො අවිජ්ජාදිකිලෙසජාල
විද්ධංසිනො ධම්මවරස්ස තස්ස.

ගුණෙහි යො සීලසමාධිපඤ්ඤා
විමුක්තිඤ්ඤාණප්පභූතීහි යුතො
බෙත්තං ජනානං කුසලත්තිකානං
තමරියසංඝං සිරසා නමාමි.

(සමන්තපාසාදිකා)

1. ලෝක නායක වූ යම් සර්වඥයන් වහන්සේ නමක් කප් කෙළ ගණනිදු පමණ නොකළ හැකි කලක් මුළුල්ලෙහි අතිශය දුෂ්කර ක්‍රියාවක් කරනුයේ ලෝක සත්ත්වයාට හිත පිණිස, කායික පරිශ්‍රමයට පැමිණියේ ද, මහා කරුණික වූ ඒ ලෝක නායක වූ සර්වඥයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.
2. බුදුරදුන් විසින් නිති ඇසුරු කරන ලද යම් සපර්යාපත්තික නව ලෝකෝත්තර ධර්මයක් අවබෝධ නොකිරීම හේතු කොටගෙන, සත්ත්ව ලෝකය කුදු මහත් වූ භවයෙන් භවයට

යේ ද, අවිද්‍යාදී කල්ලේභ සමූහය නසන සුලු වූ ඒ උතුම් ධර්මයට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

3. ශීල සමාධි ප්‍රඥා විමුක්ති විමුක්තිඥානාදී ගුණධර්මයන්ගෙන් යම් ආර්ය සමූහයක් යුක්ත වූයේ ද, පින් කැමති ජනයන්හට කෙතක් වැනි වූ ඒ ආර්ය සංඝරත්නය මස්තකයෙන් වදිමි.

02. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. මහාකාරුණිකො කිත්තකං කාලං අතිදුක්කරානි අකාසි ?
මහාකාරුණිකො කප්පකොට්ඨිපි කාලං අතිදුක්කරානි අකාසි.
- ii. නාථො කසමා බෙදං ගතො ?
නාථො ලොකහිතාය බෙදං ගතො.
- iii. කසමා ජීවලොකො භවාභවං ගව්ඡති ?
අවිජ්ජාදිකිලෙස ජාල නිසසාය ජීවලොකො භවාභවං ගව්ඡති.
- iv. අරියසංඝො පන කසස පුත්තා භොතති ?
අරියසංඝො පන තථාගතසස පුත්තා භොතති.
- v. අරියසාවකා කිදිසෙහි ගුණෙහි සමනනාගතා භවති ?
අරියසාවකා සීලසමාධිපඤ්ඤාදී ගුණෙහි සමනනාගතා භවති.

03. ගාථා ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

1. 'කප්ප' යන පදය විවරණය කරන්න.

කල්පය මේ යැයි සංඛ්‍යාත්මකව දැක්වීම අපහසු ය. එහෙත් මේ පිළිබඳ උපමාවක් ඇත. එනම් දිග හා පළල යොදුන බැගින් ඇති හතරැස් කොටුවකට අබ ඇට පුරවා වසර සියයකට වරක් එහි අබ ඇටයක් ඉවත් කිරීම නිසා එකී කොටුව හිස් වන්නේ ද එසේ කොටුව හිස් වුණත් කල්පය ගෙවී අවසන් නැත.

සූත්‍ර පිටකයට අයත් සංයුක්ත නිකායෙහි අනමතග්ග සංයුක්තයේ සාසා සූත්‍රයෙන් කල්පය පිළිබඳව උපමාවක් ඇසුරෙන් බුදුරදුන් පැහැදිලි කර දී තිබෙනවා. දිනක් එක්තරා හික්ෂුවක් විසින් ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්පය යනු සංඛ්‍යාත්මකව දැක්විය නො හැකි දෙයක් නම් එය උපමාවක් මගින් හෝ පහදා දෙන මෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබුවා. එවිට අප ගෞතම බුදුරදුන් මෙලෙස පැහැදිලි කිරීමක් කළ සේක.

මහණෙනි දිගින්-පළලින් හා උසින් යොදුන බැගින් වූ ප්‍රාකාරයකින් (තාප්පයකින්) වට වූ නගරයක (භූමියක) සම්පූර්ණයෙන් ම අබ ඇට පුරවා (අතුරා) කිසියම් කෙනෙකු අවුරුදු සියයකට වරක් එයින් එක අබ ඇටය බැගින් ඉවත් කරයි නම් ඒ අනුව ඉතා දීර්ඝ කාලයක් ගත වීමෙන් එහි අබ ඇට සියල්ල ම ඉවත් වී අවසන් වී යා හැකි ය. එහෙත් කල්පයක් ගෙවී අවසන් නො වේ. කල්පය යනු ඊටත් වඩා දිගු වූවක් තව ද අනමතග්ග සංයුක්තයේ පබ්බත සූත්‍රයෙහි එන කසිසඵ හෙවත් පර්වත කල්ප උපමාවෙන් ද ගෞතම බුදුරදුන් කල්පය යනු කොතරම් දීර්ඝ කාල පරාසයක් දල යන්න පිළිබඳව මෙබඳු පැහැදිලි කිරීමක් කර තිබෙනවා.

මහණෙනි යම් සේ දිගින්ල පළලින් හා උසින් යොදුනක් (නූතන සැතපුම් දහසයක්) බැගින් එක සමාන වූ ඒක ඝන (මැද හිස් නැති) මහා කඵගල් පර්වතයක් වේ ද එම කඵගල් පර්වතය (දේවතාවෙකු හෝ අසලින් යන කෙනෙකු) අවුරුදු සියයකට වතාවක් ඉතා සිනිදු කසි (සේද) සඵවකින් පිරිමැදීම (පිස දැමීම) නිසා ඉතා දීර්ඝ කාලයක් ඇවෑමෙන් මේ මහා පර්වතය සම්පූර්ණයෙන් ගෙවී අවසන් වී යා හැකියි. එය එසේ ගෙවී අවසන් වූවත් කල්පයකට ඇති කාලය හෝ අවුරුදු ගණන අවසන් නො වේ

සංයුක්ත නිකායේ අනමතග්ග සූත්‍රයේම තවත් සූත්‍ර දේශනාවකින් කල්පවල කාලය ගතවීම වගේ ම අපේ භවයේ (සසර) දිගු බව ගැනත් විස්තර කර තිබේ. දවසක් එක්තරා බමුණෙකු බුදු හිමියන් සමීපයට පැමිණ ලෝකයේ කාලය දැනට කොතෙක් ඉක්මවා ගොස් තිබේ දැ. ඒ වගේ ම දැනට ඉක්ම ගොස් ඇති කල්ප ගණන කොපමණ ද යනුවෙන් විමසා සිටියා. එවිට බුදුරදුන් විසින් ඔහුට මෙසේ පිළිතුරු දෙනු ලැබුවා.

බ්‍රාහ්මණය මෙනෙක් ඉක්ම ගොස් ඇති කල්ප ඉතා බොහෝ ය. ඒවා සිය ගණනක් ය දහස් ගණනක් ය ලක්ෂ ගණනක් ය කියා ප්‍රමාණයෙන් දැක්විය නො හැකි තරම් ය. බ්‍රාහ්මණ ය මේ ගංභා නදිය පටන් ගන්නා තැන සිට මුහුදට වැටෙන තැන දක්වා වූ සියලු ම වැලිකැට ප්‍රමාණය ගැණිය (ගණන් කළ) නො හැකි සේ අතීතයේ ගත වූ කල්ප ගණනත් ප්‍රමාණය කළ නො හැකි වේ

ප්‍රඥාධික බුදු කෙනෙකු වූ අප ගෞතම බුදුරදුන් සාරාසංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂයක් පුරා පෙරුම්දම් (පාරම්) සම්පූර්ණ කළා. මෙයටත් පෙර මහා බෝසතාණන් විසින් දීපංකර බුදුන් ඉදිරියේ නියත විවරණ ලැබීමට පෙර මනෝ ප්‍රණීදානය සහ වාක් ප්‍රණීදානය ලෙස දහසය අසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් අනියත විවරණ සම්මා සම්බුදුවරු 512000 ක් හමුවේ පුරනු ලැබුවා. මේ අනුව ගෞතම බුදුරජුන් ගේ මුළු පාරම් කාලය විසි අසංඛ්‍යකුත් කල්ප ලක්ෂයක් වන අතර එම කාලය තුල හමු වූ සම්මා සම්බුදුවරු ගණන 512027 නමක් වන බව දත යුතු ය.

අනාගතයේ වීර්‍යාධික බුදු කෙනෙකු ලෙස මතු බුදුවන මෛත්‍රීය බෝසතුන් සොළසාසංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂයක් තිස්සේ පාරම් දම් පුරා සිටිනවා.

2. ඇදිලි බැඳ නමස්කාර කිරීම යනු කුමක් ද?

දොහොත් නළලේ තබා වැදීම

3. අවිද්‍යාව අන්ධකාරයකට සමාන කොට ඇත්තේ කුමක් හෙයින් ද?

අවිද්‍යාව නම් නොදැනීමයි. අන්ධකාරය නම් අඳුරයි. නොදැනීම නිසාත් අන්ධකාරය නිසාත් මිනිසා බොහෝ පීඩාවට පත් වේ. මේ නිසා අඳුරත් අවිද්‍යාවත් එකිනෙකට සමාන කර උපමා කර ඇත.

4. ත්‍රිශික්ෂා නම් කරන්න.

සිල, සමාධි, පඤ්ඤා

5. සංසරත්නය කෙතකට සමාන වන්නේ කෙසේ ද?

මිනිසාගේ ජීවිතය රඳා පවත්වාගැනීමේ දී ආහාරය ප්‍රධාන වෙයි. තමා වපුරන බීජ අනුව සරු අස්වැන්නක් හෝ නිසරු අස්වැන්නක් ලැබෙයි. මිනිසාගේ ලෞකික ජීවිතය සරු කර ගැනීමට උපකාර වන්නේ යම් සේ ද හික්ෂුන් වහන්සේ ආධ්‍යාත්මික ගුණ වර්ධනය කිරීම කෙරෙහිත් ලෞකික ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීම කෙරෙහිත්

අපට උපකාර කරති. උන්වහන්සේලාගේ ගුණ ගත් කල්හි සුපටිපන්න, උජුපටිපන්න ආදි ගුණයන්ගෙන් පිරිපුන් වේ.

එසේ හෙයින් දා සීලාදි ගුණාංගයෙන් යුතු නිසා උන්වහන්සේ කෙනකට උපමා කර ඇත. කෙන මගින් අපට දෙන්නේ අස්වැන්නයි. හික්ෂුන් වහන්සේලා ද අපට දෙන්නේ අස්වැන්නයි. ඒ සීල සමාධි පඤ්ඤා ආදි වශයෙන් අප වෙත දෙන අස්වැන්නයි. එය අපගේ ආධ්‍යාත්මික ජීවිතය සරු කර ගැනීමට ආදර්ශයක් වෙයි.

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. අකාරාදයෝ නිගග්ගිතතතා එකවතනාලීසකඛරා භවන්ති.
අයන්තේ පටන් බිත්දුව තෙක් අකුරු හතළිස් එකක් වෙයි (වෙති)
- ii. එකො මනුසෙසා අකඛරාති දිස්වා 'කිං භො ඉද'නති
අකඛරඤ්ඤං මනුසසං පකෙකාසාපෙඤා දසෙසසි.
එක් මිනිසෙක් අකුරු දැක 'මේ කුමක්ද' යැයි අකුරු දන්නා මිනිසෙකු කැඳවා පෙන්වීය.
- iii. යෝ නිරුතතිං න ජානාති - ජානාති පිටකතතයං.
පදෙ පදෙ විකඛෙධයා - වතෙ අනුගපො විය
යමෙක් ව්‍යාකරණ දැනීමෙන් තොරව ත්‍රිපිටක ධර්මය දැනී ද ඔහු වනයෙහි හැසිරෙන අන්ධ වූ ඇතෙකු මෙනි. නොයෙක් තැන්වල හැපෙන්නාක් මෙන් (අන්ධ බැවින්) පදයක් පදයක් පාසා සැක කරන්නෙක් වෙයි.
- iv. අකඛරවිතතකා සුගග්ගිතසුතතා නං අඤ්ඤා පාලිඤ්ඤා පටිබුජ්ඣති.
ව්‍යාකරණඥයෝ මනාකොට ගන්නා ලද සූත්‍රවල අර්ථය ද පාළිය (පෙළ) ද අවබෝධ කර ගනිති.
- v. ඉදානි පන මුද්දිතපොඤ්ඤානං සුලභතාය තාලපණ්ණසු ලිඛතා දුලලභා භොතති.
දැන් වනාහි මුද්‍රිත පොත් බහුල බැවින් තල්පත්වල ලියන්නෝ දුර්ලභ වෙති.

02. පාලියට නගන්න.

- i. සාමනේර තෙමේ පැන ගෙන පොතෙහි අකුරු ලියා ගුරුවරයාට පෙන්විය.
සාමනේරො අකඛරවඤ්චං ගහෙතො පොඤ්ඤා අකඛරානි ලිඛිතො ආවරියං/ ආවරියස්ස දසෙස්සි.
- ii. පාලි භාෂාවේ ව්‍යාඤ්ජනාක්ෂරයෝ තිස්තුනක් වෙති.
පාලි භාසායං ව්‍යාඤ්ජනා තෙතතිංසති/තෙතතිංසානි භවන්ති.
- iii. ඇතැමෙක් බිත්දුවට නිග්ගහිත යැයි කියත්.
අඤ්ඤාතො බිත්ථං නිග්ගහිතං ඉති වදන්ති.
- iv. පුස්කොළ පොත්වල අකුරු රටා තුනක් දක්නට ලැබේ.
තාලපණ්ණසු පොඤ්ඤසු අකඛරානි තිති ලක්ඛණානි (තිණි රූපානි) විජ්ජතෙ.
- v. මුගලන් ඇදුරෝ අකුරුවලට වර්ණ යැයි ව්‍යවහාර කරත්.
මොග්ගලානාවරියා අකඛරානං 'වණණ' ඉති වොභරන්ති.

03. අර්ථවත් ඒකාක්ෂර පද 20ක් ලියන්න.

යෙ, සො, ජෙ, වෙ, ක, ඡ, තෙ, වෙ, හි, යා, නො, න, ව, බො, මා, රෙ, හො, හෙ, යා, තු,

04. හිස්තැන් පුරවන්න.

අක්ෂර	උපදින ස්ථානය	බාලාවතාර සූත්‍ර පාඨය
ච	දත් සහ තොල්	චො දනොනාට්ඨපො
ඉ, ඡ	තල්ල	ඉචචගගයා තාලුජා
ග, හ	උගුර	අකචගගහා කණ්ඨජා
උ, ඵ	තොල්	උපචගගා ඔට්ඨජා
ල, ස	දත්වලින්	තචගගලසා දනනජා
ට, ඵ්	මුදුනින්	ටචගගරළා මුද්ධජා

05. පහත දැක්වෙන පදවල අක්ෂර වින්‍යාසය නිවැරදි කොට ලියන්න.

- i. අණනො - අනණො
- ii. අට්ඨාරස - අට්ඨාරස
- iii. විශෙෂං - විසෙසං
- iv. මා නිව්ඤ්ඤා - මා නිව්ඤ්ඤා
- v. අජ්ජබාසි - අජ්ජබාසි
- vi. නිබ්බන්ධනි - නිබ්බන්ධනි
- vii. පුරිසධම්මසාරථී - පුරිසදම්මසාරථී
- viii. වත්තාලීසති - වත්තාලීසති
- ix. උච්ඡාරණ - උච්චාරණ
- x. සමබ්බං - සමබ්බං

දෙවැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'එතු ඛො භනෙන භගවා සවාගතං භනෙන' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

දුතිශො
පාඨො

**එතු ඛො භනෙන භගවා
සවාගතං භනෙන**

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො එකපුණ්ඩරිකෙ පරිබ්බාජකාරාමෙ පටිවසති. අප් ඛො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතතවිවරමාදාය වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසී. අප් ඛො භගවතො එතදභොසී. අතිප්පගො ඛො තාව වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිතුං. යනනුනාහං යෙන එකපුණ්ඩරිකො පරිබ්බාජකාරාමො, යෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො තෙනුපසඬකමෙය්‍යනති. අප් ඛො භගවා යෙන එකපුණ්ඩරිකො පරිබ්බාජකාරාමො යෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො තෙනුපසඬකමී. අඤ්ඤා ඛො වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො භගවනං දුරතොව ආගච්ඡනං. දීඝවාන භගවනං එතදවොච. එතු ඛො භනෙන, භගවා. සවාගතං භනෙන, භගවතො, චිරස්සං ඛො භනෙන භගවා ඉමං පරියායමකාසී යදිදං ඉධාගමනාය. නිසීදතු, භනෙන, භගවා ඉදමාසනං පඤ්ඤාත්තනති. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාත්තෙ ආසනෙ. වච්ඡගොතොපි ඛො පරිබ්බාජකො අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙත්වා එකමනං නිසීදි.

(තෙවිජ්ජවච්ඡගොතන සූතන - මජ්ඣමනිකාය)

**එතු ඛො භනෙන භගවා සවාගතං
භනෙන**

එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලා මහනුවර සමීපයෙහි වූ මහා වනයෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. ඒ සමයෙහි වච්ඡගොත්ත පරිබ්බාජක තෙමේ ඒකපුණ්ඩරික (එක් ඇටඹ ගසක් ඇතියෙන්) නම් පරිබ්බාජක ආරාමයෙහි වාසය කරයි. එකල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙරබත් වේලාවෙහි (පෙරබත්හි) හැඳ පොරවා පාසිවුරු ගෙන විශාලා මහනුවරට පිි වූසිඟා වැඩි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය. (මෙසේ සිතු සේක). විශාලා මහනුවර පිඩු සිඟා යන්නට තව උදැසන වෙයි. මම 'ඒකපුණ්ඩරික'

නම් පරිබ්‍රාජකාරාමයෙහි වච්ඡගොත්ත පරිබ්‍රාජක යම් තැනක ද එහි එළඹීම නම් මැනවැ'යි යනුවෙනි. එකල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒකපුණ්ඩරික නම් පරිබ්‍රාජකාරාමයෙහි වච්ඡගොත්ත පරිබ්‍රාජකයා යම් තැනෙකින් ද එහි වැඩි සේක (එළඹුණු සේක).

වච්ඡගොත්ත පරිබ්‍රාජක දුරින් ම වඩිනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙම වදන් කීවේ ය. 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැමිණෙන සේක්වා, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ස්වාගත ය, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පැමිණීමෙන් බොහෝ කලෙකින් මේ පරියාය (කරුණ) කළ සේක. වහන්ස, බුදුහු වැඩහිඳුනා සේක්වා. මේ අස්ත පනවන ලදැ'යි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පැන වූ ආසනයෙහි වැඩහුන් සේක. වච්ඡගොත්ත පරිබ්‍රාජක තැන ද එක්තරා මිටි අසුනක් ගෙන එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

02. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. තදා භගවා කුහිං විහරි?

තදා භගවා වෙසාලියං මහාවතෙ කුඨාගාරසාලායං විහරති.

ii. වච්ඡගොතො පරිබ්‍රාජකො කඤ්ච පටිවසති ?

වච්ඡගොතො පරිබ්‍රාජකො එකපුණ්ඩරිකෙ පරිබ්‍රාජකාරාමෙ පටිවසති.

iii. අනිප්පගො බො තාව වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිකුනති කො විනෙතසි ?

අනිප්පගො බො තාව වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිකුනති' භගවා විනෙතසි.

iv. කො දුරතොව ආගච්ඡන්තං භගවන්තං අඤ්ඤස ?

වච්ඡගොතො පරිබ්‍රාජකො දුරතොව ආගච්ඡන්තං භගවන්තං අඤ්ඤස.

v. වච්ඡගොතො පරිබ්‍රාජකො භගවන්තං දිසවා කිං කථෙසි ?

වච්ඡගොතොතො පරිබ්බාජකො භගවන්තං දිසවා එතු ඛො භනෙත භගවා සවාගතං භනෙත'ති කථෙසි.

03. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. වච්ඡගොතේන පරිබ්බාජක තෙමේ කුමන නගරයක වාසය කළේ ද?

විශාලා මහනුවර

ii. බුදුරදුන් වඩින බව දුටු වච්ඡගොතේන පරිබ්බාජක තෙමේ උන්වහන්සේ පිළිගත්තේ කෙසේ ද?

වඩිනු මැනවි ස්වාමීනි, යහපත් පැමිණීමක් වේවා යනුවෙන් සමාදරයෙන් පිළිගත්තේ ය.

iii. 'නිවං ආසනං' යනුවෙන් හැඳින්වූයේ කුමක් ද?

මිටි අසුන / පහන් ආසනය

iv. බුදුහිමියන්ගේ දිනවරියාවේ කවර අංගයක් මෙම ඡේදයෙන් විස්තර වේ ද?

පෙරවරු කාලයේ පිණ්ඩපාත වාරිකාවේ හැසිරීම (පෙරබත් කිස)

v. මෙම ඡේදයෙන් බුදුහිමියන්ගේ කිනම් ගුණයක් ප්‍රකාශ වේ ද? අනාගාමිකයන් කෙරෙහි වූ සුහදශීලී බව

අභ්‍යාසය

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

නාමය	චතුස්ථි විභක්ති එකවචන		පංචමි විභක්ති එකවචන		ෂට්ඨි විභක්ති එකවචන	
	පාලි පදය	සිංහල අර්ථය	පාලි පදය	සිංහල අර්ථය	පාලි පදය	සිංහල අර්ථය

පමුඩු	අග්‍රි	රුකඩ	වනිතා	කට්ඨ	වාතර
පමුඩුනො	අග්‍රිනො	රුකඩය, රුකඩසස	වනිතාය	කට්ඨනො, කට්ඨසස	වාතරය, වාතරසස
දඹ ගසට	ගින්නට	ගසට	වනිතාවට	පණ්ඩිතයාවට	වදුරාවට
පමුඩුසමා	අග්‍රිනො, අග්‍රිමහා, අග්‍රිසමා	රුකඩො, රුකඩමහා, රුකඩසමා	වනිතාය	කට්ඨමහා, කට්ඨසමා	වාතරො, වාතරමහා, වාතරසමා
දඹ ගසෙහි	ගින්නෙන්	ගසෙන්	වනිතාවගෙන්	පණ්ඩිතයාගෙන්	වදුරාගෙන්
පමුඩුසස	අග්‍රිසස	රුකඩසස	වනිතාය	කට්ඨනො, කට්ඨසස	වාතරසස
ගඹගසේ	ගින්නේ	ගසේ	වනිතාවගේ	පණ්ඩිතයාගේ	වදුරාගේ

ඉම	ඵල	ගො
ඉමසස	ඵලාය, ඵලසස	ගාවසස, ගවසස
මොහුට	ගෙඩියට	ගොනාට
ඉමමහා, ඉමසමා	ඵලසමා, ඵලමහා	ගාවසමා, ගවසමා, ගාවමහා, ගවමහා
මොහුගෙන්	ගෙඩියෙන්	ගොනාගෙන්
ඉමසස	ඵලසස	ගාවසස, ගවසස
මොහුගේ	ගෙඩියේ	ගොනාගේ

2. පහත දැක්වෙන පාලි වාක්‍යයන්හි හිස්තැන්වලට සුදුසු සංඛ්‍යා ශබ්දයන් වරහන් තුළින් තෝරා යොදන්න.

(දසහි, අසීති, දවතතිංස, සහසසං, තියෙසා)

- හගවතො දවතතිංස මහාපුරිසලකඤ්ඤා භොතති.
- තසස කායෙ අසීති අනුබ්‍යඤ්ජනානි දිස්සන්ති.
- තියෙසා ඉමා භිකඛවෙ ධාතුයො.
- සො සහසසං මානුසෙ සංගාමෙ ජිනාති.
- දසහි අබ්බෙහි සමන්තාගතො අරහාති වුච්චති.

3. සිංහලට නගන්න.

- ඵකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාරසාලායං.

ඵක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලා මහනුවර මහාවනයෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වාසය කරයි.

- ii. තිණිමානි භික්ඛවෙ අකුසලමූලානි.
මහණෙනි, මේ අකුසල මුල් තුනයි.
- iii. යථා සීලවනතා භික්ඛවො වසන්ති තථ මනුස්සා සප්පරිසා භොතති.
යම්තැනෙක ශීලවන්ත භික්ෂූහු වාසය කරත් ද එහි මිනිස්සු සත්පුරුෂයෝ වෙති.
- iv. භගවා පටම වස්සං බාරාණසියං ඉසිපතනාරාමෙ විහරි.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළමු වස්කාලය බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ වාසය කළහ. (විසූ සේක)
- v. මාතා දස අමබානි කිණිඤා ධිතරාතං දදිස්සති.
අම්මා/ මව අඹ ගෙඩි දහයක් මිලට ගෙන දූවරුන්ට දෙන්නී ය.

4. පාලියට නගන්න.

- i. රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේ දකියි.
රාජා/ භූපාලො බුද්ධං පස්සති.
- ii. වෙළෙන්දො ගොවීන් සමග ගස් කපති.
වාණිජා කසසකෙහි සද්ධිං රුකෙක ඡිඤ්ඤති.
- iii. මසුන් මරන්නෝ කරත්තවලින් ගමට මාළු ගෙනෙත්.
කෙවට්ටා සකටෙහි ගාමං මචෙෂ ආනෙතති.
- iv. මාගේ සහෝදරයා මිත්‍රයන් දෙදෙනෙකු සමග අනුරාධපුරයට ගියේ ය.
මම භාතා දව්හි මිත්තෙහි සද්ධිං අනුරාධපුරං ගච්ඡි.
- v. මහණෙනි, පැවිද්දා විසින් සේවනය නොකළ යුතු අන්ත දෙකකි.
භික්ඛවෙ, දෙව අනතා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා.

5. සුදුසු සර්ව නාම පද යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කර තේරුම ද ලියන්න.

(කො, යො, සො, සා, අහං, සබ්බං, තෙ)

- i. යො ගාවං න විජානාති සො ගොගණං න රකඛති.
- ii. සා කිර එකදිවසං විනොසි. අහං අපි පබ්බජ්ඣමි.
- iii. කො අඤ්චනං අජෙකාගහෙසුං ?
- iv. වාණිජො සබ්බං ධනං යාවකානං දත්වා අඤ්ඤං රට්ඨං අගමි.
- v. තෙ නදියා වාපියා ච අනතරා ධෙනුං හරන්ති ?

❖ සිංහලට නැගීම.

- i. යමෙක් ගොනා නොදැනී ද ඔහු ගොන් සමූහය නො රකියි.
- ii. ඇය වනාහි එක දවසක සිතුවා ය. මමත් පැවිදි වන්නෙමි.
- iii. කවුරු අන්ධවනයට බැසගත්තෝ ද?
- iv. වෙළෙන්දා සියලු ධනය යාවකයන්ට දී වෙනත් රටකට ගියේ ය.
- v. ඔවුහු ගඟ ද වැව ද අතර ධෙනුව ගෙනයත් ද?

තෙවැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

1. 'අකෙකාසමෙව අලඝු' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

ත්‍රියො
පාඨො

අකෙකාසමෙව අලඝු.

අප්ථං බො ආයස්මා රට්ඨපාලො උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛ්ණං කත්වා සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය යෙන ථුල්ලකොට්ඨිතං තෙන වාරිකං පකකාමී. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ථුල්ලකොට්ඨිතං තදවසරී. තත්‍ර සුදං ආයස්මා රට්ඨපාලො ථුල්ලකොට්ඨිතෙ විහරති රඤ්ඤා කොරවාසස්ස මිගාවීරෙ. අප්ථං බො ආයස්මා රට්ඨපාලො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය ථුල්ලකොට්ඨිතං පිණ්ඩාය පාවිසී. ථුල්ලකොට්ඨිතෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන සකපිතුනිවෙසනං තෙත්‍රපසංකමී. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා මජ්ඣමාය ද්වාරසාලාය උලලිබාපෙති. අඤ්ඤා බො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා ආයස්මන්තං රට්ඨපාලං දුරතොව ආගව්ජන්තං, දිස්වාන එතදවොච. "ඉමෙහි මුණ්ඩකෙහි සමණකෙහි අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො පබ්බජිතො"ති. අප්ථං බො ආයස්මා රට්ඨපාලො සකපිතුනිවෙසනෙ නෙව දානං අලඝු, න පච්චක්ඛානං, අඤ්ඤාදපු අකෙකාසමෙව අලඝු. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස ඤාතිදාසී ආභිදොසිකං කුමමාසං ඡඨෙධිතුකාමා හොති. අප්ථං බො ආයස්මා රට්ඨපාලො තං ඤාතිදාසීං එතදවොච. "සචෙ තං හගිති, ඡඨෙධිතියධමමං ඉධ මෙ පතෙන ආකිරා" ති.

(රට්ඨපාල සුත්ත - මජ්ඣමනිකාය)

අකෙකාසමෙව අලඝු

ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ හුනස්තෙන් නැගී බුදුන් වැද පැදකුණු කොට සෙනස්ත සකසා තබා පා සිවුරු ගෙන ථුල්ලකොට්ඨිත නියමී ගම කරා වාරිකාවෙහි පිටත් ව ගියහ. අනුක්‍රමයෙන් සැරිසරන්නා වූ ථුල්ලකොට්ඨිත නියමී ගම යමී තැනක ද එතැනට එළඹියේ ය. එහි දී ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ ථුල්ලකොට්ඨිතයෙහි කෝරවා රජුගේ 'මිගාවීර' නම් උයනෙහි වැඩ වෙසෙති. ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ පෙරවරු වේලාවේ හැද පොරවා පාසිවුරු ගෙන ථුල්ලකොට්ඨිත නියමීගමට

පිඬු පිණිස පිවිසියහ. ථූල්ලකොට්ඨිකයෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඬු සිඟා වඩින්නාහු සිය පියාගේ නිවස කරා එළඹියහ. ඒ සමයෙහි ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන්ගේ පියා මධ්‍යම ද්වාරශාලාවෙහි (සන්නාලියා ලවා) කෙස් පිරවයි. ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන්ගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන් දුරින් ම එනු දැක මෙසේ කීවේ ය. 'මේ මුඩු මහණුන් විසින් අපගේ ප්‍රිය මනාප එක ම පුතු පැවිදි කරවන ලදැයි' යනුවෙනි. එකල්හි ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන් සිය පියාගේ නිවාසයෙන් දානය නොලැබ, වෙනත් කිසිවක් නොලැබ ඒකාන්තයෙන් දොස් ම ලැබීය. ඒ සමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන්ගේ ඤාති දාසියක් රාත්‍රියක් පුරා නිවසේ තිබුණු කැවිලි බැහැර කරනු කැමති වෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ ඒ ඤාති දාසියට මෙසේ කීවාහු ය. 'ඉඳින් නැගෙනියනි, ඒ බැහැර ලන දෙය මෙහි මාගේ පාත්‍රයට දමන්න' යනුවෙනි.

2. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ආයසමා රට්ඨපාලො කුහිං වාරිකං පකකාමි ?
ආයසමා රට්ඨපාලො ථූල්ලකොට්ඨිකං වාරිකං පකකාමි.
- ii. රඤ්ඤො කොරවාසස් මිගාවීරෙ කො වසති ?
රඤ්ඤො කොරවාසස් මිගාවීරෙ ආයසමා රට්ඨපාලො වසති.
- iii. ආයසමා රට්ඨපාලො කතරස්මි කාලෙ පිණ්ඩාය වරි ?
ආයසමා රට්ඨපාලො පුබ්බණ්ණ සමයෙ පිණ්ඩාය වරි.
- iv. ථෙරස්ස පිතා කසමා අකෙකාසි ?
ථෙරස්ස පිතා ඉමෙහි මුණ්ඩකෙහි සමණෙහි එකපුත්තකො පබ්බජිතො'ති අකෙකාසි.
- v. සො ථෙරො තං ඤාතිදාසිං කිං කථෙසි ?
සො ථෙරො තං ඤාතිදාසිං 'සවෙ තං හගිනි ඡඩ්ඛනීය ධම්මං ඉධ මෙ පතෙන ආකිරා'ති කථෙසි.

3. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. රට්ඨපාල රහතන් වහන්සේගේ ගම කුමක් ද?
ථුල්ලකොට්ඨිකය
- ii. කොරවා රජුගේ උයනේ නම කුමක් ද?
මීගාවිරය
- iii. රට්ඨපාල හිමියන් දුටු පියතුමා පැවසූයේ කුමක් ද?
මේ මුඩු ශ්‍රමණයා මගේ එකම ප්‍රිය පුත්‍රයා පැවිදි කළේ ය.
- iv. රට්ඨපාල රහතන් වහන්සේට තම ගෙදරින් නොලැබුණේ මොනවා ද?
පිණ්ඩපාතය නොලැබීම
- v. 'ආභිදොසිකං කුමමාසං' යන්න විස්තර කරන්න.
පිළිගනු පිටුවක්. පිළිගනු වූ ආහාර අනුභවය මිනිසා කොහෙත්ම සිදු කරන්නේ නැත. ඕනෑම ආහාරයක් අනුභවයට ගත හැකි කාලයක් ඇත. එම කාලය ඉක්ම ගිය විට ආහාර නුසුදුසු යැයි කියනු ලැබේ. පිළිගනු වුවා යැයි කීම සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයයි. එනම් ආහාරයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත් වීමයි.

අභ්‍යාසය

1. සිංහලට නගන්න.

- i. සෙනාපති යොධෙහි සද්ධිං නගරමහා නිකමති.
සෙන්පතියා යෝධයන් සමග නගරයෙන් නික්මෙයි.
- ii. මුනි සද්ධෙහි ගහපතීහි සද්ධිං ගිරිමහිරුහති.
මුනිවරයා ශ්‍රද්ධාවන්ත ගෘහපතියන් සමග කන්ද නගයි.
- iii. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො රට්ඨපාලස්ස පිතා මජ්ඣිමාය දොරසාලාය උලලිඛාපෙති.
ඒ සමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන්ගේ පියා නිවසෙහි මැද සාලයෙහි හිස පිරවයි.
- iv. ආයසමතො රට්ඨපාලස්ස ඤාතිදාසි ආභිදොසිකං කුමමාසං ඡවෙඩතුකාමා හොති.
ආයුෂ්මත රට්ඨපාල ස්වාමියාගේ ආභිදොසික කුමමාසං ඡවෙඩතුකාමා වෙයි.

ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරුන්ගේ ඥාතිදාසිය පිළිගනු පිටුවක් බැහැර කරනු කැමැත්තී වෙයි.

- V. අට බො ආයසමා රට්ඨපාලො තං ඥාතිදාසිං එතදවොච.
ඉක්කිති ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙර වනාහි ඒ ඥාතිදාසියට මෙය කීවේ ය.

2. පාලියට නගන්න.

- i. පින් කරන පුද්ගලයා නිතර නිතර පින් කරයි.
පුඤ්ඤවනො නිව්චං නිව්චං (පුනපුනං) පුඤ්ඤානි කරොති.
- ii. මාලාකාරයා මල් රැස් කර මල් දම් ගොතා විකුණා ජීවත් වෙයි.
මාලාකාරො පුප්ථානි ඔව්නිත්වා මාලා දාමානි ගණෙත්වා විකකිණිත්වා ජීවති.
- iii. මගේ මව උදෙන් ම දානය පිළියෙළ කර විහාරයට ගොස් හික්මු සංඝයාට පූජා කළා ය.
මම මාතා පාතොච දානං පටියාදෙත්වා විහාරං ගන්ත්වා හික්මු සංඝස්ස පූජෙසි.
- iv. ඔහු ධර්මයේ හැසිරෙන්නේ ය. දුශ්චරිතයෙහි නො හැසිරෙන්නේ ය.
සො ධම්මෙ චරිස්සති, දුච්චරිතෙ න චරිස්සති.
- v. බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඇසතු රුකමුල වැඩ හිඳ වෙසක් පුත් පොහෝ දින අභිසම්බෝධියට පත්වූහ.
බොධිසත්තො අසවත්ථ බොධිමූලෙ නිසීදිත්වා වෙසාබ පුණ්ණම් දිනෙ අභිසම්බොධිං පාපුණිංසු.

3. කෙටි පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කාරක යනු මොනවාද ?

ක්‍රියා නිෂ්පත්තියට නිමිති වීමෙන් ක්‍රියා නිපදවනුයේ කාරක නම් වෙයි. කෙරෙහි කිරියං නිපථාදෙති'ති කාරකං යනු සූත්‍ර වෘත්තියයි.

ii. කාරක වර්ග 06 ලියන්න.

- දුකියා - කර්මාර්ථය
- තතියා - කර්තෘ අර්ථය
- කරණ - කරණාර්ථය
- චතුස්ථි - සම්ප්‍රදානාර්ථය
- පඤ්චමි - අපාදානාර්ථය
- සත්තමි - ආධාරාර්ථය

iii. උපපද විභක්ති යනු මොනවාද ?

කිසියම් පදයක් උපසර්ග ධාතු ආදී වූ අන්‍ය පදයක් නිසා ගත යුතු විභක්තිය නොගෙන වෙනත් විභක්තියක් ගනී නම් ඒ උපපද විභක්තිය යි.

iv. 'අවචනක සංයෝගය' යන්න විස්තර කරන්න.

කාල, මාර්ග ආදී ප්‍රමාණවාචක පද ද්‍රව්‍ය, ගුණ, ක්‍රියාවාචී පද සමග ඇතිවන සමීප සම්බන්ධය මේ නමින් හැඳින්වේ. මෙය දුකියා විභක්ති ගනී.

- හිකඛු තෙමාසං පරිත්තං භණ්ණති.
- යොජනං වනරාජී භවති.

v. 'සමපදානෙ චතුස්ථි' ප්‍රයෝගය සඳහා උදාහරණ 2ක් දෙන්න.

යාවකො බාලකස්ස පොඤ්ඤං දදාති.

හිකඛං සංසස්ස දෙම.

4. පහත සඳහන් වාක්‍යයන්හි කළු අකුරින් මුද්‍රිත පදවල විභක්ති ප්‍රයෝගය ලියා සිංහලට නගන්න.

- i. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා සංගාමජ් අඤ්ඤාතරස්මි. රුකඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසිනෙනා හොති. (කාලාර්ථයේ තතියා)

- ii. භගවා තායං චෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි. (කාලාර්ථයේ සත්තම්)
- iii. පඤ්චගි භික්ඛුසතෙහි සහ ගොතම් නිබ්බානං යාති. (සභාදි යොගය)
- iv. පුත්ත, භාසකාලෙ උපට්ඨිතෙ සොචිතුං න යුත්තං. (කාල සත්තම්)
- v. අහං තාසං සබ්බෙසං ජෙට්ඨා අහොසිං. (නිද්ධාරණාර්ථයේ ඡට්ඨි)
- vi. අඤ්ඤාතරො සො පනායසමා නන්දො අරහතං අහොසි. (දුතියා විභක්ති)

5. A හි දී ඇති විභක්තාර්ථයට උචිත යෙදුම් B කොටසින් තෝරාගෙන ලියා දක්වන්න.

	A කොටස		B කොටස
1	ක්‍රියා පවර්ගාර්ථයේ තතියා - 2	1	උපාසකා අලලචත්ථි අලලකෙසෙහි භගවන්තං උපසංකම්භු
2	නිර්ධාරණාර්ථයේ සත්තම් - 6	2	ථෙරා නවති මාසෙහි සංගීතිං අකංසු
3	අත්‍යන්ත සංයෝගාර්ථයේ දුතියා - 5	3	උපසන්නො සුඛං සෙති.
4	සභාදි යෝගයෙහි තතියා - 4	4	ආචරියො සහ සිසෙසහි ගච්ඡති.
5	ක්‍රියා විශේෂණාර්ථයේ දුතියා - 3	5	භගවා සත්තාහං එකපලංකෙන නිසීදි
6	නිර්ධාරණාර්ථයේ ඡට්ඨි - 7	6	පඤ්චවගගියෙසු භික්ඛුසු කොණ්ඩකෙඤ්ඤා පඨමො අරහා අහොසි.
7	ඉත්ථම්භුතාර්ථයේ තතියා - 1	7	උපාසකො තෙසං අඤ්ඤාතරො අහොසි.

8	ද්විකර්මක ධාතුයෝගයෙහි දූතියා - 8	8	පරාභවනතං පුරිසං මයං පුච්ඡාම ගොතමං.
9	නමො යෝගයෙහි වතුන්ට 10	9	යාවකො කසිරෙන ඝසච්ඡාදං ලභති.
10	ක්‍රියා විශේෂණාර්ථයෙහි තතියා - 9	10	නමො තෙ බුද්ධවීරස්සු

සිව්වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

චතුර්ථො
පාඨො

උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු

එවං වුනෙන කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච. අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නික්කල්ප්තං වා උක්කල්ප්තං, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුළුභස්ස වා මග්ගං ආවිකේධය්‍ය, අප්‍රධිකාරෙ වා තෙලපඡෝතං ධාරෙය්‍ය, චක්ඛුමනෙනා රූපානි දක්ඛන්තිති. එවමෙව හොතා ගොතමෙන අනෙක්පරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච හික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගො පාණ්ණපෙනං සරණං ගතං. එසාහං හො ගොතම සත්ත ව උපභසනානි, සත්ත ව චච්ඡන්තරසනානි, සත්ත ව චච්ඡන්තරසනානි, සත්ත ව අජසනානි සත්ත ව උරුහසනානි මුඤ්චාමි, ජීවිතං දෙමි. හරිතානි වෙච නිණානි බාදන්තු, සීතානි ව පානීයානි පිචන්තු, සීතො ව නෙසං වාතො උපවායතුති. අථ බො භගවා කුටදන්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ආනුපබ්බිකථං කපෙසි. සෙය්‍යථීදං? දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛමෙම ව ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි කුටදන්තං බ්‍රාහ්මණං කලලචිත්තං මුදුචිත්තං විනිවර්ණචිත්තං උදගචිත්තං පසන්තචිත්තං. අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි. දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථ අපගතකාළකං සමමදෙව රජනං පටිගගණෙය්‍ය, එවමෙව කුටදන්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තස්මිං යෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි. යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති.

(කුටදන්තසුත්ත - දීඝනිකාය)

උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි කුද්දන්ත බමුණු තෙමේ 'වහන්ස, දේශනාව කදිම ය. වහන්ස, දේශනාව කදිම ය. වහන්ස, යටිකුරු කොට තිබුණු භාජනයක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු යමක් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මුළාවූවෙකුට මඟ කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇතියන් රූප දකිතියි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස එසේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මට නොයෙක් අයුරින් දහම් පැවසිණි, වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ දහම ද හික්මු සංඝයා ද

සරණ යම්. වහන්ස, අද පටන් දිවි හිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයෙකු කොට හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා දැන වදාරණ සේක් වා. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ මම හත්සියයක් ගොනුන් ද හත්සියයක් නාමු වස්සන් ද හත්සියයක් නාමු වැස්සියන් ද හත්සියයක් එළුවන් ද හත්සියයක් තරුණ බැටළුවන් ද මුදාලමි. ඔවුන්ට අභය දෙමි. නිල් තණ බුදිත්වයි ද, සිසිල් පැන් බොත්වයි ද ඔවුන්ට සිසිල් පවන ද හමත්වයි කියායි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුටදන්ත බමුණා හට දානකථා, ශීලකථා, ස්වර්ගකථා, කාමයන්ගේ ආදීනව, කාමයන්ගේ ලාමක බව, කාමයන්ගේ කෙලෙසීම, අත්හැරීමේ ආනිශංස පැවසූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්විටෙක කුටදන්ත බමුණා (දහම් ඇසීමෙන්) නිරෝගි සිත් වූවාහු, මොලොක් සිත් වූවාහු නීවරණයන්ගෙන් පහ වූ සිතැත්තහු ඔද වැඩිගිය පහන් සිතැත්තහු බව දන් සේක. එකල්හි දුක්ඛ සමුදය, දුක්ඛ නිරෝධ මාර්ග යන බුදුවරුන්ගේ යම් සාමොක්කංසික ධර්ම දේශනාවක් වේ නම් එය පැවසූ සේක. යම් සේ පිරිසිදු වූ පහ වූ කළු බව ඇති වස්ත්‍රයක් මොනවට වර්ණ ගන්නේ ද, එසේ ම කුටදන්ත බමුණා හට ඒ අසුනේ දී ම යමෙක් උපදනා සුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙන සුලු වෙයි යන රජස් රහිත කෙලෙස් මල රහිත දහම් ඇස පහළ විය.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කො හගවනතං පාණ්ණපෙතං සරණං ගතො හොති ?
කුටදනෙතා බ්‍රාහ්මණො හගවනතං පාණ්ණපෙතං සරණං ගතො හොති.
- ii. අනුකාරෙ කිමඝාය තෙලපජ්ජාතං ධාරෙති ?
අනුකාරෙ චක්ඛුමනෙතා රූපානි දසසන්ඝාය තෙලපජ්ජාතං ධාරෙති.
- iii. පුරිසො කෙ සතෙත බන්ධනා මුඤ්චි ?

පුරිසො සත්ත ව උසහ සතානි ව සත්ත ව වච්ඡරසතානි
සත්ත ව වච්ඡිසතානි සත්ත ව අජසතානි සත්ත ව උබ්බෙ
සතානි සතො බ්‍රහ්මානා මුඤ්චි.

iv. කො නාමෙසො සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා ?

දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගනි නාමෙසො සාමුක්කංසිකා
ධම්මදෙසනා.

v. කසස බ්‍රාහ්මණසස තසමීං යෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං
ධම්මචක්ඛුං උදපාදි ?

කුටදනතසස (කුටදන) බ්‍රාහ්මණසස තසමීං යෙව ආසනෙ
විරජං චිතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි.

03. ඡේදය ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

i. බුදුරදුන්ගේ ධර්මදේශනාවෙන් පැහැදුණු පුද්ගලයා බුදුන්ට
ප්‍රශංසා කළ අයුරු ලියන්න.

පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස යටිකුරු දෙයක් උඩුකුරු
කරන්නේ යම් සේද වැසුණු දෙයක් විවර කරන්නේ යම් සේ
ද මුලා වූ කෙනෙකුට මග කියා දෙන්නේ යම් සේ ද ඇස
ඇත්තෝ රූප දකින්නාට තෙල් පහනක් දරන්නේ යම් සේ ද
ඔබ වහන්සේ නොයෙක් අයුරින් ධර්මය දේශනා කළ සේක.
ඒ මම බුදුරජාණන් වහන්සේ ද උතුම් ධර්ම රත්නය ද සංඝ
රත්නය ද සරණ යමි. අද පටන් මා දිවි හිමි කොට සරණ
ගියා වූ උපාසකයෙකු කොට දරාගන්නා සේක් වා.

ii. යාගය සඳහා යාගස්ථම්භය වෙත පැමිණ වූ සත්තු කවරහු ද?
ගොනුන්, වස්සන්, වැස්සියන්, එළුවන්, බැටළුවන්,

iii. අනුපිළිවෙළ කතාව ලියන්න.

දාන කථා, ශීල කථා, ස්වර්ග කථා, කාමයන්ගේ ආදීනව,
ළාමක බව, කෙළෙස් සහිත බව, ගිහිගෙයින් නික්මී බ්‍රහ්මචාරී
වීමේ ආනිසංස යනාදි ලෙස

iv. චතුරාර්ය සත්‍යය නම් කරන්න.

දුක්ඛාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ සමාදයාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ
නිරොධාර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ නිරොධගාමිණී පටිපදාර්ය සත්‍යය

v. මෙහි එන උපමා දෙකක් උපුටා ලියන්න.

යටිකුරු දෙයක් උඩුකුරු කරන්නේ යම් සේ ද
වැසුණු දෙයක් විවර කරන්නේ යම් සේ ද

04. ඡේදයේ වාක්‍ය රටාව අනුව පාලියට නගන්න.

- i. අපගේ ගුරුවරයා විසින් නොයෙක් ආකාරයෙන් කරුණු ප්‍රකාශ කරන ලදී.
අමහාකං ආචරියෙන අනෙක පරියායෙන කාරණානි පකාසිතො.
- ii. අද පටන් දිවි ඇති තාක් මම සතුන් නොමරමි.
අජ්ජතගෙහ පාණ්‍යපෙනං අහං සතෙන න මාරෙමි.
- iii. වසා තිබූවක් විවෘත කරන්නාක් මෙන් ගුරුවරයා අපගේ මනස ප්‍රබෝධ කරවීය.
පට්ඨජනනං වා විචරෙය්‍ය ආචරියො අමහාකං මනසං පබ්බොධෙසි.
- iv. ඔහුට එවෙලේ ම සියලු සංස්කාර අනිත්‍ය යන දහම් ඇස පහළ විය.
තස්ස තස්මිං කාලෙව සබ්බෙ සංඛාරා අනිච්චාති ධම්ම වක්ඛං උදපාදි.

අභ්‍යාසය

01. පහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය.
බලවත් මිනිසෙක් හැකිලූ අත දිගහරින්නේ නම් හෝ දිග හැරී අත හකුළුවන්නේ යම් සේ ද.
- ii. සබ්බිකියො විචජ්ජන්තු සබ්බරොගො විතස්සතු.
සියලු උපද්‍රවයෝ දුරුවෙත්වා, සියලු රෝග විනාශ වේවා.
- iii. වඤ්ඤා තෙ පිතරං හඳෙද. තිමබරුං සුරියවච්චසෙ.
සොඳුර සුරියවච්චසාවෙනි, තිමබරු නම් වූ නුඹේ පියාට වදිමි.

- iv. ලභෙය්‍යානං භනෙන භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං.
ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් සමීපයේ පැවිදි ලබන්නේ නම් මැනවි.
- v. අනං අවෙරො හොමී, අඛ්‍යාපජේජා හොමී.
මම චෛර නැත්තෙක් වෙමි, තරභ නැත්තෙක් වෙමි.

02. පහත සඳහන් අංකිත ක්‍රියාපදයන්හි ක්‍රියා විභක්ති, වචන හා පුරුෂය ලියා දක්වන්න.

- i. වජ්ඣ තං බොධිපාදපං. - පඤ්චමී, පඨම, ඒක
- ii. පටිපගෙය්‍ය පණ්ඩතො. සත්තමී, පඨම, ඒක
- iii. භජෙථ මිතෙන කල්‍යාණෙ. පඤ්චමී, මජ්ඣම, බහු
- iv. අථ පජාපතිස්ස දෙවරාජස්ස ධජගං උලෙලාකෙය්‍යාථ.
සත්තමී, මජ්ඣම, බහු
- v. සත්තධා මෙ ඵලෙ මුද්ධා ජීවනෙතා න සුඛං ලභෙ. පඤ්චමී,
උත්තම, ඒක
- vi. රාහු වජං පමුඤ්චස්සු. පඤ්චමී, මජ්ඣම, ඒක
- vii. තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු. පඤ්චමී, පඨම, බහු
- viii. න හි සො හිකඛවෙ අහිනා දට්ඨො කාලං කරෙය්‍ය. සත්තමී,
පඨම, ඒක
- ix. සබ්බෙ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තතා. පඤ්චමී, පඨම, බහු
- x. අමනුස්සා ඊතත්මහි පතං සීසෙ නික්කජේජය්‍යං. සත්තමී,
පඨම, බහු

03. සත්තමී ක්‍රියා උපයෝගී කරගෙන පාලියට නගන්න.

- i. ඉදින් ඔහු පැවිදි වන්නේ නම් රහත් බව ලබන්නේ ය.
සවෙ සො පබ්බාජෙය්‍ය අරහන්තං ලභෙය්‍ය
- ii. මම ගමට යන්නෙමි නම් මව්පියන් දකින්නෙමි.
අනං ගාමං ගවේජය්‍යාමි මාතාපිතරෙ පසසිස්සාමි.
- iii. කිමෙක් ද ඔබ ධර්මය උගත්තෙහි ද? නැතහොත් විනය
ඉගෙන ගත්තෙහි ද?

කිං කං ධම්මං උගගණ්හෙය්‍යාසී උදාහු විනයං
උගගණ්හෙය්‍යාසී.

- iv. ඉදින් ඔබ බුදුන් සිහි කරන්නේ නම් භයක් නොවන්නේ ය.
සවෙ කං බුද්ධං අනුස්සරෙය්‍යාසී භයං න භවිස්සති.
- v. පවිටු මිතුරන් ඇසුරු නොකරන්නේ නම් මැනවි.
පාපකෙ මිතෙත න භජේය්‍ය. (න භජේ පාපකෙ මිතෙත)

04. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ක්‍රියා පදය	පරස්ප පද පඤ්චමී	පරස්ප පද සත්තමී	අත්තනො පද වත්තමානා	අත්තනො පද සත්තමී
	පඨම පුරිස එකවචන	පඨම පුරිස එකවචන	පඨමපුරිස එකවචන	පඨමපුරිස එකවචන
ලහති	ලහතු	ලහෙය්‍ය	ලහතෙ	ලහෙය්‍යං
ජානාති	ජානාතු	ජානෙය්‍ය	ජානතෙ	ජානෙය්‍යං
සුණාති	සුණාතු	සුණෙය්‍ය	සුණතෙ	සුණෙය්‍යං
නිසීදති	නිසීදතු	නිසීදෙය්‍ය	නිසීදතෙ	නිසීදෙය්‍යං
කිලමති	කිලමතු	කිලමතෙය්‍ය	කිලමතෙ	කිලමෙය්‍යං
පසසති	පසසතු	පසෙය්‍ය	පසසතෙ	පසෙය්‍යං
බන්ධති	බන්ධතු	බන්ධෙය්‍ය	බන්ධතෙ	බන්ධෙය්‍යං
විඤ්ඤති	විඤ්ඤතු	විඤ්ඤෙය්‍ය	විඤ්ඤතෙ	විඤ්ඤෙය්‍යං
විහරති	විහරතු	විහරෙය්‍ය	විහරතෙ	විහරෙය්‍යං
පවිසති	පවිසතු	පවිසෙය්‍ය	පවිසතෙ	පවිසෙය්‍යං
ආචිකඛති	ආචිකඛතු	ආචිකඛෙය්‍ය	ආචිකඛතෙ	ආචිකඛෙය්‍යං

05. 'උපාසකෝ මං භවං ගොතමෝ ධාරෙතු' ඡේදයේ එන ක්‍රියා පද උපුටා දක්වා පහත වගුවෙහි යොදන්න.

ක්‍රියා පදය	ක්‍රියා විභක්තිය	පුරුෂය	වචනය
අවොව	අප්පිතනී	පඨම	එක
උකතුඡේජයා	සත්තමී	පඨම	එක
විවරෙයා	සත්තමී	පඨම	එක
ආවිකෙඛයා	සත්තමී	පඨම	එක
ධාරෙයා	සත්තමී	පඨම	එක
පකාසිතෝ	අතීත කෘදන්ත		
ගවජාමී	වත්තමානා	උත්තම	එක
ධාරෙතු	පඤ්චමී	පඨම	එක
මුඤ්චාමී	වත්තමානා	උත්තම	එක
දෙමී	වත්තමානා	උත්තම	එක
බාදනතු	පඤ්චමී	පඨම	බහු
පිචනතු	පඤ්චමී	පඨම	බහු
උපවායතු	පඤ්චමී	පඨම	එක
කට්ඨෙසි	අප්පිතනී	පඨම	එක
පකාසෙසි	අප්පිතනී	පඨම	එක
අඤ්ඤාසි	අප්පිතනී	පඨම	එක
පටිජගෙගයා	සත්තමී	පඨම	එක

පස්වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

1. 'උට්ඨෙති සමම සුදින්න' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

පඤ්චමො
පාඨො

උට්ඨෙති සමම සුදින්න

අප්ථං ඛො සුදින්නස්ස කලඤ්ඤපුත්තස්ස සභායකා යෙන සුදින්නස්ස කලඤ්ඤපුත්තස්ස මාතාපිතරො තෙනුපසඤ්ඤමිංසු. උපසඤ්ඤමිත්වා සුදින්නස්ස කලඤ්ඤපුත්තස්ස මාතාපිතරො එතදවොචුං. "අමම, තාත, එසො සුදින්නො අනතර්ගිතාය භුමියා නිපන්නො 'ඉට්ඨෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා'ති. සචෙ තුමෙහ සුදින්නං නානුජානිස්සප් අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, තස්ථව මරණං ආගමිස්සති. සචෙ පත තුමෙහ සුදින්නං අනුජානිස්සප් අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ජනමපි නං දක්ඛිස්සප්. සචෙ සුදින්නො නාතිරමිස්සති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා තස්ස අඤ්ඤා ගති භවිස්සති? ඉට්ඨෙව පච්චාගමිස්සති. අනුජානාප් සුදින්නං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා"ති. "අනුජානාම, තාත, සුදින්නං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා"ති. අප්ථං ඛො සුදින්නස්ස කලඤ්ඤපුත්තස්ස සභායකා යෙන සුදින්නො කලඤ්ඤපුත්තො තෙනුපසඤ්ඤමිංසු. උපසඤ්ඤමිත්වා සුදින්නං කලඤ්ඤපුත්තං එතදවොචුං. "උට්ඨෙති සමම සුදින්න, අනුඤ්ඤානො'සි මාතාපිතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා"ති. අප්ථං ඛො සුදින්නො කලඤ්ඤපුත්තො "අනුඤ්ඤානො'මහි කිර මාතාපිතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා"ති හට්ඨො උදගො පාණිනා ගතානි පරිභුඤ්ජනො උට්ඨාසි. අප්ථං ඛො සුදින්නො කලඤ්ඤපුත්තො කතිපාහං බලං ගාභෙත්වා යෙන භගවා, තෙනුපසඤ්ඤමි. උපසඤ්ඤමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්නො ඛො සුදින්නො කලඤ්ඤපුත්තො භගවන්තං එතදවොච. "අනුඤ්ඤානො'මහි අහං භන්නෙ මාතාපිතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙතු මං භගවා"ති. අලස්ථ ඛො සුදින්නො කලඤ්ඤපුත්තො භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං, අලස්ථ උපසමපදං. අවිරූපසමපන්නො ච පතායස්මා සුදින්නො එවරූපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය චිත්තති. ආරඤ්ඤාකො හොති, පිණ්ඩපාතිකො, පංසුකුලිකො, සපදානවාරිකො. අඤ්ඤාතරං චජ්ජගාමං උපනිස්සාය චිත්තති.

(පට්ඨපාරාජිකං - පාරාජිකපාළි)

සංඝායකො

උට්ඨෙති සමම සුදින්න

ඉක්ඛති කලන්දක පුත්‍ර වූ සුදින්නගේ යහළුවෝ කලන්දක පුත්‍ර සුදින්නගේ මාපියන් වෙත පැමිණියහ. පැමිණ කලන්දකපුත්‍ර සුදින්නගේ මාපියන්ට මෙසේ කීවෝ ය. 'මෑණියනි, පියාණනි, සුදින්න තෙමේ මෙහි ම මාගේ මරණය හෝ පැවිද්ද වන්නේය'යි කිසිවක් නො අතුළු බිමෙහි වැතිරුණේ වෙයි. ඉදින් තොපි ගිහිගෙන්

නික්ම සසුන් වන්නට සුදින්නට අවසර නොදෙන්නෝහු නම් එහි ම මරණය පැමිණෙන්නේ ය. ඉදින් තොපි ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වන්නට සුදින්නට අවසර නොදෙන්නෝහු නම් පැවිදි වූ ඔහු දක්නහු ය. ඉදින් සුදින්න තෙමේ ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වැදී පැවිද්දෙහි සිත් නො අලවන්නේ නම්, ඔහුගේ කිනම් අනෙක් ගතියක් වන්නේ ද? මෙහි ම පෙරළා එන්නේ ය. ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදින්නට අවසර දෙව් යනුවෙනි. “දරුවනි, ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදින්නට අනුදනිමු.” කිහ. ඉක්බිති කලන්දක පුත්‍ර සුදින්නගේ යහළුවෝ කලන්දක පුත්‍ර සුදින්න වෙත පැමිණියහ. පැමිණ කලන්දක පුත්‍ර සුදින්නට මෙසේ කීවෝ ය. “යහළු සුදින්නයෙනි, නැගිටින්න. මාපියන් විසින් ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වන්නට අවසර දෙනු ලැබූහ” යනුවෙනි.

ඉක්බිති කලන්දක පුත්‍ර සුදින්න තෙමේ “මව්පියන් විසින් ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදක්නා ලද්දේ වෙමි”යි සතුටු වූයේ ඔදවැඩී ගිය සිත් ඇත්තේ, අතින් සිරුර පිරිමදිමින් නැගී සිටියේ ය. ඉක්බිති කලන්දක පුත්‍ර සුදින්න තෙමේ කිහිප දවසක් මුළුල්ලේ කය බලගන්වා බුදුරදුන් වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ බුදුරදුන්ට වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ කලන්දක පුත්‍ර සුදින්න තෙමේ බුදුරදුන්ට මෙසේ සැළ කළේ ය. “වහන්ස, මම ගිහිගෙයින් නික්ම සසුන් වැදීමට මාපියන් විසින් අනුදක්නා ලද්දෙමි වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරන සේක්වා.” යනුවෙනි. කලන්දක පුත්‍ර සුදින්න තෙමේ භාග්‍යවතුන් සමීපයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පදාව ලැබී ය. උපසම්පන්න වී නොබෝ කල් ඇති සුදින්න තෙමේ මෙබඳු ධුතංග ගුණයන් සමාදම් ව වෙසෙයි. අරණෙහි වසන්නෙක් වෙයි. පිණ්ඩපාතික වෙයි. පාසිවුරු දරන්නෙක් වෙයි. ගෙපිළිවෙළින් පිඬු සිගන්නෙක් වෙයි. එක්තරා වජ්ජී ග්‍රාමයක් ඇසුරු කොට වාසය කරයි.

2. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කො කං නිසසාය සුදින්නස්ස පබ්බජ්ජාය අනුජානථාති මාතාපිතරං යාචිංසු ?
සභායකෙහි මිත්තෙහි නිසසාය සුදින්නස්ස පබ්බජ්ජාය අනුජානථාති මාතාපිතරං යාචිංසු.
- ii. සචෙ සුදින්නස්ස මාතාපිතරො පබ්බජ්ජං නානුජානෙය්‍යං තස්ස කිං භවෙය්‍යං ?
සචෙ සුදින්නස්ස මාතාපිතරො පබ්බජ්ජං නානුජානෙය්‍යං තස්ස තථෙව මරණං භවෙය්‍යං.
- iii. පබ්බජ්ජාය අනුඤ්ඤාතභාවං ඤ්ඤා කො කං උපසංඝමි ?
පබ්බජ්ජාය අනුඤ්ඤාතභාවං ඤ්ඤා සුදින්නො යෙන භගවා තෙන උපසංඝමි.
- iv. චිත්තාපෙක්ඛා භින්නො සුදින්නො කස්මිං නිපන්නො අහොසි ?
චිත්තාපෙක්ඛා භින්නො සුදින්නො 'ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සන්ති' නිපන්නො අහොසි.
- v. පබ්බජ්ජො සුදින්නො කීවරුපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය වත්තති ?
පබ්බජ්ජො සුදින්නො පිණ්ඩපාතිකො, පංසුකුලිකො, සපදානචාරිකො ආදි ධුතගුණෙ සමාදාය වත්තති.

3. ඡේදයෙහි එන වාක්‍ය රටාව අනුගමනය කොට පාලියට නගන්න.

- i. දකුණු දිසාවෙහි මහඇමතිගේ යහළුවෝ ජනාධිපතිතුමා වෙත එළඹ මෙසේ කීවාහු ය.
අථ බො දකඛිණ දිසස්මිං මහාමච්චස්ස සභායකා යෙන ජනාධිපති තෙන උපසංඝමිත්වා එතදවොචුං.
- ii. මේ දරුවා කිසිවක් නො ඇතිරූ බිම වැතිර සිටී.
එසො දාරකො අනතරහිතාය භූමියා නිපන්නො.
- iii. ඇමතිවරුනි, යැපීම සඳහා වැටුප් අනුමත කරන්න.
හො අමච්චා, යාපනාය චෙතනං අනුජානාථං.
- iv. යහළුවනි, නැගිටිව්, ඇමතිවරුන් විසින් තොපගේ වැටුප අනුමත කරන ලදී.

නො සහායකා, උට්ඨහථ, අමචෙවහි කුමහාකං චෙනනං
අනුක්කංඝාතාති.

- V. ගුරුවරයා යම් තැනක ද අපි සියල්ලෝ ම එතනට යමු.
යෙන ආවරියො තෙන මයං සබ්බෙව ගච්ඡාම.

4. ඡේදය ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. බලාපොරොත්තු ඉටු කර ගැනීමට පුද්ගලයෙකුට තිබිය යුතු සම්පත් මොනවා ද?
වුමනාව, අධිෂ්ඨානය, උත්සාහය, වීර්යය
- ii. මව්පියන් දරුවන් කෙරෙහි දක්වන ආකල්පය කුමක් ද?
දූරුවන් තම සම්පයෙහිම ජීවත් වනවාට දෙමාපියන් කැමති ය.
තම පරපුර ඉදිරියට පවත්වාගෙන යනවාට කැමති ය.
- iii. පැවිදි වීමට අත්‍යවශ්‍ය වන සාධකය කුමක් ද?
දෙමාපියන්ගේ කැමැත්ත හා අනුමැතිය
- iv. සුදින්නගේ පැවිද්දට අනුමැතිය ගැනීමට යහළුවන් ඉදිරිපත් කළ තර්කය කුමක් ද?
සුදින්න පැවිදි ජීවිතයට සිත නො ඇලෙන්නේ නම් උපැවිදි වී යළි නිවසට පැමිණෙන්නේ ය.
- v. පැවිදි වූ තැනැත්තා තුළ තිබිය යුතු උතුම් ගුණාංග මොනවා ද?
ධුතාංග රැකීම (ඡේදයට අනුව)

අභ්‍යාසය

01. පහත ක්‍රියාපදයන්හි ආබ්‍යාත විභක්තිය, පදය, පුරුෂය, වචනය ලියන්න.

ආබ්‍යාත පදය	විභක්තිය	පදය	පුරුෂය	වචනය
උපසඬකම්භසු	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම	බහු
අවොචුං	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම	බහු

ආගමිසසති	භවිස්සන්ති	පරස්ස	පඨම	එක
භවිසසති	භවිස්සන්ති	පරස්ස	පඨම	එක
අනුජානිසසථ	භවිස්සන්ති	පරස්ස	මජ්ඣිම	බහු
අනුජානාම	පඤ්චමී	පරස්ස	උත්තම	බහු
උට්ඨති	පඤ්චමී	පරස්ස	මජ්ඣිම	එක
උට්ඨාසි	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම	එක
නිසීදි	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම	එක
අවොච	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම	එක
අලඝ	භීයන්තනී	අත්තනො	පඨම	එක

03. දී ඇති ආඛ්‍යාත පද සුදුසු පරිදි යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

(ආගඤ්ජං/ පරියාපුණාථ/ උපට්ඨහස්ස/ නිකකුප්පය්‍යං/ යනතු / කරොති/ සමමාදිංසු/ භාවෙය්‍ය)

- i. ඉති ඉමා චතුරාරකඛා හිකඛු භාවෙය්‍ය සීලවා.
- ii. අසෙසා විලයං යනතු අනන්තගුණතෙජසා.
- iii. පරියාපුණාථ හිකඛවෙ ආටානාටියං රකඛං.
- iv. අමනුස්සා රිත්තමපි පත්තං සීසෙ නිකකුප්පය්‍යං.
- v. අපෙපකවෙච භගවතා සද්ධිං සමමාදිංසු.
- vi. ආගඤ්ජං තස්සුපට්ඨානං ඛතතියා බ්‍රාහ්මණා බහු.
- vii. බිණාසවා අනෙත්ත පානෙත්ත උපට්ඨහස්සු.
- viii. යං තං කරණීයං තං කරොති.

04. හිස්තැන් පුරවන ලද 3 ප්‍රශ්නයෙහි එන වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. සිල්වත් හික්ෂුව මෙම සිව් ආරක්ෂා වඩන්නේ (නම් මැනවි)
- ii. අනන්ත ගුණ තේජසින් ඉතිරි නොවී දිස්විය.

- iii. මහණෙහි ආධ්‍යාත්මික රකින්න. පුරුදු වන්න.
- iv. අමනුෂ්‍යයෝ හිස් වූ පාත්‍රයක් හිසේ නවන්නාහ.
- v. ඇතැමෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේ සමඟ සතුටු වූහ.
- vi. ඔහුට උපස්ථාන පිණිස බොහෝ ක්ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණයෝ ආවෝ ය.
- vii. රහතන් වහන්සේට ආහාර පානයෙන් උපස්ථාන කරනු.
- viii. ඔබට කළ හැකි යමක් ඇත්නම් එය කරව.

05. පහත ආධ්‍යාත්මික බහුවචන රූපය, ආධ්‍යාත්ම විභක්තිය, පදය හා පුරුෂය ලියන්න.

ක්‍රියා පදය	බහුවචන රූපය	ආධ්‍යාත්ම විභක්තිය	පදය	පුරුෂය
පකකම්සසං	පකකම්සසාමෙහ	හවිසසනති	අත්තනො	උත්තම
වසී	වසිංසු	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම
ගවෙස්සයං	ගවෙස්සයුං	සත්තමී	පරස්ස	පඨම
අනුජානාහි	අනුජානාථ	පඤ්චමී	පරස්ස	මජ්ඣිම
බමසසු	බමවෙහා	පඤ්චමී	අත්තනො	මජ්ඣිම
වනෙද	වනෙදයුං	සත්තමී	පරස්ස	පඨම
අඤ්ඤාසි	අඤ්ඤාසුං	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම
ජගාම	ජගාමු	පරොක්ඛා	පරස්ස	පඨම
අලභිසසා	අලභිසසංසු	කාලාතිපත්ති	පරස්ස	පඨම
අට්ඨාසි	අට්ඨාසුං	අජ්ජනනී	පරස්ස	පඨම
අද්දසා	අද්දසුං	අජ්ජනනී	පරස්ස	පරස්ස

06. ඒකවචන රූප ලියන්න.

- i. පචක්කස්සං - පචක්ඛි
- ii. අබ්බුධං - අබ්බුච්චි
- iii. ආහංසු - ආහ
- iv. නිබ්බායිස්සාම - නිබ්බායිස්සාමි
- v. පරිදෙවිංසු - පරිදෙවි
- vi. අලඤ්ඤං - අලඤ්ඤා
- vii. යාචාම - යාචාමි
- viii. පමජ්ජනි - පමජ්ජනි
- ix. පරිභවිංසු - පරිභවි
- x. කුබ්බනි - කුබ්බනි
- xi. සමාගච්ඡන්තු - සමාගච්ඡති
- xii. සමගග්ගං - සමගගි
- xiii. අලභිමහ - අලභිං
- xiv. ලභෙය්‍යාම - ලභෙය්‍යාමි

සයවැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'තථාගතසස ආළාහනං' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

පටෙයා
පාඨො

තථාගතසස ආළාහනං

අප්ථං බො ආයසමා මහාකසසපො යෙන කුසිනාරා මකුට්ඨකිනං නාම මලලානං වෙතියං, යෙන හගවතො විතකො තෙනුපසඬකම්, උපසඬකම්භා එකංසං විවරං කභා අඤ්ජලිං පණාමෙභා තිකඛතතං විතකං පදකඛණං කභා පාදතො විවරිභා හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා තානිපි බො පඤ්චගිකඬුසතානි එකංසං විවරං කභා අඤ්ජලිං පණාමෙභා තිකඛතතං විතකං පදකඛණං කභා හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා වඤ්ඤෙසු ව පනායසමා මහාකසසපෙන තෙහිපි පඤ්චගි තිකඬුසතෙහි සයමෙව විතකො පජ්ජලි. ක්කායමානසස බො පන හගවතො සරිරසස, යං අහොසි ඡවිති වා වමමනති වා මංසනති වා නහාරුති වා ලසිකාති වා තසස නෙව ඡාරිකා පඤ්ඤාධිප්, න මසි, සරිරානෙව අවසිසිසු. සෙය්‍යථාපි නාම සප්පියස වා තෙලසස වා ක්කායමානසස න ඡාරිකා පඤ්ඤාධිප්, න මසි. සරිරානෙව අවසිසිසු. තෙසඤ්ච පඤ්චනතං දුසසයුගසනානං දෙව ව දුසසානි න ඩය්තිසු. යඤ්ච සබ්බතතරමං, යඤ්ච බාහිරං. දධෙධි ව බො පන හගවතො සරිරෙ අනතලිකඛා උදකධාරා පාතුවච්ඡා හගවතො විතකං නිබ්බාපෙසි. උදකං සාලතොපි අබ්බතමිභා විතකං නිබ්බාපෙසි. කොසිනාරාකාපි මලලා සබ්බගකොදකෙන හගවතො විතකං නිබ්බාපෙසුං.

(මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත - දීඝනිකාය)

තථාගතසස ආළාහනං

ඉක්ඛිත්තෙන් මහාකාශාප තෙරණුවෝ කුසිනාරා නුවර මකුට්ඨක නම් මල්ලයන්ගේ වෛතාස යම් තැනක ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතකය යම් තැනක ද එතැනට වැඩි සේක. වැඩම කොට සිවුර එක්ලස් කොට දොහොත් නගා තුන් වටක් විතකය පැදකුණු කොට හිස නමා භාග්‍යවන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සිරි පා වැන්දාහු ය. ඒ පන්සියයක් හික්ෂුන් වහන්සේලා ද සිවුර එකස් කොට දොහොත් මුදුන් නගා තුන් වටක් විතකය පැදකුණු කොට හිස නමා භාග්‍යවන් බුදුරදුන්ගේ සිරි පා නැමදූහ. මහාකාශාප තෙරුන් විසින් ද ඒ පන්සියයක් හික්ෂුන් විසින් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි පා

වදනා ලද කල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ චිත්තය තෙමේ ම ගිහි ගත්තේ ය.

දැවෙනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී ශරීරය සිවිය හෝ සම හෝ මස් හෝ නහර හෝ සඳම්ඳුළු හෝ යමෙක් වේ ද එහි අළු නොම විය. ශාරීරික ධාතුහුම ඉතිරි වූහ. යම් සේ දැවෙන ගිතෙල හෝ තලතෙල අළු නොම පැතේ ද දැලි නොම පැතේ ද එසේ ම දැවෙන භාග්‍යවත් බුදුරජාණන්ගේ ශ්‍රී ශරීරය සිවියැයි හෝ සම යැයි හෝ මස යැයි හෝ නහර යැයි හෝ සඳම්ඳුළු යැයි හෝ යමෙක් ඉතිරි වී ද එහි අළු ද නොපෙනිණි. දැලි ද නොපෙනිණි. ශාරීරික ධාතුහුම ඉතිරි වූහ. ඒ පන්සියයක් වස්ත්‍ර යුගලයන් අතුරෙන් යම් වස්ත්‍රයක් සැමට යටින් වී ද, යම් වස්ත්‍රයක් සැමට පිටින් වී ද ඒ වස්ත්‍ර දෙක ම නොදැවිණි. භාග්‍යවත් බුදුරජාණන්ගේ ශ්‍රී ශරීරය දැවුණු කල්හි අහසින් දිය දහර පහළ ව චිත්තය නිවී ය. වටා සිටි සල්ලුන් හි අතු පතරින් ද ඡලය මතු වී චිත්තය නිවී ය. කුසිනාරා වාසී මල්ල රජදරුවෝ ද සැම වර්ගයේ සුවඳ කැවූ සුවඳ දියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ චිත්තය නිවූහ.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. තථාගතස්ස ආළාභනං කථා අහෙසුං ?

තථාගතස්ස ආළාභනං කුසිනාරා මකුටබන්ධනං නාම මල්ලානං රජේ අහෙසුං.

ii. ආයසමා මහාකස්සපො කිකඛ්ඛතං භගවතො චිත්තං පදකඛිණං අකාසි ?

ආයසමා මහාකස්සපො කිකඛ්ඛතං භගවතො චිත්තං පදකඛිණං අකාසි.

iii. සො කිත්තකෙහි හිකඛුහි සද්ධිං තථා අගමාසි ?

සො පඤ්චහිකඛුසතෙහි සද්ධිං තථා අගමාසි.

iv. ක්‍රියාමානස්ස භගවතො සරීරෙ කෙ පන අවසසිංසු ?

කඩායමානසස හගවතො සරීරෙ සරීරෙනෙව අවසසිංසු.

- V. කොසිතාරකා පන කෙන හගවතො චිතකං නිබ්බාපෙසුං ?
කොසිතාරකා පන සබ්බගජ්ඣොදකෙන හගවතො චිතකං
නිබ්බාපෙසුං.

03. පිළිතුරු සපයන්න.

- i. තථාගත දේහය ආදාහනයේ දී අලු නොවී ඉතිරි වූ වස්ත්‍ර දෙක කුමක් ද?
යම් වස්ත්‍රයක් සමට පිටින්වී ද සැමට යටින් වී ද ඒ වස්ත්‍ර දෙකයි.
- ii. මහකසුප් මාහිමී තථාගත ශ්‍රී දේහයට අවසන් බුහුමන් දැක්වීමට ප්‍රමාදවීමට හේතුව කුමක් ද?
උන්වහන්සේ මේ පිළිබඳ නොදැන සිටීම. ආජීවකයෙකු මේ පිළිබඳ පවසා ඇත.
- iii. තථාගත දේහය දැවීමේ දී අලු හෝ දැලි ඉතිරි නොවී දැවුණේ කුමන කොටස් ද?
සම, මස, නහර, සඳම්දුලු
- iv. මහකසුප් හිමී අවසන් බුහුමන් දක්වන තෙක් තථාගත දේහයට ගිණි නො ඇවිලී තිබුණේ කුමක් නිසා ද?
කාශ්‍යප හිමියන් බුදුහිමියන් පැදකුණු කරන තුරු සෑය ගිනි නොදැල්වේවායි දෙවියන්ගේ අදහස නිසා
- v. චිතකයේ ගිනි නිවීමට ජලධාරාවන් පැමිණියේ කොතැනින් ද?
ජලධාරා අහසින් හා සල්ගස් අතුපතරින් මතු විය.

04. ඡේදයේ එන වාක්‍ය රටා අනුගමනය කරමින් පාලියට නගන්න.

- i. සාමණේරවරු උදෑසන ම සිවුර ඒකාංග කොට ඇඳිලිබැඳ තුන්වරක් වෛත්‍ය පැදකුණු කොට හිසින් වඳිති.
සාමණේරා පාතොව වීවරං එකංසං කත්වා අඤ්ජලිං බන්ධිත්වා තිකඛ්ඛතුං වෙතිං පදකඛිණං කත්වා සිරසා වඤ්ඤති.

- ii. ජනාධිපති තෙම ඇමතිවරුන් පන්සියයක් සමඟ අනුරාධපුරයට ගියේ ය.
ජනාධිපති පඤ්චති අමචෙවති සද්ධං අනුරාධපුරං ගච්ඡි.
- iii. ළමුන් පන්සියයක් අතුරෙන් දෙසියපනහක් (අඩඩ්තෙයාසතං) විභාගය සමත් වූහ.
පඤ්චසතෙසු බාලකෙසු අඩඩ්තෙයාසතං විභාගං සමඝ්ථා අහෙසුං.
- iv. අප නගරයට ගිය කල්හි බොහෝ මිනිස්සු එහි රැස් වූහ.
අමෙහසු නගරං ගතෙ බහු මනුස්සා තඝ්ථ සන්තිපතිංසු.

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. ඉදානි පන එකචෙව සමණපතිරූපකා ජීතානි වඝ්ථානි පාරුපිඝ්ථා සාසනවිලෝමං කරොන්ති.
දැන් වනාහි ඇතැම් ශ්‍රමණ ප්‍රතිරූපකයෝ කසාවත් පොරවා සසුනට විරුද්ධ දෑ කරති.
- ii. ධිතිමනෙතා සො පාතොව උට්ඨාය කුජනෙත සකුණෙ පසසති.
ධෛර්වන්ත ඔහු උදේම නැගිට නදදෙන කුරුල්ලන් බලයි.
- iii. කතචෙදි සුනබො අත්තනො සාමිකං ගොපනඝ්ථාය භුඞ්කාරං අකාසි.
කෘතචෙදි (කළගුණ දන්නා) බල්ලා තමාගේ ස්වාමියා රැකීම සඳහා බිරුම් කළේ ය. (බිරුවේ ය)
- iv. පණ්ඩිතා සප්පරිසා මනුස්සා අත්තානං උපකාරකානං පච්චුපකාරං කරොන්ති.
පණ්ඩිත සත්පුරුෂ මිනිස්සු තමාට උපකාර කළවුන්ට ප්‍රත්‍යුපකාර කරති.
- v. එකො මකකටො දිවසෙ දිවසෙ තථාගතස්ස උපට්ඨානං කරොති.

එක් වදනෙක් දිනපතා (දිනක් දිනක් පාසා) තථාගතයන් වහන්සේට උපස්ථාන කරයි.

02. පාලියට නගන්න.

- i. ධර්මය දන්නා වූ නුවණැත්තෝ නොයෙක් කුසල් දහම් පුරා තමන් ම දමනය කරති.

ධම්මඤ්ඤා මෙධාවිනෝ නානාවිධ කුසල ධම්මං පුරෙත්වා අත්තනාව දමෙනති. (දමයනති)

- ii. ගුණවත් උපාසිකාවෝ විහාරයට ගොස් එකත්පසෙක හුන්නාහ.

ගුණවන්ති උපාසිකායො විහාරං ගත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු.

- iii. ගම්වැසි මනුෂ්‍යයෙක් එක් මුගටිපැටියෙක් ගෙනවිත් මහත් සෙනෙහසින් පෝෂණය කරයි.

ගාමවාසී මනුසෙසා එකං නකුලපොතකං ආනෙත්වා මහාසිනෙහෙන පොසෙති.

- iv. දුම්රියෙන් යන්නා වූ ඔවුහු කුඩා ගෙවල් බොහෝ සෙයින් දැක්කාහ.

ධූමරපේන ගච්ඡන්තා තෙ බුද්ධානි ගෙහානි භියොසොමඝත්තාය පසසිංසු.

- v. එක් බළලෙක් ලොකු මියකු අල්ලා ගනු පිණිස වේගයෙන් දිව්වේ ය.

එකො බ්ලාලො මහන්තං මුසිකං ගණහිතුං වෙගෙන/ සීසෙන (වෙගං/ සීසං) ධාවි.

03. පහත සඳහන් පද ලිංගත්‍රයට අනුව බෙදා දක්වන්න.

තිසෙසා, පඤ්චහි, විසති, ඡබ්බිසති, එකුනවිසති, තයො, දුච්ච, දවතතිංසති, එකපඤ්ඤාසා, එකිස්සං, චතසෙසා, තෙරස, නවුති, ඡ, සත්තති, ඡතතිංසති, තිස්සනනං, සට්ඨි, පඤ්චවිසති, දස, තිණී, සතං, දව්සු, පඤ්චති, තිණණං, අසිති, ඡාසිති, ඡනනවුති, නවුති

පුලලිංග	ඉත්ථිලිංග	නපුංසකලිංග	ත්‍රිලිංග
තයො	තිසෙසා	තිණී	පඤ්චති

තිණණං	විසති ඡබ්බිසති එකුනවිසති දවතතිංසති එකපඤ්ඤාසා එකිසසං චතසෙසා නවුති සත්තති ඡතතිංසති තිසසනනං සට්ඨි පඤ්චවිසති අසිති ඡාසිති ඡනනවුති	සතං නවුති	දූවෙ තෙරස ඡ දස දවිසු පඤ්චති තිණණං
-------	--	--------------	---

04. වරහන් කුළ දක්වා ඇති ඉලක්කමට ගැළපෙන සංඛ්‍යාවාවී වචන යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

- තිසෙසා (3) ගාවියො බෙතෙන ආභිණ්ඩනති.
- මයං ගාමං ගච්ඡතො එකුනතිංසතිං (29) මිගෙ පසසිමහ.
- දසපුරිසා පඤ්ච (5) අමෙඛ ඛාදිංසු.
- ඉමසමිං ගාමෙ දවාසත (102) ගෙහා සතති.
- මයං ඉතො අට්ඨති (8) දිවසෙහි නගරං ගමිසසාම.

05. පහත මාතෘකා සඳහා වචන පහකට නොඅඩු වාක්‍ය 5 බැගින් ලියන්න.

- ❖ වානරො
- ❖ නගරං
- ❖ මහාවාලුකානදී

❖ සොවණණමාලිමහාවෙතියං

වානරො

අරඤ්ඤ වසනෙතා වානරො කාලවණෙණා හොති. තස්ස චතුප්පාදං ව නංගුධං ව අඤ්ඤා. වානරා සමුහ වසෙන වනෙ ජීවති. වානරො කදාවී ගෙහං න කාරෙති. සො සබ්බදා රුකකලතාදිසු ධානෙසු ජීවති. වානරො අමහාකං මිත්තො භවති.

නගරං

නගරෙ පන බහු මනුස්සා ජීවති. තස්මා නගරං පන සංකිණණ භාවං විජ්ජති. නගරෙ නානා ධානෙසු ආපණානි සන්ති. මනුස්සා භණ්ඩානි කිණිතුං වා විකකිණිතුං වා නගරං පවිසති. තෙන හෙතුනා අනුදිනං නගරෙ බහුමනුස්සා සඤ්චරති. නගරෙ පාඨාලයඤ්ච ගිලානසාලඤ්ච අධිකරණසාලඤ්ච නානාවිධ පාසාදා ව සන්ති.

මහාවාලුකානදී

මහාවාලුකානදී පන සමන්තකුඨ පබ්බතමහා සඤ්ඤා. සා අතිමහොහරා ව මහාජලකඛ්ඨං ව භවති. ලංකාදීපෙ බහුමනුස්සා තෙන ජලං ලභිත්වා කසිකමමං කරොන්ති. මහාවාලුකා නදී පන ලංකාදීපෙ දීප්තම ගංගා භවති. වස්සාන කාලෙ වාලුකා නදී අතිරමණියා භවති.

සොවණණමාලිමහාවෙතියං

දුට්ඨගාමිණී මහාරාජා අනුරාධපුර නගරෙ මහාමෙඝවනෙ සොවණණමාලිමහාවෙතියං කාරාපෙසි. රත්නමාලි වෙතිං ඉති ව තං ලංකාදීපෙ පාකටං අහොසි. තස්ස සමීපෙ ලොවාමහාපාසාදඤ්ච මරිචවට්ඨී වෙතිං ව ජයසිරිමහබෝධිං ව සන්ති. ලංකාදීපෙ වසන්තා මනුස්සා අතිසය ගාරවෙන තං වඤ්ඤති. අනුසංවච්ඡරානි සොවණණමාලිමහාවෙතියධානෙ මහාපූජොස්සවං පවත්නෙති. බහුමනුස්සා ව සන්තිපතිත්වා පුඤ්ඤානි කත්වා අතීව සන්තුට්ඨා හොන්ති.

හත්වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. පසසථ අය්‍යා උපසන්නාය කමමං' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

සත්තමො
පාඨො

පසසථ අය්‍යා උපසන්නාය කමමං

භූතපුබ්බං හික්ඛවෙ, ඉමිසසායෙව සාව්‍යථීයා වෙදෙහිකා නාම ගහපනානී අහොසි. වෙදෙහිකාය හික්ඛවෙ ගහපනානියා එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍හුගගතො: සොරතා වෙදෙහිකා ගහපනානී, නිවාතා වෙදෙහිකා ගහපනානී, උපසන්නා වෙදෙහිකා ගහපනානීති. වෙදෙහිකාය බො පන හික්ඛවෙ ගහපනානියා කාළී නාම දාසී අහොසි, දක්ඛා අනලසා සුසංවිහිතකමමන්නා. අප් බො හික්ඛවෙ කාළියා දාසියා එතදහොසි: මය්‍යං බො අය්‍යාය එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍හුගගතො: සොරතා වෙදෙහිකාය ගහපනානී, නිවාතා වෙදෙහිකා ගහපනානී, උපසන්නා වෙදෙහිකා ගහපනානීති. කිත්තු බො මෙ අය්‍යා සන්නංයෙව නු බො අර්ක්ඛිතං කොපං න පාතුකරොති? උදාහු අසන්නං? උදාහු මය්‍යමෙවෙනෙ කමමන්නා සුසංවිහිතා, යෙන මෙ අය්‍යා සන්නංයෙව අර්ක්ඛිතං කොපං න පාතුකරොති? නො අසන්නං? යනනුනාහං අය්‍යං වීමංසෙය්‍යනති. අප් බො හික්ඛවෙ කාළී දාසී දිවා උට්ඨාසි. අප් බො හික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපනානී කාළිං දාසිං එතදවොච. හෙ ජෙ කාළීති. කිං අයෙති? කිං ජෙ දිවා උට්ඨාසීති? 'න බො අයෙති කිඤ්චිති.' නො වත රෙ කිඤ්චි පාපි දාසී දිවා උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා භාකුටිං අකාසි.

අප් බො හික්ඛවෙ කාළියා දාසියා එතදහොසි: සන්නංයෙව බො මෙ අය්‍යා අර්ක්ඛිතං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්නං මය්‍යමෙවෙනෙ කමමන්නා සුසංවිහිතා, යෙන මෙ අය්‍යා සන්නංයෙව අර්ක්ඛිතං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්නං. යනනුනාහං හියොයාසොමත්තාය අය්‍යං වීමංසෙය්‍යනති අප් බො හික්ඛවෙ කාළී දාසී දිවාතරං උට්ඨාසි. අප් බො හික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපනානී කාළිං දාසිං එතදවොච. හෙ ජෙ කාළීති. 'කිං අයෙති? කිං ජෙ දිවාතරං උට්ඨාසීති? 'න බො අයෙති කිඤ්චිති. නො වත රෙ කිඤ්චි පාපි දාසී, දිවාතරං උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා අග්ගළසුචිං ගහෙත්වා සිසෙ පහාරං අදාසි. සිසං වොහිඤ්. අප් බො හික්ඛවෙ කාළී දාසී හිනෙනන සිසෙන ලොහිතෙන ගළනෙනන පටිච්ඡෙදකානං උර්ක්ඛාපෙසි: 'පසසථය්‍යා සොරතාය කමමං, පසසථය්‍යා නිවාතාය කමමං, පසසථය්‍යා උපසන්නාය කමමනි.

(කකචුපම සුත්ත - මජ්ඣිමනිකාය)

පසසථ අය්‍යා උපසන්නාය කමමං

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. මේ සැවැත්තුවරම වේදේහිකා නම් ගෘහපතිනියක් වූවා ය. මහණෙනි, වේදේහිකා ගෘහපතිනියගේ මෙබඳු කල්‍යාණ කීර්ති ශබ්දයක් පැන නැගිණි. වේදේහිකා ගෘහපතිනිය දැමුණු ඉඳුරන් ඇත්ති ය. වේදේහිකා ගෘහපතිනිය යටත් පැවතුම් ඇත්ති ය. වේදේහිකා ගෘහපතිනිය ශාන්ත ය. කියා ය. මහණෙනි, වේදේහිකා ගෘහපතිනියට කාළි නම් දාසියක් විය. දක්ෂය. අනලස් ය. මනාව සංවිධානය කළ කටයුතු ඇත්ති ය.

මහණෙනි, කාළි දාසියට “මාගේ ආර්යාව පිළිබඳව -වේදේහිකා ගෘහපතිනිය සුරතභාවයෙන් යුක්තයි, වේදේහිකා ගෘහපතිනිය යටපත් පැවතුම් ඇත්ති ය. වේදේහිකා ගෘහපතිනිය උපශාන්තය යැයි කල්‍යාණ කීර්ති ශබ්දයක් පැන නැගිණි. කිමක් දෝ? මාගේ ආර්යාව තමා තුළ ඇත්තා වූ කෝපය පහළ නොකෙරේ ද? නැතහොත් නැත්තා වූහ කෝපය පහළ නොකෙරේ ද? එසේත් නැතහොත් යම් හෙයකින් මවිසින් ම සැම කර්මාන්තයෝ මැනවින් කරන ලදහුද එහෙයින් මාගේ ආර්යා තොමෝ තමා තුළ ඇත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකෙරේ ද විමසා බලන්නේ නම් ඉතා මැනවි යැයි මේ සිත විය. මහණෙනි, ඉක්බිති කාළි දාසී තොමෝ දහවල් කොට නැගී සිටියා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති වේදේහිකා ගෘහණී තොමෝ කාළි දාසියට මෙය කිවුය. “එම්බල කාළිය, ආර්යාවෙහි, කිම? එම්බල කෙල්ල, කිම, දහවල් කොට නින්දෙන් නැගිටිටෙහි ද? ‘ආර්යාවෙහි, කිසිත් නැත, එම්බල පව්වු දාසිය, කිසිත් නැත්නම් දහවල් කොට නැගී සිටියෙහි ද? යැයි කෝප වූවා නොසතුටු වූවා මුහුණ හැකිළී ය.

මහණෙනි, එකල කාළි දාසියට මේ අදහස විය. “මාගේ ආර්යාව තමා තුළ ඇත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකරන්නී ය. නැත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකරන්නී නොවේ. යම් හෙයකින් මා විසින් ම තෙල කර්මාන්තයෝ මැනවින් කරන ලද්දේ වීම් ද ඒ නිසා ආර්යා තොමෝ තමා තුළ ඇත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකෙරේ ද, නැත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකෙරේදැයි මම ආර්යාව බොහෝ සේ විමසා බලන්නෙමි නම් යෙහෙකි” කියා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කාළි දාසිය වඩාත් දහවල් කොට නින්දෙන් නැගී සිටියා ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති වේදෙහිකා ගෘහපතිනිය කාළී දාසියට මෙසේ කීවා ය. 'එම්බල කෙල්ල, කාළිය. 'කිම ද ආර්යාවෙනි, කෙල්ල කුමක් නිසා ඉතා දහවල් කොට නැගී සිටිති ද?, ආර්යාවෙනි කිසිත් නැත' 'එම්බල පව්වු දාසිය කිසිවක් නැතිව දහවල් කොට නැගීටිටා දැයි' කිපියා වූ නොසතුටු වූවා නොසතුටු වචන පිට කළාය. එකල කාළී දාසියට මේ අදහස ඇති විය. 'මාගේ ආර්යාව තමා තුළ ඇත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකරන්නී ය. නැත්තා වූ කෝපය පහළ නොකරන්නී නොවෙයි. යම් හෙයකින් මා විසින් ඒ කර්මාන්ත මනාව කරන්නී ද ඒ නිසා ආර්යා තොමෝ තමා තුළ ඇත්තා වූ ම කෝපය පහළ නොකෙරේ ද නැත්තා වූ හ කෝපය පහළ නොකෙරේ දැයි මම ආර්යාව තවත් බොහෝ කොට විමසා බලන්නෙමි නම් මැනවැයි කියායි. මහණෙනි, ඉක්බිති කාළී දාසිය පෙරටත් වඩා දහවල් කොට නැගී සිටියා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති වේදෙහිකා ගෘහපතිනි තොමෝ කාළී දාසියට මෙසේ කීවා ය. 'එම්බල කාළිය, ආර්යාවෙනි, කිම? කෙල්ල කුමක් නිසා පෙරටත් වඩා දහවල් කොට නැගී සිටියෙහි ද? ආර්යාවෙනි, කිසිත් නැත. එම්බල පව්වු දාසිය, කිසිත් නැත්ම පෙරටත් වඩා දහවල් කොට නැගී සිටියෙහි දැයි කිපී නොසතුටු වූවාහු දොරඅගුල ගෙන හිසට පහරක් දුන්නා ය. හිස පැළවා ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කාළී දාසිය පැළඹුණු හිසින් ද ගලන ලෙයින් ද යුතුව අසල්වැසියන්ට අඬ ගා නුගුණ කීවා ය. ආර්යයෙහි දැමුණු ඉඳුරන් ඇති ස්ත්‍රියගේ ක්‍රියාව බලව. යටහත් පැවතුම් ඇත්තියගේ ක්‍රියාව බලව. උපශාන්ත තැනැත්තියගේ ක්‍රියාව බලව' යනුවෙනි.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. වෙදෙහිකාය ගහපතානියා දාසී කා නාම අහොසි ?
වෙදෙහිකාය ගහපතානියා දාසී කාළී නාම අහොසි.
- ii. සා කිර දාසී කිදිසා අහොසි ?
සා කිර දාසී දකඛා, අනලසා, සුසංවිහිතකමමනෙත නියුතති අහොසි.
- iii. සා අත්තනො වෙනසා කිං විනෙතසි ?
සා අත්තනො වෙනසා අය්‍යාය මානසික ගුණානි වීමංසෙතුං විනෙතසි.
- iv. අත්තනො අය්‍යං වීමංසිතුං සා කිං අකාසි ?

අත්තනො අයං වීමංසිතුං සා දිවාතරං උට්ඨාසි.

- v. කුපිතා අනත්තමනා වෙදෙහිකා තං දාසිං කිං අකාසි ?
කුපිතා අනත්තමනා වෙදෙහිකා තං දාසිං අගගළසුචිං
ගහෙකා සීසෙ පහාරං අදාසි.

03. පිළිතුරු සපයන්න.

- i. බුද්ධකාලීන භාරතයේ දාසීන්ගේ ස්වරූපය පිළිබඳ කරුණු 2ක් ලියන්න.
ඔවුහු අනලස් ය. මනා කර්මාන්තාදියේ නියුක්තෝ ය. දක්ෂ ය.
- ii. වේදෙහිකාවගේ ඉවසීම පරීක්ෂා කිරීමට දාසිය කළේ කුමක් ද?
දහවල් වන තෙක් නිදා ගැනීම
- iii. ඇතුළාන්ත කෝපය දුරුකිරීමට අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපදාව කුමක් ද?
මෙත්‍රී සහගතව කටයුතු කිරීම, ඉවසීමේ ගුණය වර්ධනය කර ගැනීම
- iv. මෙම පාඨමෙන් උගත හැකි ආදර්ශ 03ක් ලියන්න.
කළයුත්ත සුදුසු වේලාවේම සිදු කිරීම, අලස නොවීම, සියලු කටයුතු මනාව කළමනාකරණය කරගැනීම, උත්සාහය, විවක්ෂණශීලී වීම
- v. නිලීනව (සැගව) පවත්නා කෙළෙස් හඳුනාගත හැක්කේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න.
කෝප වූ විටෙක, අපේක්ෂා කළ දෑ නොලැබුණු විට, සන්තකයේ ඇති යම් වස්තුවක් අහිමි වූ විට

අභ්‍යාස

01. සිංහලට නගන්න.

- i. සො කාලසෙසව උට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිතා දන්තකට්ඨං
දාතඛං, ආසනං පඤ්ඤාපෙනඛං භොති.

ඔහු කලින්ම නැගිට පාවහන් ගලවා දත්කුර දිය යුතුය,
ආසනය පැනවිය යුතු වෙයි.

- ii. උපජ්ඣායසස පච්ජාසමණෙන භොතබ්බං. නාතිදුරෙ
ගතතබ්බං, පතතපරියාපනනං පටිගගභෙතබ්බං භොති.
උපාධ්‍යායන් වහන්සේට පසුගමන් විය යුතුය. සමීපයෙන් යා
යුතු ය. පාත්‍රයෙහි ඇති දෑ පිළිගත යුතු වෙයි.
- iii. සචෙ උපජ්ඣායො ඡන්තාසරං පවිසිතුකාමො භොති චුණ්ණං
සනෙන තබ්බං භොති.
ඉදින් උපාධ්‍යායන් වහන්සේ ගිනිහළුගෙයට පිවිසීමට
කැමැත්තේ වෙයි ද සුණු ගෙන දිය යුතු ය.
- iv. පතිකුලෙ වසන්තියා නාම අනෙතා අග්ගි බ්ගි න
නිහරිතබ්බො. බ්ගි අග්ගි අනෙතා න පචෙසෙතබ්බො.
පතිකුලයෙහි වසන්නී නම් ඇතුළත ගිනි පිටත නොදිය යුතු
ය. පිටත ගිනි ඇතුළට නොගත යුතුය.
- v. ඛජ්ජභොජ්ජලෙයාපෙයාවසෙන චතුබ්බිධා භොතති
මනුසසානං ආහාරා.
කෑම බීම ලෙවකෑම ලෙවබීම යැයි ආහාර වර්ග හතරක්
මිනිසුන්ට වෙති.

02. පහත දැක්වෙන වාක්‍ය නාම විශේෂණ හා ක්‍රියා විශේෂණ යොදා
දිගු කොට ලියන්න.

- i. බාලකො ගාමං ගච්ඡති.
දකෙබ්බා බාලකො ගාමං සතිකං ගච්ඡති.
- ii. වාණිජා භණ්ඩානි විකකිණන්ති.
ඤාණවත්තා වාණිජා භණ්ඩානි සාධුකං විකකිණන්ති.
- iii. පුරිසො විහාරං ගච්ඡති.
සීලවනෙතා පුරිසො විහාරං නිවචං ගච්ඡති.
- iv. කසසකා බෙත්තං කසන්ති.
උසසාහවත්තා කසසකා බෙත්තං සුබෙත කසන්ති.
- v. මයං ධම්මං සුණාම.
පුඤ්ඤවත්තා මයං ධම්මං නිවචං සුණාම

03. පහත දැක්වෙන වාක්‍ය නිපාත හා උපසර්ග පද ද යොදා ගනිමින් දිගු කොට ලියන්න.

- i. හික්කු පිණ්ඩාය පාවිසි.
සො හික්කු පිණ්ඩාය උපාවිසි.
- ii. වොරා අසෙස වොරෙන්නි.
අථ වොරා අසෙස අනුබ්බිකා වොරෙන්නි.
- iii. දාරිකා විහාරං ගව්ඡති.
සා දාරිකා විහාරං ආගව්ඡති.
- iv. හගවා ධම්මං දෙසෙසි.
සො හගවා සද්ධම්මං දෙසෙසි.
- v. පුරිසා අසෙස කිණ්ණති.
ඉමෙ පුරිසා නගරං ආගන්තවා අසෙස ච සකුණෙ ච කිණ්ණති.

04. පහත දැක්වෙන වාක්‍ය තුමන්ත ක්‍රියා හා පූර්ව ක්‍රියා ද යොදමින් දිගු කොට ලියන්න.

- i. මාතා භතතං පච්චි.
මාතා භතතං පච්චිතුං අග්ගිසාලං ගන්තවා භතතං ච ව්‍යඤ්ජනඤ්ච පච්චි.
- ii. පිතා නගරං ගව්ඡති.
පිතා වත්ථං කිණ්ණිතුං ගෙහමහා නිකබ්බම නගරං ගව්ඡති.
- iii. දාසා ගොණෙ හරන්ති.
දාසා ගොණෙ කිණ්ණිතුං අපෙ විකකිණ්ණිකා ගෙහානි හරන්ති.
- iv. බාලකො පොඤ්ඤං පඨති.
බාලකො වාචොදග්ගිතුං පොඤ්ඤං හත්ථං ගහෙතවා පඨති.
- v. බාලිකා දාරුණි ආහරති.
බාලිකා දාරුණි සම්පාදෙතුං චනං ගන්තවා ආහරති.

අටවැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'බ්‍රහ්මානිමානාපිතරො' පාලි ඡේදය සිංහලට නගන්න.

අටවැනි
පාඨම

බ්‍රහ්මානි මානාපිතරො

සබ්‍රහ්මකානි හික්කවෙ තානි කුලානි යෙසං පුත්තානං මානාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා හොනති. සපුබ්බදෙවතානි හික්කවෙ තානි කුලානි යෙසං පුත්තානං මානාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා හොනති. සපුබ්බාවරියකානි හික්කවෙ තානි කුලානි යෙසං පුත්තානං මානාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා හොනති. සාහුණ්ණියානි හික්කවෙ තානි කුලානි යෙසං පුත්තානං මානාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා හොනති. බ්‍රහ්මානි හික්කවෙ මානාපිතරො එතං අධිවචනං. පුබ්බදෙවතානි හික්කවෙ මානාපිතරො එතං අධිවචනං. පුබ්බාවරියානි හික්කවෙ මානාපිතරො එතං අධිවචනං. සාහුණ්ණියානි හික්කවෙ මානාපිතරො එතං අධිවචනං. තං කියස්ස හෙතු? බහුපකාරා හික්කවෙ මානාපිතරො පුත්තානං, ආපාදකා පොසකා ඉමස්ස ලොකස්ස දසෙය්‍යතාරොති. එතමස්සං හගවා අවොච. තස්සෙතං ඉති වුවචති.

බ්‍රහ්මානි මානාපිතරො - පුබ්බාවරියානි වුවචරෙ
සාහුණ්ණියා ව පුත්තානං - පජාය අනුක්‍රමපකා

තස්මා හි නෙ නමසෙය්‍යා - සක්කරෙය්‍යාථ පණ්ඩිතො
අනෙතන අථ පානෙන - චස්ථෙන සයනෙන ව
උච්ඡාදනෙ නභාපනෙ - පාදානං ධොවනෙන ව

තාය නං පාරිවරියාය - මානාපිතසු පණ්ඩිතා
ඉධවෙච නං පසංසනති - පෙචච සගෙහ ව මොදති.

(ඉතිවුත්තකපාළි)

බ්‍රහ්මානි මානාපිතරො

මහණෙනි, යම් කුල පුත්‍ර කෙනෙකුන් විසින් මවුපිය දෙදෙන ස්වකීය ගෘහයෙහි පුදන ලද්දාහු වෙද්ද, ඒ කුලයෝ බ්‍රහ්මයා සහිතයෝ වෙති. මහණෙනි, යම් පුත්‍ර කෙනෙකුන් විසින් මවුපිය දෙදෙන ස්වකීය ගෘහයෙහි පුදන ලද්දාහු වෙද්ද, ඒ කුලයෝ පූර්ව දේවතාවන් සහිත වෙති. මහණෙනි, යම් පුත්‍ර කෙනෙකුන් විසින් මවුපිය දෙදෙන

ස්වකීය ගෘහයෙහි පුදන ලද්දාහු වෙද්ද හි කුලයෝ පූර්වාචාර්යයන් සහිතයෝ වෙති. මහණෙනි යම් පුත්‍ර කෙනෙකුත් විසින් මව්පිය දෙදෙන ස්වකීය ගෘහයෙහි පුදන ලද්දාහු වෙද්ද ඒ කුලයෝ පමුණුවා දන් දිය යුත්තන් සහිතයෝ (සාහුණෙයා) වෙති.

මහණෙනි බ්‍රහ්ම යන මෙය මවුපියන්ට නමකි. මහණෙනි පූර්වදේව යන මෙය මව්පියන්ට නමකි. මහණෙනි පූර්ව ආචාර්ය යන මෙය මව්පියන්ට නමකි. මහණෙනි ආහුණෙයා යන මෙය මව්පියන්ට නමකි. ඒ කවර හෙයින් ද යත්?

මහණෙනි මව්පිය දෙදෙන පුත්‍රයන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ වෙති. ජීවිත අරක්ෂකයෝ වෙති. අත් පා වඩා පෝෂණය කරන්නෝ වෙති. මෙලොව ඉෂ්ට අනිෂ්ට අරමුණු දක්වන්නෝ වෙති.

මේ කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. එහි මේ අර්ථය මෙසේ කියනු ලැබේ. (ගාථා වශයෙන්)

1. පුත්‍ර ප්‍රජාවට අනුකම්පා කරන මව්පිය දෙදෙනා පුත්‍රයන්ට බ්‍රහ්මයෝ යැයි ද පූර්ව ආචාර්යවරයෝ යැයි ද දුරින් ගෙනවුත් දිය යුතු ආහාරයන්ට සුදුසු (ආහුණෙයා) යැයි ද කියනු ලැබෙති.
2. එහෙයින් නුවණැති පුද්ගල තෙමේ ඒ මව්පියන්ට නමස්කාර කරන්නේ ය. යළි ආහාරයෙන් පානයෙන් ද වස්ත්‍රයෙන් ද සයනයෙන් ද ඇඟ ඉලීමෙන් ද නැහැවීමෙන් ද පා දෙවීමෙන් ද සත්කාර කරන්නේ ය.
3. පණ්ඩිතයෝ මව්පියන් කෙරෙහි ඒ (අත්පා මෙහෙකිරීම් ආදී) උචටාන් කිරීම නිසා මෙලොව දී ඔහු පසසකි. මරණින් මතු ස්වර්ගයෙහි ඉපිද අතිශයින් සතුටු වේ. යනුවෙනි.

02. ඡේදය ඇසුරෙන් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ඉමසමී. සුතො කෙසං ගුණං පාකටං කරොති ?
ඉමසමී. සුතො මාතාපිතුනනං ගුණං පාකටං කරොති.
- ii. කතමානි තානි ගුණානි ?
ආපාදකා, පොසකා, ඉමසස් ලොකසස් දසෙසතාරො'ති තානි ගුණානි.
- iii. පුතොති මාතාපිතුනනං කිං කාතබ්බං ?
පුතොති මාතාපිතුනනං නමසෙසය්‍ය, සකකාරෙය්‍ය, පට්ටරෙය්‍යාදි කමමානි කාතබ්බං.
- iv. මාතාපෙතතිහරං ජනතු කානි ආනිසංසානි ලභති.
මාතාපෙතතිහරං ජනතු ඉධවෙව නං පසංසනති පෙවච සගෙහ පමොදති'ති ආනිසංසානි ලභති.
- v. මාතාපිතුනනං කානි අධිවචනානි භවන්ති ?
මාතාපිතුනනං බ්‍රහ්ම, පුබ්බාවරිය, ආනුණෙය්‍යාදි අධිවචනානි භවන්ති.

3. ඡේදය කියවා පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. දෙමව්පියෝ හැඳින්වීමට යොදා ඇති පර්යාය පද 03ක් ලියන්න.
බ්‍රහ්ම, පූර්ව ආචාර්ය, ආනුණෙය්‍ය
- ii. ආනුණෙය්‍ය ගුණය පහදන්න.
ආනුණෙය්‍ය ගුණය යනු වෙහෙස වී උපයාගන්නා ධනධාන්‍යවලින් දුර සිට වුවත් ගෙනැවිත් පිඳීමට සුදුසු බවයි. ආනුණෙය්‍ය ගුණය හික්මුණු වහන්සේලා තුළ ඇති බව සඟගුණ පාඨයෙන් විද්‍යමාන වේ. දෙමාපියන් ද එකී ගුණයෙන් පරිපූර්ණ ය. දූදරුවන් වෙහෙස වී ලබා ගන්නා දැයින් පෝෂණය ලැබීමට දෙමාපියන් සුදුසු ය.

iii. දෙමව්පියෝ දරුවන්ට දක්වන උපකාර මොනවා ද?

දරුවන් බිහි කිරීම, පෝෂණය කිරීම, ශිල්ප ලබා දීම, දායාද පැවරීම, පමා වූ විට රැකගැනීම, යහපතේ යෙදවීම, හොඳ නරක කියා දීම

iv. නුවණැති පුද්ගලයෝ මව්පියන්ට සිදු කරන යුතුකම් මොනවා ද?

දෙමාපියන්ට ගරුසත්කාර කිරීම, ඔවුන්ගේ දායාද ආරක්ෂා කිරීම, දෙමාපියන්ගේ සිත් නොරිදවීම, නැවිම් කැවිම් පෙවිම් ආදිය ආදරගෞරවයෙන් කිරීම, කුලපරම්පරාව රැක ගැනීම.

v. මව්පිය දූදරු සම්බන්ධයේ වටිනාකම ඡේදය ඇසුරෙන් පහදන්න.

දෙමාපියන් දූදරුවන් අතර ඇත්තේ ඉතාමත් ලෞගතු සම්බන්ධතාවකි. දරුවන්ගෙන් දෙමාපියන් හෝ දෙමාපියන්ගෙන් දරුවන් වෙන්කළ නොහැකිය. දෙමාපියන් තුළ දරුවන් පිළිබඳ පවතින්නේ වදනින් කිව නොහැකි තරම් වූ අසීමිත ආදරයකි. ඒ නිසා බිහි වූ දා පටන් ඔවුන් දරුවන්ගේ අනාගත දිවිය යහපත් කිරීම සඳහා නොයෙකුත් දෑ සිදුකරන බව නොකිව මනා ය. ළදරු කාලයේ දී යාම්, ඊම්, ඉඳුම්, හිටුම් ආදියත් විළි වසා ගැනීම ආදී දැන් කුමානුකූලව හුරු කරන අතර සමාජයේ ජීවත් විය යුතු ආකාරය පෙන්වා හුරු කර දෙති. පාසල් අධ්‍යාපනයත් තෘතීක අධ්‍යාපනයත් ලබා දෙන දෙමාපියෝ තම දූපුතුන්ට සුදුසු කාලයේ ආවාහ විවාහ කටයුතු ද කර දෙති. තම පරම්පරාවෙන් හෝ තමා උපයා ගත් භෞතික වස්තු දරුවන් අතර බෙදා දෙති. දරුවන් සමාජයේ යහපත් ලෙස කීර්ති රාවයෙන් යුතුව ජීවත් වනු දැකීම දෙමාපියන්ගේ ඒකායන අපේක්ෂාවයි.

දෙමාපියෝ දරුවන් බිහි වූ දා සිට තමන් මියයන තෙක්ම දරුවන් ගැන සිතමින් කටයුතු කරති. ඔවුන්ගේ ලෙඩේ දී දුක්වෙති, සැපේ දී දරුවන්ට වඩා සතුටු වෙති.

දෙමාපියන් මෙසේ දරුවන් වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කළ විට දරුවන් ද දෙමාපියන් විෂයයෙහි යුතුකම් වගකීම් ඉටු කළ යුතු ය. එය ප්‍රත්‍යුපකාරයකි. දෙමාපියන් මහලුවියට පත් වූ විට මනා පෝෂණයක් ලබා දිය යුතුය. ඔවුන්ගේ සිත් සතුටු කළ යුතුය. ඉඳුම්හිටුම්, කෑම බීම ආදිය මෙන්ම සුවපහසු වටපිටාවක් සකස් කර දිය යුතු ය. බණ්ඩාවනා සඳහා යොමු

කිරීම, දෙමාපියන්ගේ සිතැති අවබෝධ කරගෙන කටයුතු කිරීම ආදිය නිසා දෙමාපිය දූදරු සම්බන්ධතා දිනෙන් දින පෝෂණය වනු නො අනුමාන ය.

අභ්‍යාසය

01. උදාහරණය සැලකිල්ලට ගෙන පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

නිපාත පදය	සිංහල අර්ථය	පාලි වාක්‍ය
ආවුසො	ඇවැත්නි	මා ආවුසො සොච්ඤ්ඤා
අමෙහා	පින්වත	අමෙහා පුරිස කිං කුසාමිතා පාපකෙන දුස්සිවිතෙන
ජේ	බොල	හෙ ජේ කාලි කිං දිවාතරං උට්ඨාහි?
සෙය්‍යාපීදං	ඒ කවරේ ද	සෙය්‍යාපීදං, කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා
හි	වනාහි	න හි වෙරෙන වෙරාහි
වෙ	ඉදින්	නො වෙ ධම්මං අනුසසරෙය්‍යාරා
යදි	ඉදින්	යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගාහි

02. නිපාත පදවල අර්ථය ලියන්න.

අතිප්පගොබො	ඉතා උද්දසන
කුහිං	කොහි
මීවජ්ඣා	අසත්‍යය, බොරුව
මුධා	හිස්, නිකම්
සුචෙ	හෙට
හුරං	පරලොව
කිවචිරං	කොපමණකලක්

කතිධා	කී අයුරකින්
කතිකකතං	කී වරක්
තිරියං	හරහට

03. පූර්ව ක්‍රියා පද යොදා පහත වාක්‍ය තනි වාක්‍ය සේ ලියන්න.

උදාහරණ :- අහං විහාරං ගව්‍යාමි / අහං බුද්ධං වජ්‍යාමි
අහං විහාරං ගතත්වා බුද්ධං වජ්‍යාමි.

- i. කුමාරො නගරං ගව්‍යති / සො ආපණා භණ්ඩානි කිණාති.
කුමාරො නගරං ගතත්වා ආපණා භණ්ඩානි කිණාති.
කුමාරයා නගරයට ගොස් කඩයෙන් බඩු මිලදී ගනියි.
- ii. මාතා පුළුං ඔචිනාති / සා බුද්ධං වජ්‍යති.
මාතා පුළුං ඔචිනිත්වා බුද්ධං වජ්‍යති.
අම්මා මල් නෙළා බුදුන් වදියි.
- iii. දෙවො ධම්මං සුණාති / සො ආකාසෙන ගව්‍යති.
දෙවො ධම්මං සුණිත්වා ආකාසෙන ගව්‍යති.
දෙවියා ධර්මය අසා අහසින් යයි.
- iv. මිගො සීහං පසසති / සො වෙගෙන ධාවති.
මිගො සීහං පසසිත්වා වෙගෙන ධාවති.
මුවා සිංහයා දැක වේගයෙන් දුවයි.
- v. ථෙරා පිණ්ඩාය වරනති / තෙ විහාරං පවිසනති.
ථෙරා පිණ්ඩාය වරිත්වා විහාරං පවිසනති.
තෙරහු පිඬු පිණිස හැසිර විහාරයට පිවිසෙති.

04. තුමන්ත ක්‍රියා පද යොදා පහත වාක්‍ය තනි වාක්‍ය සේ ලියන්න.
අර්ථය ද ලියන්න.

උදාහරණ : අහං විහාරං ගච්ඡාමි / අහං බුද්ධං චන්දාමි

අහං බුද්ධං චන්දාමි විහාරං ගච්ඡාමි.

- i. සාමණේරො පරිවේණං ගච්ඡති / සො තත් පාලිභාසං
උගගණ්හාති.

සාමණේරො පාලිභාසං උගගණ්හිකුං පරිවේණං ගච්ඡති.

සාමණේරයන් වහන්සේ පාලි භාෂාව ඉගෙන ගැනීමට
පිරිවේණට යයි.

- ii. පුරිසො පාතොව ධූමරථෙන නගරං ගච්ඡති / සො නගරෙ
කම්මං කරොති.

**පුරිසො නගරෙ කම්මං කරකුං පාතොව ධූමරථෙන නගරං
ගච්ඡති.**

පුරුෂයා නගරයෙහි කර්මාන්ත කිරීමට උදේම දුම්රියෙන්
නගරයට යයි.

- iii. හික්ඛවො පණණරසියං උපොසථාගාරං ගච්ඡති / තෙ තත්
විනයං වාචෙති.

**හික්ඛවො විනයං වාචෙකුං පණණරසියං උපොසථාගාරං
ගච්ඡති.**

හික්ෂුන් වහන්සේලා විනය වාචනය කිරීමට පොහෝ දා
පෝයගෙට යති.

- iv. කම්මකාරා වෙසාබ්බෙ පාටිපදියං සනනිපතනති / තෙ තෙසං
කම්මකාරදිවසං සමනුසාරනති.

**කම්මකාරා කම්මකාරදිවසං සමනුසාරකුං වෙසාබ්බෙ පාටිපදියං
සනනිපතනති.**

කම්කරුවෝ කම්කරු දිනය සැමරීමට වෙසක් පළමු දා
එක්රැස් වෙති.

05. පහත වාක්‍යයන්හි කළු අකුරින් මුද්‍රිත පදවල උපසර්ග වෙන් කර
ලියන්න. සිංහලට පරිවර්තනය කරන්න.

- i. කෙවලකපුං ගිජ්ඣකුටං ඔභාසෙකා යෙන භගවා තෙනුපසංකම්ඤ්ඤ. අව + භාසෙකා (අව+භාස+කා)
- ii. යෙභුයොන බො පන භනෙන යකඛා අප්පට්චිරතායෙව පාණාතිපාතා. න + පට්චිරතායෙව (න+පට්+චි+රමු)
- iii. තෙ යානෙ අභිරුහිකා සබ්බා දිසා අනුපරියන්ති. අභි + රුහිකා (අභි+රුහ+ කා)
- iv. පචෙචසනෙත පකාසෙනති තතොලා තත්තලා තතොතලා. පති + ඵසනෙතා, ප+ කාසෙනති (පති + ඵස), (ප + කාස)
- v. නිපජ්ජ පාදමූලමිති තං ධානං අභිපඤ්ඤිං. නි + පජ්ජ, (නි + පද)

❖ සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම

- i. සකල ගිජ්ඣකුටය බබුළුවා භාගාවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක ද එතැනට එළඹියාහු ය.
- ii. ස්වාමීනි, යක්ෂයෝ බොහෝ සෙයින් පරපණ නැසීමෙන් නොවෙන්වූවාහු ම ය.
- iii. ඔවුහු යානයෙහි නැගී සියලු දිශා වටකොට ඇවිදිති.
- iv. වෙන් වෙන් වශයෙන් කරුණු පරීක්ෂා කරන්නා වූ තතෝලා නම් යක්ෂයෙකි, තත්තලා නම් යක්ෂයෙකි, තතෝතලා නම් යක්ෂයෙකි, හසුන් ප්‍රකාශ කරති.
- v. පාදමූලයෙහි වැතිරී ඒ කාරණය ප්‍රාර්ථනා කළේ ය.

06. වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ක්‍රියා පදය	අර්ථය	පූර්ව ක්‍රියාව	තුමන්ක ක්‍රියාව
ඔතරති	බසිසි	ඔතරිකා	ඔතරිතුං
නිරුජ්ඣති	විනාශ වේ	නිරුජ්ඣකා	නිරුජ්ඣතුං
ආරුහති	නගිසි	ආරුහිකා	ආරුහිතුං
නිහරති	තෙරපයි	නිහරිකා	නිහරිතුං

අඛණ්ඩගතවන්නා	පැන නගී	අඛණ්ඩගතනැවතීම	අඛණ්ඩගතනැවතීම
උපසංකමන	එළඹෙයි	උපසංකමන	උපසංකමන

07. පහත වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. අපේ උපාසකා විහාරං ගන්නා බවම සිතන්න.
අද උපාසකවරු විහාරයට ගොස් බර්මට අසත්වා.
- ii. මගේ සුවේ ගතයානෙන් ජම්බුදීපං ගවේසයාම.
අපි හෙට අහස්යානයෙන් ඉන්දියාවට යන්නෙමු.
- iii. හෙ මිත්ත, අපේ ජම්බුදීපානි සමාදියානි. අකුසලං පච්ඡිත්තා
කුසලං භාවෙති.
පින්වත් මිතුර, අදම සිල් සමාදන් වෙති. අකුසල් දුරුකොට
කුසල් වඩාති.
- iv. අහං ආහාරං පටියාදෙතුං ගෙහං පටිසාමි.
මම ආහාර පිළියෙළ කිරීමට නිවසට පිවිසෙමි.
- v. යකඛනී සහායකාය වණේනාගන්නා ගෙහං පාටිසි.
යකඛනී සහායකාවගේ වර්ණය (වෙස්) ගෙන නිවසට
පිවිසියා ය.

08. පහත වාක්‍ය පාලියට නගන්න.

- i. අනේපිඬු සිටුතුමා දවසට දෙවරක් බුදුහිමියන් බලන්නට
පේතවනාරාමයට යයි.
අනාථපිණ්ඩක සෙට්ඨි දිවසං දුක්ඛතං භගවා දස්සනාය/
පස්සිතුං ජෙතවනං ගවේති.
- ii. පින් කරන පුද්ගලයෝ නිතර නිතර පින් කරන්නට සිත
යොමු කරති.
පුඤ්ඤවත්තා සතතං පුඤ්ඤානි කතං විනේතනි.
- iii. මහා පුජාපති ගෝතමීය පැවිදි වීමට බුදුහිමියන්ගෙන් අවසර
ඉල්ලුවා ය.
මහා පුජාපති ගෝතමී පබ්බජිතුං බුද්ධමහා ඔකාසං යාචි.

- iv. පිරිවෙන් ශිෂ්‍යයෝ සැමදා පිරිවෙනට ගොස් පාලි භාෂාව ඉගෙනීමට සිතා ගත්හ.
පාරිවේණික සිසුසා සඳා පරිවේණං ගන්තවා පාලිභාසං උගගණ්හිකුං විනෙතසුං/ විනතයිංසු.
- v. නැණවත් බුද්ධිමත් දරුවෝ නිතර බුදුන් වදින්නට වෙහෙරට යත්.
ඤාණවන්තා බුද්ධිමන්තා දාරකා නිවං බුද්ධං වජ්ඣං විහාරං ගවස්නති.

09. දී ඇති නිපාත පද සුදුසු තැන්හි යොදා පහත වාක්‍ය පාලියට නගන්න.

(ආවි වා රහො වා, අද්ධා, අබ්‍හමෙම, කිං, ජෙ, දීඝරත්තං)

- i. එම්බල කාළිය කුමක් හෙයින් දවල් වී නැගිට්ටා ද?
හෙ ජෙ කාලි කසමා දිවාතරං උධ්‍යාසි?
- ii. එළිපිට හෝ රහසින් හෝ පව් නොකළ යුතු ය.
ආවි වා රහො වා පාපානි න කත්තබ්බං.
- iii. මෙය මට දීර්ඝ කාලයක් අහිත පිණිස පවතියි.
ඉදං මෙ දීඝරත්තං අහිතථාය හොති.
- iv. ඒකාන්තයෙන් මේ ප්‍රතිපත්තිය නිවන් පිණිස ම පවතී.
අද්ධා ඉදං පතිපත්තිං නිබ්බාණථාය සංවත්තති.
- v. හපොයි අම්මේ මේ කුමන විපත්තියක් ද?
අබ්‍හමෙම ඉදං කිං විපත්තිං ?

10. පහත ආබ්‍යාස පදයන්ගෙන් නිපදවෙන පූර්ව ක්‍රියාපද හා තුමන්ත ක්‍රියා පද දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

කරොති	කතවා	කත්වාන	කාතුන	කාතුං	කාතවෙ
භුඤ්ජති	භුඤ්ජතවා	භුඤ්ජත්වාන	භුඤ්ජතුන	භුඤ්ජතුං	-
සයති	සයිතවා	සයිත්වාන	සයිතුන	සයිතුං	-
වජ්ඣති	වජ්ඣතවා	වජ්ඣත්වාන	වජ්ඣතුන	වජ්ඣතුං	-
වරති	වරිතවා	වරිත්වාන	වරිතුන	වරිතුං	-

බාවති	බාවිකා	බාවිකාන	බාවිකුන	බාවිකුං	-
-------	--------	---------	---------	---------	---

නවවැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'කසමා ලිව්වි'නි වදන' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

නවමො
පාඨො

කසමා ලිව්විනි වදන?

තෙත ව සමයෙන අඤ්ඤාතරො තාපසො ගොපාලකුලං නිසසාය ගඩ්ඛානීරෙ විහරති. සො පාතොව ගඩ්ඛං ඔතරනො භාජනං ආගව්ජනං දිස්වා පංසුකුලසඤ්ඤාය අගගහෙසි. තතො තත් තං අකඛරපට්ඨකං රාජමුද්දිකාලඤ්ඤාතඤ්ච දිස්වා මුඤ්චන්වා තං මංසපෙසිං අද්දස. දිස්වානසස ඵතදහොසි. 'සියා ගබ්භො. තථා හිසස දුගගඤ්ඤාතභාවො නත්ති. තං අසසමං නෙත්වා සුද්දධ ඕකාසෙ ධපෙසි. අථ අධ්මමාසවවයෙන දෙව මංසපෙසියො අහෙසුං. තාපසො දිස්වා සාධුතරං ධපෙසි. තතො පුත්ත අධ්මමාසවවයෙන ඵකමෙකිසසා පෙසියා හත්පාදසීසානමත්ථාය පඤ්ච පඤ්ච පීළකා උට්ඨංගිංසු. තාපසො දිස්වා පුත්ත සාධුතරං ධපෙසි. අථ අධ්මමාසවවයෙන ඵකා මංසපෙසි සුවණ්ණබ්බසදිසො දාරකො. ඵකා දාරකා අහොසි. තෙසු තාපසසස පුත්තසිනෙතො උපපජ්ජි. අභිතුට්ඨකතො වසස බීරං නිබ්බන්ති. තතොපපභුති ව බීරහත්තං ලහති. සො හත්තං භුඤ්ජීන්වා බීරං දාරකානං මුඛෙ ආසිඤ්චති. තෙසං යං යං උදරං පට්ඨං, තං සබ්බං මණිභාජනගතං විය දිසසති. ඵචං ලිව්වි අහෙසුං. ඵචං තෙ නිව්ච්චිතාය ලිව්විනි පඤ්ඤාදිංසු.

(බුද්දකපාට්ඨකථා)

කසමා ලිව්විනි වදන

එකල්හි එක්තරා තාපසයෙක් ගොපල කුලයක් ඇසුරු කොට ගං තෙර වාසය කරයි. ඔහු උදෑසනම ගඟට බැස්සේ ඒ භාජනය ගසාගෙන එතු දැක පාංශුකුල සංඥාවෙන් හෙවත් අයිතිකරුවෙකු නැතැයි යන හැඟීමෙන් ගත්තේ ය. ඉක්බිති එහි අක්ෂර පත්‍රිකාවක් රාජ මුද්‍රිකා ලාංචනයක් දැක විවෘත කොට එහි ඇති මස් වැදැල්ල දැක්කේ ය. දැක ඔහුට මෙසේ සිත් විය. "දරු ගැබක් විය යුතුය. එසේ වුවත් මෙහි දුගඳක් හෝ කුණු වූ බවක් හෝ නොමැත." යනුවෙනි. අසපුවට ගෙන ගොස් පිරිසිදු තැනක තැබී ය. ඉක්බිති අභිමසක් ඇවෑමෙන් එක් එක් වැදැල්ලක අත්පා හිස සඳහා බිබිලි පහ බැගින් පැන නැංගේ ය. ඉක්බිති තවත් අභිමසක් ඇවෑමෙන් එක් මස්

වැදැල්ලක රන් පිළිමයක් හා සමාන දරුවෙක් විය. අනෙක දැරියක් වූවා ය. ඔවුන් කෙරෙහි තාපසයාට දරු සෙනෙහස පහළ විය. ඔහුගේ ඇඟිල්ලෙන් කිරි එරුණි. එතැන් පටන් කිරි හා බත් ලබයි ද ඔහු බත් අනුභව කොට කිරි දරුවන්ට පොවයි. ඒ දරුවන්ගේ උදරයට යමක් යමක් පිවිසෙන්නේ වේ ද ඒ සියල්ල මැණික් බඳුනක දැමුවක් සේ පෙනෙන්නේ ය. මෙසේ ඡවි හෙවත් උඩසම නැත යන අර්ථයෙන් නිව්ඡවි වූහ. සමහරු මෙසේ කීහ. මසා තැබුවාක් මෙන් ඔවුනොවුන්ගේ සම අප්‍රකට විය. මෙසේ ඔවුහු සමෙන් තොර වූ නිසා හෝ අප්‍රකට සම ඇති බැවින් හෝ 'ලිච්ඡවි' යයි ප්‍රකට වූහ යනුවෙනි.

02. පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. තාපසො කුතිං වසති ?

තාපසො ගොපාල කුලං නිසසාය ගංගාතිරෙ වසති.

ii. තාපසො අකබරපට්ඨකං රාජමුද්දිකලඤ්ඡනං ච දිස්වා කිං විනෙතසි ?

තාපසො අකබරපට්ඨකං රාජමුද්දිකලඤ්ඡනං ච දිස්වා 'සියා ගබ්භා තථා හිසස දුගගන්ධ පූතිභාවො නත්ථි'ති විනෙතසි

iii. කසමා මංසපෙසියා පඤ්ඤා පඤ්ඤා පීළකා උට්ඨතිංසු ?

හත්පාදසීසානමත්ථාය මංසපෙසියා පඤ්ඤා පඤ්ඤා පීළකා උට්ඨතිංසු.

iv. දාරිකං ච දාරකං ච දිස්වා තාපසො කිං අකාසි ?

දාරිකං ච දාරකං ච දිස්වා තාපසො භතතං භුඤ්ජ්ඣා ධීරං මුඛෙ ආසිඤ්ඤති.

v. කසමා ලිච්ඡවීනං ඉමං නාම අහෙසුං ?

තෙ නිච්ඡවීනාය ලිච්ඡවීනං ඉමං නාම අහෙසුං.

03. පිළිතුරු සපයන්න.

i. තාපස දිනවරියාවේ ඇති මූලික ලක්ෂණයක් ලියන්න.

දිනපතා උදෑසන ගඟට බැසීම

- ii. රාජ්‍යමුද්‍රා තැබීමෙහි ගුණාත්මක (සැලකිය යුතු අර්ථය) කුමක් ද?
එය රාජ්‍යයට අයත් දෙයක් බව ප්‍රකට කිරීම
- iii. තවුස් දිවියේ අල්පේච්ඡත්වය ප්‍රකට වන කරුණු දෙකක් දක්වන්න.
බඩුභාණ්ඩවලින් තොර බව, ගෝපාල කුලයක් නිසා ගං
ඉවුරෙහි විසීම
- iv. දරු සෙනෙහස පිළිබඳ බුදුරජුන්ගේ ඉගැන්වීම කෙබඳු ද?
දෙමාපියන්ගේ වටිනාම සම්පත වන්නේ දරුවන් ය. එබැවින්
දෙමාපියන් තුළ දරුවන් කෙරෙහි වූ හැඟීම සුද්ධෝදන
රජතුම රාහුල කුමරු පැවිදි කිරීමේ සිදුවීමෙන් පසු පෙන්වා
දුන්නේ ය.
දරු සෙනෙහස නිසා පටාචාරාවගේ සිත විකල් වීම,
කිසාගෝතමියගේ සිත විකල් වීම ආදිය බුදුරජුන් ජීවමාන
සමයේ සිදුවූ දැ ය. එසේම කාලි යක්ඛණීගේ කතාපුවතේ දීත්
දරුවෙකු පිළිබඳ කියවේ.
ගෘහ ජීවිතයේ දී දරුවා දෙමාපියන්ට මහඟු සම්පතකි. ඒ
නිසා දෙමාපියන් දරුවන් වෙනුවෙන් ඉටු කළ යුතු යුතුකම්
රැසක් සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ දක්වා ඇත. එහෙත් නිර්වාණගාමී
මාවතට පිවිසෙන්නෙකුට දරුවා යනු බැඳීමකි. තවතවත්
සසරේ සිර කිරීමකි. රාහුලෝ ජාතො බන්ධනං ජාතං
යනුවෙන් සිද්ධාර්ථ රජු ප්‍රකාශ කළේ එයයි.
- v. ලිච්ඡවීන්ගේ රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයේ පැවති සුවිශේෂත්වය
කුමක් ද?
සජ්ඣ අපරිහානිය ධර්ම ආරක්ෂා කිරීම

අභ්‍යාසය

01. සිංහලට නගන්න.

- i. ආවරියො සිසෙස 'සන්ධි' නාම පාඨං පාඨයති.
ගුරුවරයා සිසුන්ට 'සන්ධි' නම් පාඨම උගන්වයි.
- ii. පුත්තාමඤ්ච ධනමමඤ්ච ඉති බාලො විහංගංගති.
මට පුතුන් ඇත මට ධනය ඇත යනුවෙන් බාලයා
වෙහෙසෙයි.

- iii. මයං සබ්බෙව ධම්මං සුඤ්ඤා තං සාධුකං මනසිකරොම.
අපි සියල්ලෝම ධර්මය අසා එය මනා සේ සිහිකරමු.
 - iv. දාරකා පුප්ඵානොවිතිතුං වනං ගන්තවා සෙතානි'පි නිලානි'පි පුප්ඵානාහරිංසු.
දරුවෝ මල් නෙළීමට වනයට ගොස් සුදුත් නිලුත් මල් ගෙනාවෝ ය.
 - v. උගගණ්හිතුකාමා භික්ඛු පාතොවුට්ඨාය බාලාවතාරඤ්ච නිසණ්ඩුඤ්ච වාවෙනති.
ඉගෙන ගැනීමට කැමති භික්ෂූන් වහන්සේලා උදෙන්ම නැගිට බාලාවතාරය ද නිසණ්ඩුව ද වාවනා කරති.
02. සන්ධි කළ හැකි තැන් සන්ධි කොට පාලියට නගන්න.
- i. දේවතාවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනක ද එතැනට එළඹියේ ය.
දේවතා යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමී.
 - ii. මහණෙනි පෙර මේ සැවැත් නුවර ම වේදේහිකා නම් ගෘහපතිනියක් වූවා ය.
භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ ඉමිසසායෙව සාවතීයා වෙදේහිකා නාම ගහපතානි අහොසි.
 - iii. අපි ද පැවිදි වන්නෙමු'යි යන සිතිවිල්ල යසකුල පුත්‍රයාට ද ඔහුගේ යහළුවන්ට ද ඇති විය.
මයඤ්ච පබ්බජ්ඣාමාති වෙනතා යසකුලපුත්තඤ්ච තසස සභායකානඤ්ච අහොසි.
 - iv. අනේපිඬු සිටුතුමා ද විශාඛා මහා උපාසිකාව ද නිතර තථාගතයන් වහන්සේට උපස්ථානයට යති.
අනාථපිණ්ඩක සෙට්ඨි ව විසාඛා මහොපාසිකා ව නිව්වං තථාගතඥාපට්ඨානං ගව්ෂන්ති.
 - v. පෙර රජවරු සතුරන් නසා ලක්දිව එක්සේසත් කළහ.
පුබ්බෙ රාජානො අරයෙ භන්තවා ලංකාදීපං එකව්ෂ්තතං කාරෙසුං / කාරයිංසු.

03. පහත දැක්වෙන විසන්ධි පද සූත්‍රානුසාරයෙන් සන්ධි කරන්න.

- i. ධනමෙම + අභි - ධනමමභි (සරා සරෙ ලොපං)
- ii. සබ්බෙ + එව - සබ්බෙව (සරා සරෙ ලොපං)
- iii. ඉති + ආදි - ඉත්‍යාදි/ ඉවාදි (ඉවණො යං නවා/ පරදෙවභාවො ධානෙ)
- iv. දෙව + ඉති - දෙවාති (පුබ්බො ව)
- v. බුද්ධානං + එව - බුද්ධානමෙව (මදාසරෙ)
- vi. පරි + අනතං - පරියනතං (යවමදනතරළාවාගමා)
- vii. චක්කං + ඉව - චක්කංව (වා පරො අසරුපා)
- viii. ගච්ඡාමි + ඉති - ගච්ඡාමිති (දීඝං)
- ix. පාතු + අහොසි - පාතුරහොසි (යවමදනතරළාවාගමා)
- x. කිඤ්චි + එව - කිඤ්චිදෙව (යවමදනතරළාවාගමා)
- xi. කසා + ඉව - කසාමිව (යවමදනතරළාවාගමා)
- xii. ප + උචචති - පච්චචති (යවමදනතරළාවාගමා)
- xiii. පති + එති - පතොති/ පචෙවති (ඉවණො යං නවා/ පරදෙවභාවො ධානෙ)
- xiv. මධු + උදකං - මධුදකං (දීඝං)
- xv. අ + කමති - අක්කමති (පරදෙවභාවො ධානෙ)
- xvi. සං + ලෙඛ - සලෙඛ (වගගනතං වා වගෙ)
- xvii. යං + අනිච්චං - යදනිච්චං (මදාසරෙ)
- xviii. චක්ඛු + උදපාදි - චක්ඛුංඋදපාදි (නිගගිතඤ්ච)
- xix. පඤ්ච + ඛන්ධා - පඤ්චක්ඛන්ධා (වගෙ ඝොසාඝොසානං තතිය පඨමා)
- xx. තං + ජාතං - තඤ්ජාතං (වගගනතං වා වගෙ)

04. 'කසමා ලිච්ඡිති වදනති' යන ඡේදයේ සන්ධි පද උද්ධෘත කොට විසන්ධිය සමග අදාළ සූත්‍රය දක්වන්න.

උද්ධෘත පදය	විසන්ධිය	අදාළ සූත්‍රය
------------	----------	--------------

උදා :- පාතොව	පාතො + ඵච	චා පරො අසරුපා
දිසවානසස	දිසවාන + අසස	සරා සරෙ ලොපං
එතදහොසි	එතං + අහොසි	මදාසරෙ
අඛඨමාසච්චයෙන	අඛඨමාස + අච්චයෙන	සරා සරෙ ලොපං
සීසානමඤ්ඤාය	සීසානං + අඤ්ඤාය	මදාසරෙ
තතොපපභුති	තතො + පභුති	පරදෙව භාවො දානෙ

දස වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

‘සබ්බං කිර පභාය ගන්තබ්බං’ ඡේදය සිංහලට නගන්න.

**ငိုဏ်းမိုး
တပေယျ**

සබ්බං ඛිර පභාස ගන්තබ්බං

සෙනවිරාජ්‍යයේ හි මූලකාලෝ මර්කට්කාලෝ මහාකාලෝ හි තයෝ හාතරෝ කුටුම්භය, තෙසු ජේට්ටනිට්ටා දිසාසු විවර්ණා සකටෙට් හණ්ඩා ආහරනි. මර්කට්කාලෝ ආහතා විකිණිනි. අට්කසම් සමයෙ තෙ උහොට් හාතරෝ පඤ්ච සකට්සතෙහි නානා හණ්ඩා ගහෙත්වා සාවතී ගන්ත්වා සාවතීයාට ජේතවනසෑ ව අහරතෙර සකට්ටා සමවසිංසු, තෙසු මහාකාලෝ සායණසමයා මාලාගන්ධදිගතෝ සාවතීරාජ්‍යයා අරියසාවකෙ ධම්මසවණ්ණායා ගව්නෙත දිසා "කුභිං ඉමෙ ගව්නනි"ති පුළ්ණ්වා තමන් සුත්වා 'අහමි ගම්සසාමී'ති විනෙත්වා කතිට්ටා ආමනෙත්වා, "නාත සකටෙසු අපමනො හොති, අහං ධම්මං සොතුං ගව්ණමී"ති වන්වා තථාගතං වජ්ජන්වා පරිසපරියයනන තිසිදි. සත්වා තං දිසා අර්කාසයවසෙන ආනුපුබ්බිකට් කෙට්නෙතා දුකකකඩසුත්තාදිවසෙන අනෙකපරියායෙන කාමන්වා ආදිතවා ඔකාරා සංකිලෙසා ව කෙට්සි, තං සුත්වා මහාකාලෝ සබ්බං කීර පහාය ගතනබ්බං, පරලොකං ගව්නතං නෙව හොගා ත ඤාතයො අනුගව්නති. කිමෙම සරාවාසෙන, පබ්බ්සාමිති විනෙත්සි.

(වූලකාලමහාකාලවිස්ථ - ධම්මපදවර්ධකථා)

සබ්බං කිර පභාස ගතබ්බං

සෙනවාරි නගරවාසී මුළුකාල මජ්ඣිම නිකාය මහානාල යයි කෙළෙඹි පුත්‍රයෝ තිදෙනෙක් විසූහ. එයින් වැඩිමහලු බාල දෙදෙන ඒ ඒ දිනවල ගොස් ගැල්වලින් බඩු ආනයනය කරති. මජ්ඣිමනිකාල ගෙනා බඩු විකුණයි. පසුකලක මේ සහෝදරයන් දෙදෙනා ගැල් පන්සියයක නොයෙක් බඩු පටවාගෙන සැවැත්තුවරට ගොස් සැවැත්තුවරත් ජේතවනාරාමයත් අතර ගැල් මිදුවාහු ය. ඔවුන්ගෙන් මහානාල සවස් වරුවෙහි සුවඳ මල් ආදිය රැගෙන බණ අසනු පිණිස යන සැවැත්තුවර වාසී ආර්ය ශ්‍රාවකයන් දැක මේ අය කොහේ යන්නහු දැයි අසා දැන ගෙන තමනුත් යා යුතු යැයි සිතා බාල සොහොයුරාට කතා කොට, දරුව ගැල් පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන්න. මම බණ

ඇසීමට යන්නෙහි, යි කියා ගොස් බුදුන් වැද පිරිස් කෙළවර හුන්නේ ය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහු දැක ඔහුට ගැළපෙන පරිදි පිළිවෙළ කතාව දේශනා කරමින් දුක්ඛක්ඛන්ධ ආදි නොයෙක් ආකාරයෙන් කාමයන්ගේ දෝෂ ද ලාමක බව ද කිවු සහිත බව ද ප්‍රකාශ කළහ. ඒ අසා සිටි මහාකාල තෙමේ. සියල්ල හැරදමා යා යුතුය. පරලොව යන්නෙකු සමග වස්තු ද නැයෝ ද පිටුපසින් නො එත්. මේ ගෘහවාසයෙන් මට වැඩක් නැත. පැවිදි වන්නෙමි'යි සිතුවේ ය.

02. ඡේදය ඇසුරෙන් පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. තයො භාතරා කඤ්ච වසිංසු ?
තයො භාතරා සෙනව්‍ය නගරෙ වසිංසු.
- ii. කෙ භණ්ඩානි ආහරනති ?
ජෙට්ඨකණ්ටියා භණ්ඩානි ආහරනති.
- iii. කො භණ්ඩානි විකකිණාති ?
මජ්ඣිමකාලො භණ්ඩානි විකකිණාති.
- iv. මහාකාලො ධම්මං සොතුං කඤ්ච නිසීදි ?
මහාකාලො ධම්මං සොතුං පරිසපරියතෙන නිසීදි.
- v. ධම්මං සොතුං ගච්ඡන්තා කසමිං සමයෙ ගච්ඡන්ති ?
ධම්මං සොතුං ගච්ඡන්තා සායණන සමයෙ ගච්ඡන්ති.
- vi. මහාකාලො කිං නිසසාය පබ්බජිතුං විනෙතසි ?
මහාකාලො සබ්බං කර පභාය ගනතබ්බං නිසසාය පබ්බජිතුං විනෙතසි.

03. ඡේදයේ එන වාක්‍ය රටාව අනුව පහත වාක්‍යය පාලියට නගන්න.

- i. අපගේ පිරිවෙණෙහි ධම්මපෝති, සුමනපෝති, විමලපෝති යනුවෙන් යහළු සාමණේරවරු තිදෙනෙක් වෙති.

අමහාකං පරිවෙණෙ ධම්මජෝති, සුමනජෝති, විමලජෝති'ති තයො සාමණෙරා භවති.

- ii. ඔවුන් අතුරින් විමලජෝති සාමණේර තෙම උදෑසන පිණ්ඩපාතය පිණිස යයි.

තෙසු විමලජෝති සාමණෙරො පාතො පිණ්ඩාය ගව්ජති.

- iii. ධම්මජෝති, සුමනජෝති සාමණේරවරු දහවල් පිණ්ඩපාතය පිණිස යයි.

ධම්මජෝති, සුමනජෝති සාමණෙරා දිවා පිණ්ඩාය ගව්ජති.

- iv. සවස් කාලයේ තිදෙනා ම පිරිවෙණට ගොස් පාලි භාෂාව උගනිති.

සායණෙන තයොපි පරිවෙණං ගතවා පාලිභාසං උගගණන්ති.

- v. ගුරුවරයා ඔවුන්ගේ අදහස්වලට ගැළපෙන ලෙස පාඩම උගන්වයි.

ආචරියො තෙසං අජ්ඣාසවසෙන පාඨං උගගණනාපෙති.

04. ඡේදය ඇසුරින් සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. පෙර සැවැත්නුවර වැසියෝ සවස් කාලයෙහි කුමක් කළාහු ද?

සුවද මල් රැගෙන බුදුරදුන් හමුවට ගොස් ධර්මය ශ්‍රවණය කළහ.

- ii. අතීතයෙහි පැවති වෙළඳාම පිළිබඳ ඡේදයේ එන තොරතුරු මොනවාද ?

ගැල්වලින් භාණ්ඩ පුරවා ගෙන දේශදේශාන්තරයේ යෑම.

- iii. පරලොව යන්නෝ ගෙන නොයන දේ මොනවා ද? වස්තු, ඤාතීන්

- iv. අනුපිළිවෙළ කථාව යනු කුමක් ද?

ධර්මදේශනාවක කතා පිළිවෙළයි. දානකථා, සීලකථා, සන්ගකථා, කාමයන්ගේ ආදීනව, ලාමක බව ආදිය

- v. සැදැහැ සිත් ඇති වන හේතු දෙකක් ඡේදය ඇසුරින් පෙන්වා දෙන්න.

සවස මල් රැගෙන යන්නවුන්ගෙන් කොහිදැයි යන්නේ ඇසීම.

ධර්මය ඇසීමට යාම.

පැවිදි වීමට සිත පහළ වීම.

අභ්‍යාසය

01. වරහන් තුළ ඇති සමාස පද යොදමින් පහත සඳහන් වාක්‍යය පාලියට නගන්න.

(ගෙහදවාරානි, අප්පමනෙතා, දකඛිණදෙසං, රථසතෙහි, නගරවාසී, පුරෙහතතං, සායණසමයෙ, උපොසථදිවසෙ, මාලාපදීපානි, මහාවිට්ඨා)

i. රථය කොළඹත් කැලණියත් අතර මහපාරේ නතර විය.

රථං අනතරා ච කොළඹං අනතරා ච කලාණියං ච මහාවිට්ඨා නිවතති.

ii. මව් ගෙවල් දොරවල් ගැන සැලකිලිමත් වන්න යයි දියණියට කියා බණ අසන්නට ගියා ය.

මාතා ගෙහදවාරානි ආරබ්හ අප්පමනෙතානි දුහිතාරං කථෙත්වා ධම්මං සොතුං ගවස්.

iii. මන්ත්‍රිතුමා වාහන සියයකින් දකුණු ප්‍රදේශයට ගියේ ය.

මනනි රථසතෙහි දකඛිණදෙසං අගවස්.

iv. නගරවාසීන් අතුරෙන් ඇතැමෙක් උදෑසන දන් දී සවස් කාලයේ බණ අසති.

නගරවාසීසු අඤ්ඤතරො පුරෙහතතං දත්වා සායණසමයෙ ධම්මං සුණන්ති.

v. අපි පසළොස්වක පොහොය දා මල් පහන් පිදීමට පන්සලට යමු.

මයං උපොසථදිවසෙ මාලාපදීපානි පූජෙතුං පණණසාරං ගවණාම.

02. පහත සඳහන් අසමස්ත පද සමාස කර ලියන්න.

- i. ජෙට්ඨො ව කනිට්ඨො ව - ජෙට්ඨකනිට්ඨො
- ii. රඤ්ඤා ධිතා - රාජධිතා
- iii. රාහුලො කුමාරො - රාහුලකුමාරො
- iv. මාතා ව පිතා ව - මාතාපිතරො
- v. තිස්සො විජජා - තෙවිජජා
- vi. සතං යොජනානි - යොජනසතානි
- vii. චන්දො ච සුරියො ච - චන්දසුරියා
- viii. විට්ඨරො පණ්ඩිතො - විට්ඨරපණ්ඩිතො
- ix. වාතස්ස පටි - පටිවාතං
- x. කමමං යථා - යථාකමමං
- xi. අසසානං වාණිජා - අසසවාණිජා
- xii. ධම්මස්ස දෙසනා - ධම්මදෙසනා

03. වරහන් තුළින් සුදුසු වචන යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කර සිංහලට නගන්න.

(නදීසතෙහි, සතතාහං, මහාවතෙ, නරාදිවං, හික්ඛුනිනිලයා, දෙවනාගාසුරා)

- i. නරසාරථී වෙසාලියං මහාවතෙ කුටාගාරසාලායං වසති.
බුදුරජාණන් වහන්සේ විශාලාවෙහි මහාවනයේ
කුටාගාරශාලාවෙහි වාසය කරයි.
- ii. සා ගොතමී සබ්බාහි හික්ඛුනිති හික්ඛුනිනිලයා ජෙනවනං
අගමාසි.
ඒ ගෝතමී සියලු හික්ෂුණින් සමග හික්ෂුණි අරමින්
ජේතවනයට ගියා ය.
- iii. පඤ්චගඛගායො නදීසතෙහි භූමිං අලඛකරොනති සාගරං
යනති.
ගංගාවෝ පහක් නදී සියයකින් භූමිය අලංකාර කරමින්
සාගරයට යති.
- iv. අහං ආදිවඤ්ඤකෙතුකං නරාදිවං සිරසා පණමාමි.

මම සුර්යවංශයට කොඩියක් බඳු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ හිසින් වදිමි.

V. තෙ සසඛසස්ස නරනායකස්ස සත්තානං මහාදානං අදංසු.

ඔවුහු සංඝයා සහිත බුදුරජාණන් වහන්සේට දින හතක් මහදන් දුන්හ.

vi. දෙවනාගාසුරා පුප්ඵට්ඨී ගගනා අභිවස්සාපෙසුං.

දේවියෝ ද නාගයෝ ද අසුරයෝ ආදීහු මල් වැසි අහසින් වැස්සූහ.

04. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සමාස පදය	සමාස නාමය	අසමස්ත පදය
නිද : වූලකාලො	කම්මධාරය සමාසය	වූළො සො කාලො
පුරාණදුතියිකා	කම්මධාරය සමාසය	පුරාණ දුතියිකා
රුකකමුලෙ	තප්පරිස සමාසය	රුකකස්ස මූලෙ
බුදුපුත්තා	කම්මධාරය සමාසය	බුද්දා තෙ පුත්තා
දහරමාණවිකා	කම්මධාරය සමාසය	දහරී සා මාණවිකා
බ්‍රහ්මවරියං	කම්මධාරය සමාසය	බ්‍රහ්ම වරියං
මෙරුරාජා	කම්මධාරය සමාසය	මෙරු රාජා
සත්ථසාසනං	තප්පරිස සමාසය	සත්ථනො සාසනං
බුද්ධමාතා	තප්පරිස සමාසය	බුද්ධස්ස මාතා
යථාබලං	අවායිභාව සමාසය	බලස්ස යථා
යථාසත්ති	අවායිභාව සමාසය	සත්ති යථා
දෙවමනුජා	ද්විජ සමාසය	දෙවො ව මනුජා ව
මෙඝදුණ්ඨි	කම්මධාරය සමාසය	මෙඝො සො දුණ්ඨි
මහාමුනි	කම්මධාරය සමාසය	මහනොනා සො මුනි

ආයතපණි	කම්මධාරය සමාසය	ආයත පණි
නරුතතමො	කම්මධාරය සමාසය	නර උතතමො

05. පහත දැක්වෙන ගර්භ සමාසයන්හි ඇති සමාස වර්ග වෙන් කර දක්වන්න.

- i. සත්ථුසාසනකාරිකා - තප්පරිස සමාසය
- ii. බුද්ධසාසනවච්ඡලා - තප්පරිස සමාසය
- iii. ලොකගගනායකො - කම්මධාරය සමාසය
- iv. ඔකකාකකුලසමභවො - කම්මධාරය සමාසය
- v. චතුසාගරතොයානි - දිගු සමාසය

එකොළොස්වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'ආහඤ්ජං අමතදුන්දුහිං' පාඨය සිංහලට නගන්න.

එකාදසමො
පාඨො

ආහඤ්ජං අමතදුන්දුහිං

තස්ස මඤ්ඤං රාජකුමාර; එතදහොසි කස්ස නු බො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතිති? තස්ස මඤ්ඤං; රාජකුමාර; එතදහොසි. බහුකාරා බො මෙ පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු යෙ මං පට්ඨානපතිතතං උපට්ඨංසු. යනනුනාහං පඤ්චවග්ගියානං හික්ඛුනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති. තස්ස මඤ්ඤං; රාජකුමාර, එතදහොසි; කහං නු බො එතරහි පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු විහරන්තිති. අදදසං බවාහං; රාජකුමාර, දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ හික්ඛු බාරාණසියං විහරන්තෙ ඉසිපතනෙ මීගදායෙ. අප්ඨ බවාහං, රාජකුමාර, උරුලෙලායං යථාහිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පක්කමීං. අදදසා බො මං; රාජකුමාර, උපකො ආජීවකො අනතරා ව ගයං අනතරා ව බොධිං අද්ධානමග්ගප්පට්ඨනං. දිස්වාන මං එතදවොච. විප්පසන්නානි බො තෙ; ආචුසො, ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධා ඡට්ඨිකොණා පරියොදානො. කංසි ත්වං, ආචුසො, උද්දිස්ස පබ්බජ්ඣො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසීති? එවං චුත්තෙ; අහං; රාජකුමාර, උපකං ආජීවකං ගාථාහි අජ්ඣාමාසිං.

සබ්බාහිභු සබ්බවිදුහමස්මි, සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිත්තො
සබ්බඤ්ජහො තණ්හකකයෙ චිත්තෙනා, සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

න මෙ ආචරියො අපථි, සදිසො මෙ න විජ්ජති
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං, නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො.

අහඤ්ඤි අරහා ලොකෙ, අහං සත්ථා අනුත්තරො
එකොමහි සමමාසමුද්ධො, සීතිභුතොස්මි නිබ්බුතො.

ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං, ගච්ඡාමි කාසින්ද්‍රං පුරං
අක්ඛන්දාස්මිං ලොකස්මිං, ආහඤ්ජං අමතදුන්දුහිනි.

(බොධිරාජකුමාරස්සුත්ත - මජ්ඣිමනිකාය)

ආහඤ්ජං අමතදුන්දුහිං

රජ කුමරුවෙහි, මට මෙසේ සිත් විය. "මම කවරෙක්හට පළමු කොට දහම් දෙසම් ද? කවරෙක් මේ දහම වහා දැන ගන්නේ දැයි". රජකුමරුවෙහි, මට මෙසේ සිත් විය. "පටන් පිණිස මෙහෙය වූ සිත් ඇති මට උච්චතේ කළ පස්වග මහණුන් මට බොහෝ උපකාර

ඇතියහ. මම පස්වග මහණුන්ට පළමු කොට දහම් දෙසම් නම් මනා ම ය. රජකුමරුවෙනි. මට මෙසේ සිත් විය. පස්වග මහණහු මේ කල්හි කොහි වාසය කරත් ද කියායි. රජකුමරුවෙනි, මම පිරිසිදු මිනිස් ඇස ඉක්ම දිවසින් පස්වග මහණුන් බරණැස ඉසිපතන නම් මිගදායේ වාසය කරන බැව් දුටුවෙමි. රජකුමරුවෙනි. ඉක්බිති මම උරුවෙල් දනව්වෙහි කැමතිතාක් වාසය කොට බරණැස කරා වාරිකාවට නික්මිණිමි.

රජ කුමරුවෙනි, උපක නම් ආජීවක ගයාව හා බෝධිය හා අතර තුර මඟට මා දැක්කේ ය. දැක මට මෙසේ කීවේ ය. “ඇවැත්නි, තොපගේ ඉඳුරන් ප්‍රසන්න ය. ඡව්වර්ණය පරිශුද්ධ ය. සුසුදු ය. ඇවැත්නි, තෙපි කවර ශාස්තෘවකු උදෙසා පැවිදි වූයේ ද? තොපගේ ශාස්තෘ කවරහු ද? තෙපි කවරක්ෂුගේ දහමක් කැමති වෙහි ද? රජකුමරුවෙනි මම මෙසේ කී කල උපක ආජීවක හට ගාථාවෙන් කීවෙමි.

“මම හැම ත්‍රෛභූමික ධර්මය මැඬගෙන සිටියෙමි. හැම වාතුර්භූමික දහම දත්මි. හැම ත්‍රෛභූමික ධර්මයෙහි ක්ලේශලේපනයෙන් උපලිප්ත නොවෙමි. හැම ත්‍රෛභූමික ධර්ම හැරපියා සිටිමි. තෘෂ්ණාකාය සංඛ්‍යාත නිවනෙහි අරමුණු විසින් විමුක්තියෙමි. මෙසේ තමා විසින් ම හැම වාතුර්භූමික ධර්ම දැනගෙන අන් කවරක්ෂු නම් ගෙන (මේ මා ආචාර්යය හ’යි) උදෙසම් ද?

(ලෝකෝත්තර ධර්මයෙහි ලා) මට ගුරුවරයෙක් නැත. මට සමයෙක් නැත සදේවක ලෝකයෙහි මට සදාශ පුද්ගලයෙක් නැත.

මම වනාහි ලෝකයෙහි අර්හත් වෙමි. මම අනුත්තර ශාස්තෘවෙමි. එකලාව සිටි සමාග් සම්බුද්ධ වෙමි. සියලු කෙලෙසුන් නැසූ හේතුවෙන් ශීතිභූතයෙමි. (එයින් ම) නිර්වානයෙමි.

‘දම්සක් පවත්වන්නට කසිපුර යෙමි. අන්ධභූත ලෝකයෙහි අමා බෙර වයන්තෙමි’ යනුවෙනි.

ඇවැත්නි, තොප යම් සේ පිළින කරවූ ද එසේ හෙයින් අනන්ත ජීව වන්නට නිසි ය.

02. පාලි භාෂාවෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. බුද්ධා කෙසානං පඨමං ධම්මං දෙසෙසි ?
බුද්ධා පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං පඨමං ධම්මං දෙසෙසි.
- ii. කභං නු ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු විහරිංසු ?
බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මීගදායෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු විහරිංසු.
- iii. උපකො ආජීවකො කිං අභාසි ?
උපකො ආජීවකො ‘විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො ඉඤ්ජියානි පාරිසුද්ධා’ති අභාසි.
- iv. කස්ස පටිපුගගලො නඤ්ඤි ?
බුද්ධස්ස පටිපුගගලො නඤ්ඤි.
- v. බුද්ධා ධම්මවකකං පවතෙනතුං කිං නාම පුරං ගව්ඡි ?
බුද්ධා ධම්මවකකං පවතෙනතුං කාසින්තං පුරං ගව්ඡි.

03. පාලියට නගන්න.

- i. කචරෙක් මේ දහම වහා ම දැනගන්නේ ද?
කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ජානිස්සති ?
- ii. පස්වග මහණහු දැන් කොහි වෙසෙත් ද?
පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු එතරහි කභං නු ඛො විහරන්ති ?
- iii. පළමුව පස්වග මහණුන්ට ධර්මය දෙසන්නේ නම් මැනවි.
පඨමං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍යං.
- iv. ඔබ කචරෙකුගේ ධර්මය රූපි කෙරෙහි ද?
ඤ්ඤං කස්ස ධම්මං රෙවෙසි ?

- v. දම්සක් පැවැත්වීමට කාසි පුරයට යමි.
 ධම්මවකකං පවතෙනතුං කාසිනං පුරං ගවජාමි.

04. පිළිතුරු ලියන්න.

- i. බුදුන් වහන්සේ පළමුව පස්වග මහණුන්ට දහම් දෙසන්නට සිතුවේ කුමක් නිසා ද?
 තමන් බුද්ධත්වය සඳහා චිරය කරන කල්හි සම්පයෙහි හිඳ උපස්ථාන කළ නිසා.
- ii. පළමු දහම් දේශනාවට යන අතරමග දී හමු වූ ආජීවකයා කවුද ?
 උපක ආජීවකයා
- iii. බුද්ධත්වය ලබා ගැනීමට හේතු වන කරුණු 03ක් ලියන්න.
 - සංසාරයෙහි ඝොරතර බව දැනීම
 - ලෝක සත්ත්වයන් දුකින් මිදවීමේ හැඟීම ඇති වීම
 - දසපාරමිතා ත්‍රිවිධාකාරයෙන් පුරණය කිරීම
- iv. බුදුන් වහන්සේ පළමුව දේශනා කළ සූත්‍රය කුමක් ද?
 ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රය
- v. මිනිසත් බව ඉක්ම සිටි දිවැස යනු කුමක් ද?
 දිබ්බවක්ඛු

අභ්‍යාසය

01. තද්ධිත පද භාවිත කරමින් පාලියට නගන්න.

- i. ඒ මානවකයා වහා ධර්මය අවබෝධ කරගනී.
 සො මානවො ඛිප්පං ධම්මං විජානාති.
- ii. මේ දොරටුපාලකයා මා රජු බව දැනත් මහහඬින් සිනාසෙයි.
 අයං දොවාරිකො මං රාජා'ති ජානිතවා'පි උච්චසද්දෙන හසති.
- iii. තෙරුන් වහන්සේ මානසික සුව විඳින සේක.
 ථෙරො මානසික සුඛං විඤ්ඤති.

- iv. ගැල් පදවන්නා කරන්නයෙන් ගොස් බඩු විකුණයි.
සාකච්ඡා සකවෙන ගන්නවා හණ්ඩානි විකකිණාති.
- v. කුසිනාරාවෙහි උපන් මිනිස්සු පින්වත් වූහ.
කොසිනාරායං ජාතමනුසසා පුඤ්ඤවනතා හවිංසු.

02. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

නාමය	අර්ථය	තද්ධිත පදය
උදා : කතතික	කාර්තිකාවගේ පුතු	කතතිකෙය්‍ය
සමණ	ශ්‍රමණහුගේ පුතු	සාමණේර
ධම්ම	ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා	ධම්මික
මනුසසජාති	මිනිස් බවේ උපන්	මනුසසජාතියා
මහිස	මීමාගේ අඟ	මාහිස
කසාව	කහ පැහැ ගැන්වූ	කාසාව
මනු	මනුහුගේ පුත්	මානව
තිල	තෙලෙන් මිශ්‍ර වූ දෙය	තෙලික
තණ්ඩුල	සහල් බඩු ඇත්තා	තණ්ඩුලික
උඵමප	පහුරෙන් එතෙර වූයේ	ඔලුමපික
උපගු	උපගුගේ පුතු	ඔපගව

03. පහත සඳහන් තද්ධිත පද සෑදුණු ආකාරය පියවරෙන් පියවර දක්වන්න.

- i. වාසිට්ඨ - වසිට්ඨ + ණ
- ii. වචජායන - වච්ජ + ණායන
- iii. සාමණේර - සමණ + ණේර
- iv. ඔපගව - උපගු + ණව

V. ආහිධමමික - අහිධමම + ණික

04. පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

තද්ධික පදය	ප්‍රකෘති ප්‍රත්‍ය වෙන් කිරීම	අර්ථය
උදා :- වාසුදෙව	වසුදෙව + ණ	වසුදේවගේ පුත්‍ර
සාකටික	සකට + ණික	කරත්තයෙන් යන
මානසික	මනස + ණික	මනසින් කරන ලද
වෙණික	විණා + ණික	විණා දත්
ඔළුමපික	උළුමප + ණික	පහුරෙන් එතෙර වූ
වෙනතෙය්‍ය	විනතා + ණෙය්‍ය	විනතාවගේ පුත්
කොසිනාරක	කුසිනාරා + ණක	කුසිනාරාවේ උපන්
ආහිධමමික	අහිධමම + ණික	අහිධර්මය දන්නා
මොග්ගලලාන	මොග්ගලල + ණායන	මොග්ගලීගේ පුතා
නාවික	නාවා + ණික	නැවෙහි නියුක්ත
පච්ඡිම	පච්ඡා + ඉම	පශ්චිම

05. පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

තද්ධික පදය		සිදු ව ඇති වෘද්ධිය
උදා : සාකටික	සකට+ණික	අ ආ වෘද්ධි වීම
කොසිනාරක	කුසිනාරා+ණක	උ ඔ වෘද්ධි වීම
මානව	මනු+ණව	අ ආ වෘද්ධි වීම
වෙනතෙය්‍ය	විනතා+ණෙය්‍ය	ඉ එ වෘද්ධි වීම
ඔළුමපික	උළුමප+ණික	උ ඔ වෘද්ධි වීම

වෙණික	විණා+ණික	ඊ ඵ වාද්ධි විම
-------	----------	----------------

දොළොස් වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

01. 'තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

චාදසමො
පාඨො

තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා
මහානුභාවතා

එක් සමයං භගවා මලලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා හික්කුසංඝෙන සද්ධිං යෙන ථූතං නාම මලලානං බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරි. අසෙසාසුං බො, ථූතෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා 'සමණො ඛලු හො ගොතමො සකපුතො සකාකුලා පබ්බජිතො මලලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා හික්කුසංඝෙන සද්ධිං ථූතං අනුඥාපෙතො'ති. උදපානං තිණස්ස ව භුසස්ස ව යාව මුඛතො පුරෙසුං 'මා තෙ මුණ්ඩකා සමණකා පාතියං අපංසු'ති. අප් බො භගවා මගා ඔක්කම යෙන රුක්ඛමුලං තෙනුපසඬ්ඛි. උපසඬ්ඛිතො පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ඣ බො භගවා ආයසමනනං ආනන්දං ආමනෙතයි. 'ඉඬ්ඝ මෙ ත්වං ආනන්ද, එතමො උදපානා පාතියං ආහරා'ති. එවං වුතෙන, ආයසමා ආනන්දො භගවනනං එතදවොච. ඉදානි සො, භනෙන, උදපානො ථූතෙය්‍යකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි තිණස්ස ව භුසස්ස ව යාව මුඛතො පුරිතො 'මා තෙ මුණ්ඩකා සමණකා පාතියං අපංසු'ති. දුතියමපි බො..... අපංසු'ති. තතියමපි බො භගවා ආයසමනනං ආනන්දං ආමනෙතයි. ඉඬ්ඝ මෙ ත්වං ආනන්ද, එතමො උදපානා පාතියං ආහරා'ති. එවං, භනෙනති බො ආයසමා ආනන්දො භගවතො පටිසසුතො පත්තං ගහෙතො යෙන සො උදපානො තෙනුපසඬ්ඛි. අප් බො සො උදපානො ආයසමනෙන ආනන්ද උපසඬ්ඛිතෙන සබ්බං තං තිණඤ්ච භුසඤ්ච මුඛතො ඔවම්ථො අවජ්ඣස්ස උදකස්ස අනාවිලස්ස විපසන්තස්ස යාව මුඛතො පුරිතො විසසන්දෙතො මඤ්ඤා අධ්ධාසි. අප් බො ආයසමනො ආනන්දස්ස එතදහොසි. අවජ්ඣං වත! හො, අබ්බුතං වත! හො, තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා. අයං හි සො උදපානො මයි උපසඬ්ඛිතෙන සබ්බං තං තිණඤ්ච භුසඤ්ච මුඛතො ඔවම්ථො අවජ්ඣස්ස උදකස්ස අනාවිලස්ස විපසන්තස්ස යාව මුඛතො පුරිතො විසසන්දෙතො මඤ්ඤා අධ්ධාසීති. පතෙන පාතියං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඛි.

(උදපානසුත්ත - උදානපාලි)

තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා

එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් හික්කු සංඝයා සමග මල්ල රට සැරි සරන සේක, මල්ලයන්ගේ ථූත නම් වූ බමුණුගමට වැඩම කළ සේක. ශාක්‍ය පුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් පැවිදි වූ මහණ ගෞතමයන් වහාහි මහත් හික්කු සංඝයා සමග මල්ල රට සැරිසරණුවෝ ථූත ගමට පැමිණියාහුයැයි ථූත ගම්වැසි බමුණු

ගෘහපතියෝ ඇසූහ. ඔහු ඒ මුඩු මහණහු පැන් නොබොත්වයි තණකොළින් ද පිදුරෙන් ද ලිඳ මුවවිට දක්වාට පිරවූහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාර්ගයෙන් ඉවත් වී එක්තරා රුක්මුලක් කරා වැඩම කළ සේක. එළඹ පණවන ලද ආසනයෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආනන්ද තෙරුන්ට කතාකොට ‘ආනන්දයෙනි, තෙල ලිඳෙන් මට පැන් ගෙනෙව’යි වදාළ සේක. එසේ වදාළ කල්හි ආනන්ද තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, ඒ මුඩු මහණහු පැන් නොබොත්වයි’ කියා ථූන ගම් වැසි බමුණු ගෘහපතියන් විසින් ඒ ලිඳ තණකොළින් හා පිදුරෙන් මුවවිට දක්වාම දැන් පුරවන ලදැයි සැලකළ සේක. දෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආනන්ද තෙරුන් අමතා ඉහත පරිදි පැවසූ සේක. දෙවෙනි වර ද ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙර පරිදි ම ‘පැන් නොබොත්වයි’ තණකොළිනුත් පිදුරෙනුත් ලිඳේ මුවවිට දක්වාම පුරවන ලදැයි සැලකළේ ය. තෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘ආනන්දයෙනි’ තෙල ලිඳෙන් මට පැන් ගෙනෙව’යි වදාළ සේක. ‘එසේය වහන්ස’ කියා ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පාත්‍රය ගෙන ඒ ලිඳ කරා එළඹී සේක.

එකල්හි ඒ ලිඳ ආනන්ද තෙරුන් වෙත එළඹෙන විට ඒ සියලු තණකොළත් පිදුරුත් මුවවිටින් බැහැර කොට මුවවිට දක්වාම පිරිසිදු නොකැළඹුණු විශේෂයෙන් පැදුණු දියෙන් පිරුණේ පිටතට දිය නික්මවන්නක්හු මෙන් සිටියේ ය. එකල්හි ආනන්ද තෙරණුවන් හට පින්වත්නි තථාගතයන් වහන්සේගේ මහත් සෘද්ධි ඇති නියාව මහත් ආනුභාව ඇති නියාස ආශ්චර්ය ය. අද්භූත ය. මේ ලිඳ මා එළඹෙන කල්හි සියලු තණකොළත් පිදුරුත් මුවවිටින් බැහැර කොට පියා පිරිසිදු නොකැළඹුණු විශේෂයෙන් පහන් වූ දියෙන් මුවවිට දක්වා පිරුණේ පිටතට දිය නික්මවමින් මෙන් සිටියේ යැයි මේ සිත විය.

මෙසේ සිතා පාත්‍රයෙන් පැන් ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹුණා හ.

02. පාලියෙන් පිළිතුරු ලියන්න.

i. හගවා කෙන සද්ධිං කිං නාම බ්‍රාහ්මණගාමෙ තදවසරි ?

හගවා හිකඬු සංඛ්‍යන සද්ධිං ථූතං නාම මලලානං බ්‍රාහ්මණගාමෙ තදවසරි.

ii. ථූතෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා උදපානං කෙහි පුරෙසුං ?

ථූතෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා උදපානං තිණඤ්ච භුසඤ්ච පුරෙසුං.

iii. හගවා ආනන්දං ආමනෙතවා කිං අභාසි ?

හගවා ආනන්දං ආමනෙතවා ඉඛ්‍ය මෙ ත්වං ආනන්ද, එතමහා උදපානා පාතීයං ආහරා'ති අභාසි.

iv. ආනන්දො කෙන පාතීයං ආදාය හගවනතං උපසඞ්ගම් ?

ආනන්දො පතෙතන පාතීයං ආදාය හගවනතං උපසඞ්ගම්.

v. ආනන්දෙ උදපානං ගතෙ උදපානො කිදිසො අභවි ?

ආනන්දෙ උදපානං ගතෙ තිණඤ්ච භුසඤ්ච මුඛතො ඔවමිත්වා අව්ඡ්ඤ්ඤ උදකඤ්ඤ අනාවලඤ්ඤ විප්පසන්නඤ්ඤ යාව මුඛතො පූරිතො විසුඤ්ඤෙනො අභවි.

02. ඡේදයේ සඳහන් වාක්‍ය රටාව අනුගමනය කොට පාලියට නගන්න.

i. එක් කලෙක මලියදේව මහරහතන් වහන්සේ බොහෝ හික්ෂුන් සමග වට්ඨාරම් විහාරයට (මණ්ඩලාරාම) පැමිණි සේක.

එකං සමයං අරහතො මලියදෙවො ඛහු හිකඬුහි සද්ධිං මණ්ඩලාරාමං තදවසරි.

ii. ජනාධිපතිතුමා සංකඩගල නුවරට පැමිණියේ යැයි සෙන්කඩගල නුවර වැසියෝ ඇසූහ.

ජනාධිපති සෙලකණ්ඩපුර නගරං අනුප්පතෙන්ති සෙලකණ්ඩපුර නගරවාසිනො සුභිංසු.

- iii. නුවර වැසියෝ තෙරුන් වහන්සේලාගේ පාත්‍ර කට දක්වා කැයුතු පියයුතු දැයින් (බාදනීය භෞතනීය) පිරවූහ.
නගරවාසීනෝ හික්කුනං පත්තානි යාව මුඛතො පූරිතො බාදනීය භෞතනීයාදීසු පූරෙසුං.
 - iv. ස්වාමීනි, එසේයයි ශිෂ්‍යයෝ ගුරුවරයාට පිළිතුරු දී පොත් රැගෙන බෝධි මණ්ඩපය වෙත එළඹුණහ.
ආම සවාමීනි, සිසුසා ආවරියසු පටිපුච්ඡන්තා පොත්ථකානි ආදාය (ගහෙත්වා) යෙන බෝධි මණ්ඩපං තෙන උපසඬකම්මිසු.
 - v. ලිඳේ ජලය පිරිසිදුව නොකැළඹී පැදී කටතෙක් පිරී ඇත.
උදපාතෙ ජලං අච්ඡසු අනාවිලසු විප්පසන්නසු යාව මුඛතො පූරිතො අත්ථි.
03. ඡේදය ඇසුරෙන් පිළිතුරු ලියන්න.
- i. ථූත ජනපදය පිහිටා තිබුණේ කවර රාජධානියක ද?
මල්ල දේශයේ (රටේ)
 - ii. ආනන්ද තෙරුන් දැරූ තනතුරු මොනවා ද?
ධර්ම භාණ්ඩාගාරික තනතුර, බුදුරදුන්ගේ අග්‍ර උපස්ථායක
 - iii. බුදුරදුන්ගේ මහානුභාවය ප්‍රකට වූයේ කවර කරුණක් නිසා ද?
පිදුරුවලිනුත් තෘණවලිනුත් වසා දමා තිබූ ලිඳේ ජලය පිරිසිදු වී නොකැළඹී පිටතට නික්මෙමින් තිබීම
 - iv. බුද්ධ චරිතය සම්බන්ධ ඡේදයෙන් අනාවරණය වන කරුණු තුනක් ලියන්න.
එළඹෙන කරදර අභියෝග ජය ගැනීම
හික්ෂුන් වහන්සේලා සමග සාමූහිකව වැඩම කිරීම (පිරිවර සහිත වීම)
මහත් සෘද්ධි ඇති බව
 - v. බුදුරදුන්ගේ වාරිකාවට අකැමැති වූවෝ කවරහු ද? ඔවුන් අකැමැත්ත ප්‍රකාශ කළේ කෙසේ ද?
ථූත ගමෙහි වැසි බවුණෝ, පිදුරුවලින් හා තෘණපත්වලින් ලිඳ වැසීම

අභ්‍යාස

01. පාලියට නගන්න.

- i. සඤ්ජය පිරිවැජ්ජයා පිරිවැජ්ජයන් දෙසිය පණහක් (අඩ්ඨතෙය්‍ය සතෙහි) සමග රජගහනුවර වසයි.
සංජය පරිබ්බාජකො අඩ්ඨතෙය්‍ය සතෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං රාජගහෙ වසති.
- ii. ගුණවන්ත කුමාරවරු සිල්වත් උපාසකවරුන්ට උවටැන් කරති.
ගුණවන්තො කුමාරා සීලවන්තානං උපාසකානං උපට්ඨානං කරොන්ති.
- iii. දිළිඳු බව වැඩි වූ කල්හි සොරකම විපුල බවට ගියේ ය.
දාලිද්දියං වෙසුලල ගතෙ අදින්නාදානං වෙසුලලමගමාසි.
- iv. මම පළමුවත් දෙවනුවත් තෙවනුවත් බුදුන් සරණ යමි.
අහං පඨමමපි දුතියමපි තතියමපි බුද්ධං සරණං ගවණාමි.
- v. චුල්ලපන්ථක තෙර රහත් බව ලැබ තමා දහස්වරක් මවා අඹ වනයේ හුන්නේ ය.
චුල්ලපන්ථකෙථරො අරහතං පාපුණිඤ්ඤා අත්තනො සහසසකකතං මාපෙඤ්ඤා (නිමිමිණිඤ්ඤා) අමබවනෙ නිසිදි.

02. සිංහලට නගන්න.

- i. ගුණවන්තා මනුස්සා පාණාතිපාතමහා විරමන්ති.
ගුණවත් මිනිස්සු ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකෙති.
- ii. අපරභාගෙ සො ආරඤ්ඤකමහාභයථෙරො'ති පාකටං අහොසි.
පසුකල්හි ඔහු වනවාසී මහා අභය තෙර යැයි ප්‍රසිද්ධ විය.
- iii. මෙධාවිනො සිස්සා ගරුතො ගාරවං කඤ්ඤා නානාසඤ්ඤා පාටවං ලභන්ති.
ඤ්ඤාවන්ත ගිණියෝ ගුරුවරයාට ගරු කොට නොයෙක් ශිල්පවල නිපුණත්වය (දක්ෂබව) ලබති.
- iv. සච්චවාදී තපසසිනො වාචාලා න භවන්ති.

සත්‍යවාදී තාපසයෝ වාචාල නොවෙති.

V. සත්‍යධා මෙ එලෙ මුද්ධා ජීවනෙතා න සුඛං ලභෙ.

මගේ හිස සත්කඩකට පැලෙයි. ජීවත් වූවත් සැපක් නොලබමි.

03. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

තද්ධික පදය	ප්‍රත්‍යය වෙන් කිරීම	තද්ධික ප්‍රභේදය	තද්ධික පදයේ අදහස
උදා : ධම්මික	ධම්ම + ඡික	අනේකාර්ථ	ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා
ථුනෙය්‍යකා	ථුන + ඵය්‍යක	අනේකාර්ථ	ථුන ගමේ උපන්
ගහපතිකා	ගහපති + ඉකා	අනෙකාර්ථ	ගෘහපතිනිය
ගොතමො	ගොතම + ණ	අපච්චත්ථ	ගෞතම පුත්
සමණකා	සමණ + ක	අනෙකත්ථ	ශ්‍රමණයා
මුණ්ඩකා	මුණ්ඩ + ක	අනෙකත්ථ	මුඩු හිසැත්තා
තතියං	ති + තිය	සංඛ්‍යා	තෙවැනි
දුතියං	දථි + තිය	සංඛ්‍යා	දෙවැනි
අච්ඡරියං			ආශ්චර්යයෙන් යුතු
මහිදධිකතා	මහිදධික + තා	භාව	මහත් සෘද්ධිය ඇති
මහානුභාවතා	මහානුභාව + තා	භාව	මහානුභාවය

04. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

නාමය	අර්ථය	තද්ධිත පදය
උදා : අරොග	නිරෝගිකම	ආරොග්‍ය
මෙධා	නුවණ ඇති	මෙධාවී
රාජ	රජ පරපුරට අයත්	රාජඤ්ඤ
මගධ	මගධයෙහි උපන්	මාගධ
සමුද්ද	මුහුදට අයත්	සමුද්දික
පඤ්ච	පස්වැනි	පඤ්චම
සබ්බ	හැම අයුරකින්	සබ්බථා
පුට්ඨස්සන	පුහුදුන් බව	පුට්ඨස්සනතා
කති	කීවරක්	කතිධා
තප	තපස් ඇති	තපස්සී
මගව	මුව වැද්දා	මාගවික

දහ තුන් වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

1. 'තෙ නමසසාමි මාතලි' ඡේදය සිංහලට නගන්න.

තෙරසමො
පාඨො

තෙ නමසසාමි මාතලි

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤො මාතලිං සඛගාහකං ආමනෙතසි. යොජෙහි සමම, මාතලි, සහසසයුතනං ආජඤ්ඤරථං. උය්‍යානභුමිං ගච්ඡාම සුභුමිං දසසනායාති. එවං භද්දනනවාති බො භික්ඛවෙ මාතලි සඛගාහකො සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස පටිසසුත්වා සහසසයුතනං ආජඤ්ඤරථං යොජෙත්වා සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස පටිවෙදෙසි. යුතො බො තෙ, මාරිස, සහසසයුතො ආජඤ්ඤරථො යසසදානි කාලං මඤ්ඤසීති. අප්ඨං බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤො වෙජ්‍යනනපාසාදා ඔරොහනො පඤ්ඤිකො පුට්ඨ්ඤ්ඤා නමසසාති. අප්ඨං බො භික්ඛවෙ මාතලි සඛගාහකො සකකං දෙවානම්ඤං ගාථාය අජ්ඣහාසි.

තං නමසසනි තෙවිජ්ජා - සබ්බෙ භුමො ච ඛනතියා,
චන්තාරො ච මහාරාජා - තිදසා ච යසසසිනො,
අප්ඨං කො නාම සො යකෙබ්බා - යං ත්වං සකක නමසසසීති.

අභඤ්ඤා සීලසමපනෙත - චිරරත්තසමාහිතෙ,
සමමා පබ්බජිතෙ චඤෙ - බ්‍රහ්මචරියපරායනෙ.

යෙ ගහට්ඨා පුඤ්ඤකරා - සීලවනො උපාසකා,
ධම්මෙන දාරං පොසෙනති - තෙ නමසසාමි මාතලි ති.

(සකකනමස්සන සුතන සංයුතනනිකාය)

තෙ නමසසාමි මාතලි

මහණෙනි පෙර වූවක් කියමි. සක් දෙවිඳු මාතලි රියදුරා ඇමති ය. සගය, මාතලි. දහසින් යුත් ආජඤ්ඤරථය යොදවුව. මනා බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු. මහණෙනි, එසේ ය, නුඹට යෙහෙකි වේවායි, මාතලි රියදුරු තෙමේ සක්දෙවිඳුහට පිළිවදන් දී දහසින් යුතු ආජඤ්ඤ රථය යොදා සක් දෙඳුහට නිඳුකානෙනි, දහසින් යුතු ආජඤ්ඤ රථය යොදන ලදි. එයට දැන් කල් දනුවයි සැළ කළේ

ය.මහණෙනි. ඉක්බිති සක්දෙවිරජ විජයෝත් පහයෙන් බස්නේ ඇඟිලි බැඳ හැම දිශා නමදියි. මහණෙනි, එකල්හි මාතලී රිදුරු සක්දෙවි රජුට ගාථාවෙන් මෙසේ කීවේ ය.

වේදත්‍රය හදාරන සියලු භූ ලෝකවාසීහු ද ක්ෂණියයෝ ද සතරවරම් දෙවිමහරජහු ද යසස් ඇති දෙවියෝ ද නුඹට වදිති. ඉඳින් සක් දෙවිඳුනි, නුඹ යමකු වන්දනා කරන්නාහු නම් කියන් සත්ත්වයෙක් ද?

මම ද ශීලයෙන් සමන්විත වූ බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි එකඟ කළ සිත් ඇති බඹසර විසුයේ තත්පර වූ පැවිද්දන් මැනවින් වදිමි.

පින් කරන සිල්වත් වූ ගෘහස්ථ යම් උපාසක කෙනෙක් දැහැමෙන් අඹුදරුවන් පෝෂණය කරද්ද මාතලී මම ඔවුන් නමදිමි.

2. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤා මාතලිං සංගාහකං කිං කථෙසි ?
සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤා මාතලිං සංගාහකං 'යොජෙහි සමම සහසසස්සතං ආජ්ඣාඤ්ඤාරථං උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාම. සුභූමිං දසසතායාති' කථෙසි.
- ii. මාතලී පන සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤා කො අභවි ?
මාතලී පන සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤා සඛගාහකං අභවි.
- iii. සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤා කුතො ඔරොති ?
සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤා චෙජයනතපාසාදා ඔරොති.
- iv. ගහට්ඨානං කෙ ගුණා භවන්ති ?
ගහට්ඨානං පුඤ්ඤකාරා, සීලවනනා, උපාසකා, ධම්මෙන දාරං පොසණං ගුණා භවන්ති.
- v. සකෙකා කෙසං වජ්ඣති ?
සකෙකා සීලසමපනෙන චිරරතනසමාහිතෙ සමමා පබ්බජිතෙ සීලවනනාලං උපාසකානං වජ්ඣති.

3. ඡේදය ඇසුරෙන් පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- i. සක් දෙවර්ජ මාතලී දිව්‍යපුත්‍රයාට පැවසුවේ කුමක් ද?
උයනට යෑම සඳහා රථය සකස් කරන ලෙස.
- ii. මාතලී දිව්‍යපුත්‍රයා සක් දෙවිඳුන්ගේ කුමන කාර්යයක් ඉටු කරයි ද?
රිය පැදවීම / රිය ගෙන යෑම
- iii. මෙම ඡේදයේ සඳහන් සක් දෙවර්ජුගේ සම්පත් මොනවා ද?
ආපඤ්ඤා රථය, මාතලී, විජයෝත්පාය
- iv. සතරවරම් දෙවර්ජවරුන්ගේ නම් ලියන්න.
ධාතරාජ්‍ය, විරුඪි, විරුපාක්ෂ, වෛශ්‍රවණ
- v. සක් දෙවර්ජුගේ චන්දනා ගරු බුහුමනට පාත්‍රවන්නේ කුමන කටයුතු කරන පිරිස් ද?
සීලවන්ත, එකඟ කළ සිත් ඇත්තවුන්, පින් කරන, බ්‍රහ්මචාරී, අඹුදරුවන් මනාව රකින ආදී ගුණයන්ගෙන් යුතු වූවන්ට.

අභ්‍යාස

1. වර්තමාන කෘදන්ත පද යොදාගෙන තනි වාක්‍ය සේ නිර්මාණය කරන්න.

නිදසුන :

කුමාරො සයති - මාතා කුමාරං පබ්බාධෙති.

මාතා සයන්තං කුමාරං පබ්බාධෙති.

- i. කුමාරා කීළනති - දායකො කුමාරානං පාතියං දෙති
දායකො කීළන්තානං කුමාරානං පාතියං දෙති.
- ii. මිගා ධාවනති - සීහො මිගෙ අනුබ්‍රකති.
සීහො ධාවන්තෙ මිගෙ අනුබ්‍රකති.
- iii. සාමණෙරො විහාරං ගච්ඡති - උපාසකා සාමණෙරං අනුගච්ඡති.
උපාසකො විහාරං ගච්ඡන්තං සාමණෙරං අනුගච්ඡති.

- iv. කුමාරිකා ගංගාය සීද්ධි - කුමාරො කුමාරිං උත්තාරෙති.
කුමාරො ගංගාය සීද්ධතිං කුමාරිං උත්තාරෙති.
- v. යාවකො ධනං යාවති - සෙට්ඨී යාවකස්ස ධනං දෙති.
සෙට්ඨී යාවනතස්ස යාවකස්ස ධනං දෙති.

2 පහත සඳහන් වාක්‍යයන්හි පූර්වක්‍රියා පද යොදා තනි වාක්‍යයක් සේ ලියන්න.

- i. සාවතීවාසී කුලපුත්තො ජෙනවනං අගමාසි.
- ii. සො භගවතො සනතිකො ධම්මං සුඡී.
- iii. සො කාමෙසු ආදීනවං පසසි.
- iv. සො පබ්බජි.
- v. සො උපසම්පජ්ජි.
- vi. සො සත්ථු සනතිකෙ කම්මට්ඨානං අගගහෙසි.
- vii. සො විපස්සනං වඩෙඛසි.
- viii. සො අරහන්තං පාපුඡී.

සාවතීවාසී කුලපුත්තො ජෙනවනං ගන්ත්වා භගවතො සනතිකෙ ධම්මං සුත්වා කාමෙසු ආදීනවං පසසිත්වා/ දිස්වා පබ්බජිත්වා උපසම්පජ්ජිත්වා සත්ථු සනතිකෙ කම්මට්ඨානං ලභිත්වා/ ගහෙත්වා විපස්සනං වඩෙඛිත්වා අරහන්තං පාපුඡී.

3. පහත සඳහන් ඡේදයෙන් කිහිප පද 30ක් උපුටා දක්වන්න.

අථස්ස එතදහොසි. සත්ථාරා වත්තාරො පුග්ගලා කථිත්වා, තෙසු මයා පදපරමෙන භවිතබ්බං, නත්ථි මඤ්ඤාදා මයං ඉමස්මිං අත්තභාවෙ මග්ගො වා ඵලං වා, කිං කරිස්සාමි අරඤ්ඤවාසෙන, සත්ථු සනතිකං ගන්ත්වා රුපසොභගගප්පතං බුද්ධසරීරං ඔලොකෙනො මධුරං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤො විහරිස්සාමිති පුන ජෙනවනමෙව පව්වාගමාසි. අථ නං සන්ධිට්ඨසම්භත්තො ආභංසු, ආවුසො, ත්වං සත්ථු සනතිකෙ කම්මට්ඨානං ගහෙත්වා සමණධම්මං කරිස්සාමිති ගත්වා, ඉදානි පන ආගන්ත්වා සඛගණිකාය අභිරමමානො වරසි, කිං නු බො තෙ පබ්බජිතකිව්වං මත්ථකං පත්තං, අප්පටිසක්ඛිකො ජාතොසිති? ආවුසො, අභං මග්ගං වා ඵලං වා අලභිත්වා අභබ්බපුග්ගලෙන මයා භවිතබ්බන්ති විරියං ඔස්සජ්ජිත්වා ආගතොමහිති. අකාරණං තෙ,

ආවුසො, කතං දළ්භවිරියසස සත්ථ සාසනෙ පබ්බජ්ඣා විරියං ඔසසජ්ජනෙනන, අයුතනං තෙ කතං, එහි තථාගතසස දසෙසමාති තං ආදාය සත්ථ සන්තිකං අගමංසු.

4. ඔබ උපුටාගත් කිතක පද පහත වගුවේ වර්ග කරන්න.

වක්තමාන	අව්‍යය	ත්‍රෙකාලික	අතීත
ඔසසජ්ජනෙන	ආදාය	හවිතබ්බං	කතං
සුඤ්ඤානො	ඔසසජ්ජ්ඣා		පබ්බජ්ඣ
ඔලොකෙනෙනා	පබ්බජ්ඣා		ගතො
අභිරමමානො	අලභිඤා		පතනං
	ආගන්ඤා		කථිතා
			සන්දිට්ඨ
			සමහතත
			ආගතො
			රූපසංහගගප්පතනං
			අයුතනං

5. පහත දී ඇති ධාතූන්ගේ කිතක පද සෑදෙන අයුරු ලියන්න.

ධාතුව	වර්තමාන කිතක	පූර්ව ක්‍රියා	තුමන්ක ක්‍රියා	කිව්ව කිතක භාවකාරක	අතීත
කර	කරොන්ත	කරිඤා	කරිතුං/ කාතුං	කත්තබ්බං	කතං
ගව්ඡ	ගව්ඡන්ත	ගව්ඡ්ඤා	ගන්තුං	ගන්තබ්බං	ගතං
පව	පවන්ත	පවිඤා	පවිතුං	පවිතබ්බං	පවිතං

දිස	දිසාන	දිසා	පසසිතුං	පසසිතබ්බං	පසසිතං
කථ	කථන	කථේයා	කථේතුං	කථේතබ්බං	කථීතං
ලිඛ	ලිඛන	ලිඛිතා	ලිඛිතුං	ලිඛිතබ්බං	ලිඛිතං
පුච්ඡ	පුච්ඡන	පුච්ඡිතා	පුච්ඡිතුං	පුච්ඡිතබ්බං	පුච්ඡිතං

6. සිංහලට නගන්න.

- i. මයා දියමාන ආහාරං සො යාවකො න පටිගණනාති.
මා විසින් දෙන ආහාරය ඒ යාවකයා පිළිනොගනියි.
- ii. කසසකෙන දණ්ඩන පහරියමානං තං බලිවද්දං අහං පසසිං.
ගොවියා විසින් දණ්ඩෙන් පහර ලබන ඒ ගොතා මම දුටුවෙමි.
- iii. සෙනාපතිනා හතෝ ධාරියමානං අසිං දිසවා වොරා භායිතො පලායිංසු.
සෙන්පතියා විසින් අතේ දරන කඩුව දැක සොරු බිය වී පලාගියහ.
- iv. වොරො එකසමිං ගුමෙබ් නිලියිතො ධෙනුං අපහරිතුං උපායං විනෙතසි.
සොරා එක් බිලක (ලෙණක/ ලැහැබක/ ගොමුවක) සැඟ වී ධෙනුව/ දෙන සොරකම් කිරීමට උපායක් සිතුවේ ය.
- v. සාමණෙරො යට්ඨියා කොට්ඨං ගහෙතො ථෙරසස පුරතො ගච්ඡි.
සාමණේරයන් වහන්සේ හැරමිටි කෙළවර ගෙන තෙරුන්ගේ ඉදිරියෙන් ගියේ ය.

7. පාලියට නගන්න.

- i. ඔබ විසින් සිය අතින් කපනු ලබන ගස ගෙය මත වැටුණේ ය.
තයා හතෙන්න ඡිත්‍රමාන රුකකිං ගෙහමත්තං පති.

- ii. දැනුම් රජහු විසින් රකිනු ලබන රටෙහි ජනයෝ සුවසේ වාසය කරත්.
 ධම්මිකෙන භූපාලෙන/ රාජෙන රකඛනතං රටෙය් ජනා සුඛෙන වසන්ති.
- iii. ඔහු බාල වියෙහි මනාව ශිල්ප ඉගෙන ගෙන පසුව දියුණුවට පැමිණියේ ය.
 සො බාලෙ සාධුකං සිසුං උගගණ්හිත්වා පච්ඡා අභිවුදධිං පති/ පාපුණි.
- iv. වඳුරා ලොකු බල්ලකු දැක බිය වී ගසෙන් බිමට වැටුණේ ය.
 වානරො මහනතං සුනඛං දිසවා භායිත්වා රුකඛමභා භූමිං පති.
- v. සුමේධ තවුසා අහසින් යන්නේ දීපංකර බුදුන් දැක උන්වහන්සේට වැන්දේ ය.
 සුමෙධො තාපසො ආකාසෙන ගච්ඡන්තො දීපඛකර සමබුද්ධං දිසවා තසස වඤ්ඤි.

8. කෙටි පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කිතක යනු මොනවා ද?
 ධාතුවකට ප්‍රත්‍යය එකතු කරගෙන සකස් කරගන්නා නාම කිතක නමින් හැඳින්වේ.
- ii. ත්‍රෛකාලික කිතක යනු මොනවා ද?
 අතීත වර්තමාන අනාගත යන කාල තුනටම අයත් කිතක පද මේ නමින් හැඳින් වේ. එහි කිව්ව, කිත් යනු කොටස් දෙකක් ඇත.
- iii. අව්‍යය කිතක යනු මොනවාද ? උදාහරණ 05ක් ලියන්න.
 වරනොනැගෙන කිතක අව්‍ය කිතක නම් වේ. එනම් පූර්ව ක්‍රියා ය.
 වඤ්ඤා, රකඛිත්වා, ආගමම, පගග්ගා, නිපජ්ජ
- iv. ඵ්‍රිඨ්‍ය, ආරදධ, යුක්ත, ආරුහ්‍ර, දිඨ්‍ය යන පදවල ධාතු ප්‍රත්‍යය වෙන්කර ලියන්න.
 ඵ්‍රිඨ්‍ය - ඵ්‍රිස + ත

ආරද්ධ - ආ + රහ + ත

යුතත - යුජ් + ත

ආරුහු - ආ + රුහ + ත

දිට්ඨ - දිස + ත

- v. 'තෙ නමසාමි මාතලී' යන ඡේදයේ එන කිතක පද 5ක්
උපුටා ලියන්න.

පටිසුඛා, යොජේඛා, ඔරොහනෙතා, පුඤ්ඤකරා,

දාහකර වැනි පාඩම

අභ්‍යාස

01. වරහන් තුළින් සුදුසු වචන තෝරාගෙන හිස්තැන් පුරවන්න.

(අත්සාලිනි/ මහානාම/ ධම්මපාල/ සංයුක්ත නිකාය/ සමන්තපාසාදිකා/ දායානාග/ මහාවංශය/ මනොරථපුරාණි/ රෙවත/ බුද්ධඝෝෂපත්ති)

- i. බුද්ධඝෝෂ මාහිමිපාණන්ගේ ගුරුවරයා වූයේ රෙවත හිමියන් ය.
- ii. උන්වහන්සේ ඉන්දියාවේ දී රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථයක් වනුයේ අත්සාලිනි ය.
- iii. මහාවංසය හා බුද්ධඝෝෂපත්ති උන්වහන්සේගේ ජීවන තොරතුරු ඇතුළත් වේ.
- iv. බුදුගොස් හිමි ලක්දිවට වැඩම කරවන ලද්දේ මහානාම රජු දවස ය.
- v. බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ගේ මනදොළ පුරාණය වූයේ මනොරථපුරාණි ලිවීමෙන් පසුවය.
- vi. චිත්‍ය පිටකයට ලියන ලද අටුවාව වනුයේ සමන්තපාසාදිකාව යි.
- vii. දීඝ නිකාය අටුවාව ලිවීම සඳහා ආරාධනා කරන ලද්දේ දායානාග හිමියන් ය.
- viii. පරමසුද්ධිපති' නම් අටුවාව රචනා කරන ලද්දේ ධම්මපාල හිමියන් විසිනි.
- ix. බණවර 84කින් සමන්විත වනුයේ මනොරථපුරාණි අටුවාව යි.
- x. 'විසුද්ධිමග්ග' ග්‍රන්ථය රචනා වීමට වස්තු බීජ වූ ගාථා ඇත්තේ සංයුක්ත නිකායේ ය.

02. පාලි අවධිකතා පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් 'බුද්ධඝෝෂ මාහිමියන් වෙතින් පාලි සාහිත්‍යයට සිදු වූ සේවාව' පිළිබඳ වාක්‍ය රචනයක් ලියන්න.

(පහතින් ඇති ලිපිය උපුටා ගැන්මකි)

ශ්‍රේෂ්ඨ අටුවාචාර්ය බුද්ධඝෝෂ ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ව්‍යවහාරික වර්ෂ 5 වන සියවසේදී ලංකාවට වැඩම කරන ලද්දේ සිංහලෙන් තිබූ ත්‍රිපිටක ධර්මයන් පාලියට හැරවීම පිණිස නො වේ. එකලත් බුද්ධ භාෂිත ධර්ම විනය පැවතුනේ පාලි භාෂාවෙන් ම ය. මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩම කොට තථාගත ධර්ම විනය සිංහල භික්ෂූන්ට හැදෑරෙව්වේ, පාලි භාෂාවෙන් ම ය. එම ධර්ම විනයට අදාළ අර්ථ විස්තර සරල ලෙස දීප භාෂාවෙන් තෝරා දුන් සේක. එය ‘හෙළ අටුවා’ නමින් හැඳින්විණි. හෙළ අටුවා සිංහලෙන් පැවතුනු නිසා අනෙක් රටවල බෞද්ධයන්ට එම අටුවා කියවීමේ භාග්‍යය නොලැබී තිබුණි. එම නිසා එකල සම්බුදු දහම තේරුම් ගැනීමේ ජාත්‍යන්තර භාෂාව ලෙස ජනප්‍රිය වී තිබූ පාලි භාෂාවට, එම හෙළ අටුවා පරිවර්තනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති විය. ලෝකවාසී බෞද්ධ ජනතාවට, හෙළ අටුවා කියවීමේ අවස්ථාව සලසා දීම පිණිසය බුද්ධඝෝෂ හිමියන් විසින් එම හෙළ අටුවා පාලි භාෂාවට පරිවර්තනය කරන ලද්දේ.

එමෙන් ම බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ට ඒ සඳහා තමන් තුළ ඇති සුදුසුකම් මහාවිහාරීය භික්ෂූන් ඉදිරියේ ඔප්පු කිරීමට සිදු විය. ඒ සඳහා ලාංකීය භික්ෂූන් වහන්සේලා බුද්ධි පරීක්ෂණයක් ලෙස ගාථාවක් ලබා දී එයට පිළිතුරු සපයන ලෙස බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ට පැවරූහ. ඒ වෙනුවෙන් බුද්ධඝෝෂ හිමියන් සම්පාදනය කළ දහම් නිබන්ධනය ‘විසුද්ධි මාර්ගය’ ග්‍රන්ථය යි. ඒ පිළිබඳ ව සතුවූ වූ මහා විහාරීය සංඝයා වහන්සේගෙන් අවසර ලැබුණු පසුවයි බුද්ධඝෝෂ ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ හෙළ අටුවා පාලියට පරිවර්තනය කරන ලද්දේ. එනමුත් වර්තමානයේ “බුද්ධඝෝෂ හිමියන් සිංහලෙන් තිබූ ත්‍රිපිටකය පාලියට පරිවර්තනය කොට විකෘති කළා.” කියමින් මිථ්‍යා දෘෂ්ටික අසන්පුරුෂ පිරිසක් සිය පෞද්ගලික මතවාද සමාජගත කිරීමට උත්සාහ ගනිති. ඒ මිථ්‍යා මතය බැහැරලනු වස් බුද්ධඝෝෂ හිමියන් සිදු කළ සැබෑ ශාසනික මෙහෙය පහදා දීම මෙම ලිපියේ අරමුණයි.

අටුවාචාර්ය බුද්ධඝෝෂ ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ සිදු කළ ශාසනික මෙහෙය

දඹදිව බෝමැඩට නුදුරු කේෂ නම් ග්‍රාමයේ බ්‍රාහ්මණ කුලයක උපත ලද බුද්ධඝෝෂ හිමියන්, වාදයෙහි දක්ෂ වූ රේවත නම් තෙරුන් වහන්සේ ළඟ පැවිදි වූ බව පිළිගත් මතය යි. බුද්ධඝෝෂ අටුවාචාරීන් වහන්සේ පිළිබඳ ව මහාවංශයෙහි සඳහන් වන්නේ මෙසේ ය. “එකල

දඹදිව බෝමැඩ වෙත උපන් බ්‍රාහ්මණ මාණවකයෙක් විද්‍යා ශිල්ප කලා දන්නේ, ත්‍රිවේදයෙහි පරතෙරට ගියේ, මනා කොට දක්නා ලද සමය ඇත්තේ, සියලු වාදයන්හි විසාරද වූයේ, වාද කැට්ට දඹදිව ඇවිදිමින් එක් විහාරයකට ඇවිත් රාත්‍රියෙහි පතංජල මතය සම්පූර්ණයෙන් මනා කොට පිරිවැහී ය. එහි රේචන නම් මහා ස්ථවිර කෙනෙක් ඒ අසා මේ පුද්ගල තෙමේ මහා නුවණැති කෙනෙකැයි දැන මොහු දමනය කළ යුතු යැයි සිතා ‘මෙහි කොටළු හඬින් සෝෂා කරන්නේ කවරෙක්දැයි’ ඇසී ය. හෙතෙම ඒ අසා ‘කිමෙක්දැ කොටළු හඬෙහි අර්ථය ඔබවහන්සේ දන්නෙහිදැයි?’ තෙරුන්ගෙන් විවාළ කල්හි ‘මම දනිමි’ යි උන්වහන්සේ කී සේක.

එකල තරුණයා උන්වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න විවාළේ ය. උන්වහන්සේ සියල්ල විසඳු සේක. වැරදි තැන් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. ‘එසේ නම් ඔබගේ වාදය විස්තර කරන්නැයි’ කී කල්හි තෙරුන් වහන්සේ අභිධර්ම පාඨයක් කීහ. තරුණයාට එය අවබෝධ නො වී ‘මේ කාගේ මන්ත්‍රයක්දැ’ යි පෙරළා විවාළේ ය. ‘එය බුද්ධ මන්ත්‍රයක් ය’ යි තෙරුන් වහන්සේ කීහ. ‘එසේ නම් එය මට ඉගැන්වුව මැනවැ’ යි බමුණු තරුණයා ඉල්ලූ කල්හි ‘එසේ නම් පැවිදිව ඉගෙන ගනුව’ යි තෙරණුවෝ කීහ. මාණවකයා ඒ අසා පැවිදිව මුළු ත්‍රිපිටකය ම ඉගෙන, එය ධර්මාවබෝධයට ඒකායන මාර්ගය යැයි පිළිගත්තේ ය. බුදුරදුන්ට මෙන් ගැඹුරු කටහඬක් ඇති හෙයින් උන්වහන්සේට ‘බුද්ධසෝෂ’ යැයි නමක් ලැබිණි. එතුමන් වහන්සේගේ කීර්තිය හැම තැන පැතිර ගියේ ය.” මහාවංශයෙහි එන මේ ප්‍රවාන්තිය හැරුණු විට බුද්ධසෝෂ හිමියන්ගේ චරිතාපදානය ගැන කරුණු, සියම් රටේ මංගල නම් තෙරනමක් විසින් රචිත බුද්ධසෝසුඡපත්ති නම් ග්‍රන්ථයේ ද සඳහන් වේ.

බුද්ධසෝෂ හිමියන් දඹදිව වසන්දී ම ‘ඤාණෝදය’ නම් ප්‍රකරණය ද අභිධර්ම පිටකයේ ධම්මසංගණී ප්‍රකරණයට ‘අර්ථසාලිනී’ නම් අටුවාව ද රචනා කොට අනතුරුව පිරිත් අටුවාව කරන්නට පටන් ගත්තේ ය. එය දුටු ආචාර්යපාද රේචන තෙරණුවෝ තම ශිෂ්‍ය වූ බුද්ධසෝෂ හිමියන්ට මෙසේ පැවසී ය. “මෙහි පෙළ පමණක් පරම්පරානිත ය. මෙහි අටුවා නැත. එසේ ම නානාප්‍රකාර ආචාර්යවාදයෝ ද නොවෙති. තුන් සංගායනාවට නගන ලද බුද්ධ වචන ද ශාරිපුත්‍රාදී මහතෙරුන් වහන්සේලා වදාරණ ලද කථා මාර්ගය ද මොනවට බලා ප්‍රාඥ මිහිඳු මහතෙරුන් විසින් සිංහල භාෂාවෙන් කරන ලද ශුද්ධ වූ සිංහලාර්ථකථා නොමෝ සිංහලයන් කෙරෙහි වැටෙයි. තෙපි එහි

ගොස් ඒ අසා මාගධී නිරුක්තියට (පාලි භාෂාවට) පෙරලවී. ඕ තොමෝ සියලු ලොවට හිත එලවන්නී වේ.” (මහාවංශය, 37 පරිච්ඡේදය)

මේ අනුව එවකට ඉන්දියාව තුළ පැවතුනේ පරම්පරාවෙන් රැකගෙන පැවැත්වූ විනය, සූත්‍ර, අභිධර්ම යන පාලි ත්‍රිපිටකය පමණක් බව මැනවින් පැහැදිලි වේ. එනමුත් බුද්ධකාලීන මහරහතන් වහන්සේලාගේ අර්ථ වර්ණනා ක්‍රමය එහි නොතිබුණු බවත්, මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ විසින් ලක්දිවට දායාද කළ එම අර්ථ වර්ණනා ‘හෙළ අටුවා’ ලෙසින් ආරක්ෂා වී තිබෙන්නේ ලංකාවේ බවත්, හෙළ බසින් තිබීම නිසා වෙනත් රටක කෙනෙකුට ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි බවත්, පාලි භාෂාවට හෙළ අටුවා පරිවර්තනය කළහොත් ජාත්‍යන්තර භාෂාවක් වන පාලි දත් ඕනෑම රටක කෙනෙකුට ඒවා භාවිත කරන්නට හැකි වන බවත් රේවත තෙරුන් පැවසූ බව ඉහත මහාවංශ පාඨයට අනුව ඉතා හොඳින් පැහැදිලි වේ. ඒ බව විශුද්ධි මාර්ග පුරාණ සන්තය කළ දෙවන පරාක්‍රමබාහු රජතුමා ද මෙසේ දක්වා ඇත. “මේ ආචාර්යයෝ ජම්බුද්වීප වාස්තව්‍ය මහා ස්ථවිරයන් විසින් සමාරාධිතව හෙළ අටුවා පෙරළා සර්වජනීය මූල භාෂායෙන් තෙවළාවට අටුවා ලියනු සඳහා මේ ලංකාද්වීපයට වැඩ....” යනුවෙනි. ඒ අනුව බුද්ධසෝම හිමියන් ලක්දිවට පැමිණියේ හෙළ අටුවා පාලියට පරිවර්තනය කිරීම උදෙසා ය. එසේ නොමැතිව අද කරුණු නොදත් ඇතැමුන් පවසන්නාක් මෙන් ත්‍රිපිටකය පරිවර්තනය කිරීම උදෙසා නො වේ. කොටින් ම ත්‍රිපිටකය පරිවර්තනය කිරීමට අවශ්‍යතාවයක් නොතිබූ බවත්, ඒ වන විටත් ඉන්දියාවේ පාලි ත්‍රිපිටකය පැවති බවත් ඉහත විස්තරවලට අනුව සක්සුදක් සේ පැහැදිලි ය. ‘බුද්ධසෝම හිමියන් මෙහි පැමිණ බුදුන් වදාළ දෙලක්ෂ පන්සැත්තෑ දහස් දෙසියපනස් ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාවක් ඇති ආගමයට තුන්ලක්ෂ එක්සැටදහස් සත්සිය පනස් ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාවක් පමණැති අටුවා කථා ලියා ආගමයෙහි පහන් නැගූ සේකැයි දත යුතු’ යැයි පූජාවලියේ ද සඳහන්ව තිබෙන්නේ එබැවිනි.

බුද්ධසෝම හිමියන් ලක්දිවට පැමිණියේ අනුරාධපුරය රාජධානිය කර ගත් මහානාම රජ දවස ය. බුද්ධ වර්ෂ (953 – 975) අතර කාලයේ ය. උන්වහන්සේ ලංකාවට වඩින විට, අට්ඨ කථා සංහිතා කීපයක් ම මේ දිවයිනේ පැවති බවත් ඒවා හෙළ බසින් ම උගත් බවත්, මෙයින් සමහරක් ග්‍රන්ථ ස්වරූපයෙන් ද සමහරක් පූර්වාචාරීන්ගේ මතවාද

ඇතුළත් වුණු සාහිත්‍ය වශයෙන් ද පැවති බවත් ආචාර්ය ඊ. ඩබ්ලිව්. අදිකාරම් මහතා පවසයි.

හෙළ අටුවා යනු කුමක් ද?

තෘතීය දහම් සංගායනාව අවසානයේදී දඹදිව ථේරවාදාවරිය පරම්පරාවේ මොග්ගලීපුත්ත තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් තෘතීය සංගායනාවේදී සංග්‍රහ කළ, ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ශ්‍රී ලංකාවට ගෙන එන ලදී. මිහිඳු මාහිමියන් විසින් ලක්දිවට දායාද කළ පාලි ත්‍රිපිටකය මහා අර්ථය මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ සිංහල මහරහතන් වහන්සේලා පාලි භාෂාවෙන් ම උගත් සේක. පාලියෙන් තිබූ ත්‍රිපිටකයේ ගැඹුරු තැන්වල අර්ථය සිංහල ජනතාවට පැහැදිලි කර දීම අවශ්‍ය විය. බුද්ධ කාලයේ සිට වාචනා මාර්ගයෙන්, ආචාර්ය පරම්පරාවලින් පැවත ආ අර්ථ විවරණ ක්‍රම මිහිඳු මාහිමියන් හෙළ බසින් පහදා දුන් සේක. ඒවා උගත් සිංහල හික්ෂුන් වහන්සේලා ත්‍රිපිටකයේ ගැඹුරු තැන් හෙළ බසින් අරුත් විවරණය කළ සේක. හෙළ අටුවා නමින් හැඳින්වූයේ ඒවායි. එනම් අටුවා වනාහි ත්‍රිපිටකයට අයත් පොත් වහන්සේලාට ලියා ඇති ව්‍යාකෘත සංග්‍රහ (අර්ථ විවරණය කිරීම්) සමූහය යි. අටුවාවල පරමාර්ථය පෙළෙහි ඇති දුරවබෝධ වචන සහ ධර්මයේ ගැඹුරු තැන් විස්තර කිරීමත්, අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී විස්තරාර්ථ සැපයීමත් ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අදහස අනුව ගොස් ඒ ඒ ධර්ම පාඨයන්ගේ අර්ථය විස්තර කරයි, මැනවින් විස්තර කරයි. ඒ ඒ අර්ථයන්ගේ විස්තර කිරීම, මැනවින් විස්තර කිරීම සිදු කරන බැවින් අර්ථකථා යනුවෙන් පවසනු ලැබේ.” යැයි වජිරබුද්ධි ටිකාවෙහි සඳහන් වන්නේ එබැවිනි. (භගවතෝ අධිප්පායං අනුගන්ත්වා තං තං පාඨේ අත්ථං භාවයති විභාවයති, තස්ස තස්ස වා අත්ථස්ස භාවනා විභාවයනන්ති අනුභවෝ වුව්චති අර්ථකථා)

බුදුකැලි අටුවා

අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ළය මඩලින් උපන්නා වූ, ධර්මයෙන් උපන්නා වූ සාරිපුත්ත, මහා කස්සප, මහා කච්චාන, ආනන්ද ආදී පටිසම්භිදාලාභී මහා නුවණැති නිකෙලෙස් මහෝත්තමයන් වහන්සේලා ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් පෙන්වා දෙන ලද නය ක්‍රමයෙහි පිහිටා සිටිමින්, ත්‍රිපිටක ධර්මය පිළිබඳ අර්ථ වර්ණනා කළ සේක. එහෙත් එම අටුවා ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචනය පිළිබඳ අර්ථ

වර්ණනාවක් බැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ත්‍රිපිටක පාලියෙන් එය වෙන් කොට තබන ලද බව ‘සමන්ත පාසාදිකාවෙහි’ මෙසේ සඳහන් වේ. ‘ආචාර්යවාදය යනු ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව සිදු කළ පන්සියයක් මහරහතන් වහන්සේලා විසින් තබන ලද, ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචන පාලියෙන් වෙන් වූ, බැසගත් චිත්තිශ්වය පවතින්නා වූ අටුවාව යි.’ (ආචරියවාදෝ නාම ධම්මසංගාහකේහි පඤ්චති අරහත්තසතේහි යපිතා පාලිචිතිමිමුත්තා ඔක්කන්තික චිතිච්ඡයස්පවත්තා අට්ඨකථා තත්ති). තව ද සුමංගල විලාසිනී නම් දීඝ නිකාය අටුවාවේ ද මෙසේ සඳහන් වේ. ‘අටුවාව යනු ආචාර්යවාදය යි’ (ආචරියවාදෝ නාම අට්ඨකථා). මිළිඳු රාජ ප්‍රශ්නයෙහි මේ ආචරියවාදය හඳුන්වා ඇත්තේ ‘ආචරියවංස’ යනුවෙන් වන අතර, අනුරාධපුර යුගයේ ලියැවුණු ධම්මපදයට කළ අටුවා සත්‍යයේ එය ‘බුදුකැලි අටුවා’ හෙවත් බුද්ධකාලීන අටුවා නමින් හඳුන්වා තිබේ. බුද්ධ කාලයේදී ත්‍රිපිටක පාලිය වෙනම ද ත්‍රිපිටක අර්ථ වර්ණනාව වෙනම ද ග්‍රාවකයන් විසින් ඉගෙනගෙන තිබේ. ත්‍රිපිටකයේ බොහෝ තැන්වල සඳහන් වන ‘උද්දේස පරිපූච්ඡා’ යන ධර්මය හැදෑරීම පිළිබඳව යෙදෙන වචන දෙක ඊට උදාහරණයන් ය. ‘උද්දේසය යනු ත්‍රිපිටක පාලිය ඉගෙනීම යි. පරිපූච්ඡාව යනු එහි අර්ථ අස්වා ගැනීම යි’ කියා සමන්තපාසාදිකා ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වේ. (උද්දේසනි පාළි පරියාසුනනේ, පරිපූච්ඡායති අත්ථ සවණේ) තව ද බුද්ධානුබුද්ධ මහරහතන් වහන්සේලා විසින් සිදු කරන ලද අර්ථ වර්ණනාවක් සංගායනා තුනේදී ම සංගායනාවට පාත්‍ර කොට තිබේ. ‘අර්ථය ප්‍රකාශ කරනු පිණිස මුල දී පන්සියයක් රහතන් වහන්සේලා විසින් සංගායනාව කරන ලදුව පසුවත් අනුසංගායනාව කරන ලද යම් අට්ඨකථාවක් වේ ද....’ – (අත්ථප්පකාසනත්ථං අට්ඨකතා ආදිතෝ වසිසතේහි පඤ්චති යා සංගීතා අනුසංගීතා ව පච්ඡාපි). (සාරත්ථප්පකාසිනී)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයෙන් වසර 236කට පසු අපගේ මාතෘභූමියට වැඩි අනුබුදු මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ලක්වැසියන් හට පාලියෙන් ත්‍රිපිටක ධර්මය ද එකල ලක්දිව ජනයාගේ බස වූ දීප භාෂාවෙන් අට්ඨකථාව ද ඉගැන්වූ සේක. ඒ අනුව ලක්දිවට බුද්ධකාලීන ත්‍රිපිටක අර්ථ වර්ණනාව වූ අටුවාව ද දායාද වූයේ මිහිඳු මාහිමියන් වහන්සේගෙන් ම වන අතර ඒ බව සාරත්ථප්පකාසිනී නම් ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

‘ඉක්කිතිව මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් සීහල දීපයට (ඒ අට්ඨකථාව) ගෙනෙන ලදී. සීහල දීපවාසීන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස (එය) සීහල භාෂාවෙන් තබන ලදී.’ (සීහලදීපං පන ආභතා’ට වසිනා මහා මහින්දේන යපිතා සීහල භාසාය දීපවාසීනමත්ථාය) එතැන් පටන් ලාංකේය භික්ෂූන් වහන්සේලා ත්‍රිපිටක බුද්ධ චරිත පර්යාජ්ඣිය සේ ම රහතුන්ගේ අර්ථ විචරණය වූ අටුවාව ද මහත් ගෞරවයෙන් යුතුව වනපොත් කළහ (කට පාඩමින් දරා ගත්තාහු ය). වළගම්බා රාජ සමයේ දී මාතලේ අලුවිහාරයේ දී, ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමේ දී අට්ඨකථාව ද ග්‍රන්ථාරූඪ කරන ලද බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ. ‘ත්‍රිපිටක පාලිය ද එහි අර්ථකථාව ද මහා ප්‍රඥා ඇති පූර්වික භික්ෂූහු මුඛපාඨයෙන් ගෙන ආවෝ ය. එකල්වැසි වූ භික්ෂූහු සත්වයන්ගේ පරිහානි දැක ධර්මයාගේ චිරස්ථිති පිණිස පොත්හි ලියවූහ.’

**පිටකත්තය පාළිඤ්ච - තස්සා අට්ඨකථාපි ව
මුඛපාඨෙන ආනෙසුං - පුබ්බේ භික්ඛු මහාමනී**

**හානිං දිස්වාන සත්තානං - තදා භික්ඛු සමාගතා
චිරට්ඨිතත්ථං ධම්මස්ස - පොත්ථකේසු ලිඛාපසුං”**

(මහාවංශය, 33 පරිච්ඡේදය)

මෙසේ ග්‍රන්ථාරූඪ කරන ලද අට්ඨකථා ග්‍රන්ථ හෙළ අටුවා නම් වේ.

රේවත මහ තෙරුන් වහන්සේ බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ට ලංකාවට වැඩම කොට පාලි භාෂාවට නගන ලෙස දක්වා සිටියේ පොත්ථක සංගීතියේ දී ග්‍රන්ථාරූඪ වූ එම හෙළ අටුවාවන් ය. එබඳු හෙළ අටුවා තුනක් තිබූ බව සඳහන් වේ. එනම් ‘මහා අට්ඨ කථාව, මහා පච්චරිය, කුරුන්දිය’ යන මේ හෙළ අටුවා තුන ලෙස සමන්තපාසාදිකාවේ සඳහන් වන ග්‍රන්ථ 3 යි.

**(මහා අට්ඨකථඤ්ච - මහා පච්චරිමේව ව,
කුරුන්දිඤ්චාති තිස්සෝපි - සීහලට්ඨකථා ඉමා)**

1) මහා අට්ඨකථාව

හෙළ අටුවා අතුරින් ප්‍රමුඛ ස්ථානය දැරුවේ මහා අට්ඨකථාව හෙවත් මූල අට්ඨකථාව යි. බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ගේ අට්ඨ කථා සියල්ලට ම පාහේ මූලිකව පාදක කරගෙන ඇත්තේ මෙම අටුවාව යි. තුන් පිටකයට ම අයත් අට්ඨකථාවන්හි මහා අට්ඨකථාව ගැන සඳහන් වන නිසා එය තුන් පිටකය ම අලලා සකස් වුණු හෙළ අටුවාවක් බව පැහැදිලි වේ. වස්තු විෂය අතින් සෙසු හෙළ අටුවාවන්ට වඩා පරිපූර්ණ වී තිබුණු මහා අට්ඨකථාවේ ලක්දිව සිදුවීම් පිළිබඳ ව බොහෝ වෘත්තාන්ත ද සඳහන් ව තිබුණු බවට නිදසුන් බොහෝ ය.

2) මහාපච්චරිය අට්ඨකථාව

මෙය පහුරක් මත හිඳගෙන ලියන ලද බැවින් ඒ නමින් හැඳින්වූ බව සාරත්ථදීපනියේ සඳහන් වේ. සද්ධම්ම සංග්‍රහයට අනුව මෙය අභිධර්ම පිටකය උදෙසා කරන ලද හෙළ අටුවාව යි.

3) කුරුන්දි අට්ඨකථාව

කුරුන්දිවෙල නම් විහාරයේදී රචනා කරන ලද බැවින් එනමින් හඳුන්වන ලද අතර සද්ධම්ම සංග්‍රහයට අනුව මෙය විනය පිටකයේ හෙළ අටුවාව යි.

මීට අමතරව හෙළ අටුවා නොවන අන්ධක, වූල පච්චරිය, අරිය, සංඛේප නම්වලින් යුතු අටුවා කිහිපයක් ද පැවති බව සමන්තපාසාදිකාවෙන්, වජිරබුද්ධි ටීකාවෙන් සඳහන් වේ.

හෙළ අටුවා පාලියට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස බුද්ධඝෝෂ හිමියන් ලක්දිවට වැඩම කළේ මහානාම රාජ සමයේ දී ය. (වා. ව. 409-431) එසේ වැඩම කොට පළමුව හෙළ අටුවා තුන ඉගෙනගත් බව සමන්තපාසාදිකාවෙහි සඳහන් වේ.

“(ඒ හෙළ අටුවා) යසස් ඇති, විනය දන්නා වූ, ප්‍රාඥ වූ බුද්ධමිත්‍ර නමින් ප්‍රසිද්ධ වූ තෙරුන්ගේ සමීපයෙහිදී අසා ඉගෙනගෙන....”

(බුද්ධමිත්තෝති නාමේන - විස්සුතස්ස යසස්සිනෝ විනයඤ්ඤස්ස ධීරස්ස - සුත්වා ථේරස්ස සන්තිකේ)

දෙවන පරාක්‍රමබාහු රජු වාර්තා කර ඇති ආකාරයට ඉන් පසු සිදු වී ඇත්තේ මෙය යි. “බුද්ධඝෝෂ තෙරුන් සියලු ස්ථවිරවාද ඉගෙන මහා සංඝයා රැස්කොට අටුවා ලියන්නට පොත් දෙන්නේ යැයි ඉල්ලු සේක. සංඝයා ද අර්ථ කථා කරනුවට ශක්ති පරීක්ෂා සඳහා තොපගේ සාමාර්ථය මිනි දක්වව. ඒ දැක පොත් දෙමිහයි මේ ගාථා දෙක දුන්න. එසඳ තදර්ථවර්ණනාද්වාරයෙන් එහි අටුවා සහිත පිටකත්‍රය සංග්‍රහ කොට මේ විසුද්ධිමාර්ගය කළහ යනු පරම්පරාගත වාර්තා යි.”

සංඝපාල මහතෙරුන් ප්‍රමුඛ මහාවිහාරීය සංඝයා අටුවා පරිවර්තනය කිරීම උදෙසා බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ගේ සුදුසුකම් පරීක්ෂා කිරීම උදෙසා ලබා දුන් ගාථා දෙක සංයුත්ත නිකායේ ජටා සූත්‍රයේ සඳහන් ගාථා දෙක ය. ඉන් පසු උන්වහන්සේ,

“සිලේ පතිට්ඨාය නරෝ සපඤ්ඤෝ – චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවයං – ආතාපි නිපකෝ භික්ඛු – සෝ ඉමං විජටයේ ජටං.”

යන ගාථා රත්නය විස්තර කරමින් ප්‍රශස්ත විසුද්ධි මාර්ගය රචනා කොට මහා සංඝයාට ඉදිරිපත් කළ සේක. “ඉක්බිති හේ තෙමේ බුද්ධ සමයෙහි බුහුටි සංඝයා රැස්කොට මහ බෝ වෙත එය කියවන්නට පටන් ගත. එකල සංඝ තෙමේ වෙසෙසින් තුටු පහටු වූයේ නිසැකින් ම මේ තෙමේ මෙතේ බෝසත්හු යැයි නැවත නැවත කියා අටුවා සහිත පිටකත්‍රයෙහි පොත් දින. එකල්හි උන්වහන්සේ මහා විහාරබද දුරසංකර ග්‍රන්ථාකාර පිරිවෙණ වෙසෙමින් සියලු සිංහල අටුවා කතා සියල්ලන්ගේ මූල භාෂා වූ මාගධ නිරුක්තියෙන් පැවැත්වූ සේක. සර්වභාෂික ඕ තොමෝ හිත පිණිස වී. සියලු ථේරීය ආචාරිහු එය පෙළ සෙයින් ම පිළිගත්හු” (මහාවංශය – 37 පරිච්ඡේදය)

එසේ නම් සංස්කාරකයෙකු හා අනුවාදකයෙකු වශයෙන් බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ගේ කාර්යය වූයේ තමන්ට ලබා දුන් හෙළ අටුවාවන්හි අන්තර්ගත වූ විවරණයන් වෙනස් කිරීම නොව ඒවා මනාව සකස් කිරීම සහ අවශ්‍ය ස්ථාන පිඬු කරමින්, අවශ්‍ය ස්ථානවල දී විස්තරාර්ථ දක්වමින් විධිමත් ව සුගම ව පාලි භාෂාවට නැගීම යි. බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ට අට්ඨකථා සකස් කරන්නට මහා විහාරයෙන් අවසර ලැබුණේ ‘මහා විහාර වාචනා මාර්ගයට විරුද්ධ මත ඒවායේ ඇතුළත් නොවිය යුතු ය.’ යන කොන්දේසිය ද සහිතව ය. තව ද ‘එම අර්ථ කථාවලින් භාෂාන්තරය පමණක් අත්හැර විස්තර තැන් පිඬු කොට සියලු ම විනිශ්චයන් ඇතුළත් කොට කිසිම තත්හි යුත් අයුත්

නොඉක්මවා සංවර්ණනා කරන්නෙමු’ යි කියා බුද්ධසෝම හිමියෝ පවසති. බුද්ධසෝම හිමියන් විසින් කරන ලද අවධිකථා සියල්ල ම මිහිඳු මාහිමියන් විසින් ලක්දිවට ගෙන එන ලදුව මහා විහාරික සංඝයා විසින් ආරක්ෂා කරනු ලැබූ හෙළ අටුවාවන්හි පාලි අනුවාද බවත්, මහා අවධිකථාවේ සාරය ගෙන පාලි අවධිකථා රචිත බවත් එම අවධිකථාවල ම සඳහන් වේ. මේ ක්‍රමයෙන් බුද්ධසෝම හිමියන් විසින් පාලියට නැගූ අටුවා සංඛ්‍යාව 13කි.

බෞද්ධ අවධිකථාවාරින් අතුරින් උන්වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨතමයා යි. උන්වහන්සේ විසින් කරන ලද්දේ බුදු දහම පිළිබඳ අමුතුවෙන් පොත් ලිවීම නොව හෙළ අටුවාවන් විධිමත් ව, සුගම ව පාලියට පරිවර්තනය කිරීම බව ඉතා ම පැහැදිලි ය. ‘බුද්ධසෝම හිමියන් ත්‍රිපිටක පරිවර්තනයක් සිදු කළේ ය’ යන්න කිසිදු ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයකින් සනාථ කළ නොහැකි මිථ්‍යා ප්‍රලාපයකි. අටුවාව පාලියට පරිවර්තනය කිරීමට පවා තමන්ගේ දක්ෂතාව ඔප්පු කොට පෙන්වා මහා විහාරයෙන් අවසර ගන්නට උන්වහන්සේට සිදු විය. පරීක්ෂණයකින් පසුව පැහැදීමට පත් වූ මහා විහාරවාසී සංඝයා අටුවා පරිවර්තනයට අවසර ලබා දුන්නේ එය ලෝකයාට ප්‍රයෝජනවත් වන බව හැඟී ගිය නිසා ම ය. අවසර ලැබුණු පසුවත් බුද්ධසෝම හිමියන්ට අටුවා පරිවර්තනය කරන්නට සිදු වූයේ මහා විහාරික සංඝයාගේ ආශීර්වාදය යටතේ බව ‘මහා විහාරවාසීන්ගේ විනිශ්චයන් නොඉක්මවන බව’ හැම අටුවාවක ම පාහේ උන්වහන්සේ විසින් සඳහන් කොට තිබීමෙන් ම පැහැදිලි වේ. එබඳු තියුණු විමසිල්ලකින් යුතුව වැඩ සිටි මහාවිහාරවාසී උතුමන් ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචනය වෙනස් කිරීමට කිසිවෙකුට හෝ ඉඩ ලබා දී සිටියා යැයි සිතීම ම බලවත් මෝඩකමකි.

වර්තමානයේ මෙන් හිතූමනාපේ ධර්මය ලිවීමට හෝ විකෘති කිරීමට කිසිදු ඉඩක් ඒ යුගයේ නොතිබුණි. අද දක්වාත් ත්‍රිපිටකය නිර්මල ව පවතින්නේ ඒ උතුමන් වහන්සේලා ගත් දුරදර්ශී ක්‍රියාමාර්ග නිසා ම ය. එබැවින් බුද්ධසෝම හිමියන් සිදුකරන ලද්දේ හෙළ අටුවා පාලියට පරිවර්තනය කිරීම බව මනාව වටහාගෙන, උන්වහන්සේ ත්‍රිපිටක ධර්මය විකෘති කළා යැයි ඇතැමුන් කුමන්ත්‍රණකාරී ව පතුරුවන අසත්‍ය ප්‍රලාපයන්ට කිසිවකුත් නොරැවටෙත්වා...!

බුද්ධසෝම හිමියන් විසින් පාලියට නොනඟන ලද අවධිකථා පාලියට නගන ලද්දේ බුද්ධදත්ත, ධම්මපාල, උපසේන සහ මහනාම යන තෙරවරුන් විසින් ය.

බුද්ධදත්ත හිමි : බුද්ධසෝම හිමියන්ගේ සමකාලීන හිමිනමක් වූ උන්වහන්සේ මධුරත්ථ විලාසිනී නම් බුද්ධවංශ අටුවාව රචනා කර ඇත.

උපසේන හිමි : සද්ධම්මජෝතිකා නම් නිද්දේශ අට්ඨකථාව මහා පරිවේණවාසී උපසේන හිමියන් විසින් කරන ලදී.

මහනාම හිමි : පටිසම්භිදාමග්ග අට්ඨකථාව වන සද්ධම්මජපකාසනිය උන්වහන්සේ විසින් ලියන ලදී.

ධම්මපාල හිමි : පරමත්ථදීපනී අට්ඨකතා උදාන - ඉතිවූත්තක, විමාන වත්ථු, ප්‍රේත වත්ථු, ථේර ථේරී ගාථා අට්ඨකථා ලියන ලද්දේ මේ හිමියන් ය.

මෙම අට්ඨකථාවන් ඉගෙනගෙන ඒවා ආරක්ෂා කළ අය ‘අට්ඨකථිකා’ නමින් හඳුන්වා ඇත. ‘අට්ඨකථාවරියා’ යනු අට්ඨකථා සම්පාදනය කළ ආචාර්යවරු ය. ආචරියවාද, ආචරිය මත යන නම්වලින් කියැවෙන්නේ ද අට්ඨකතාවන් ගැන ම ය. විශේෂයෙන් ම මෙම අට්ඨකථාවන්හි සඳහන් ධර්ම විනය කාරණා භාගාවතුන් වහන්සේගේ සූත්‍ර දේශනාවල බහා බලා, (සූත්තේ ඕනාරේතබ්බෝ) ශාස්තෘන් වහන්සේගේ විනය පැනවීම් සමඟ සසඳා බලා (විනයේ සන්සන්දිතබ්බෝ) ගැළපේ නම් පිළිගන්නා ලෙසත්, නොගැළපේ නම් බැහැර කරන ලෙසත් ශ්‍රේෂ්ඨ අටුවාචාර්ය බුද්ධසෝම ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ම නිර්දේශ කොට තිබේ.

අටුවා විස්තරය :-

අභිධර්ම පිටිකය	අටුවාව	කර්තෘ
ධම්මසංගණිප්පකරණ	අත්ථසාලිනී	බුද්ධසෝම හිමි
විකංගප්පකරණ	සම්මෝහවිකෝදනී	බුද්ධසෝම හිමි
කථාවත්ථුප්පකරණ	පරමත්ථදීපනී	බුද්ධසෝම හිමි
පුග්ගලපඤ්ඤාත්ති	පඤ්චප්පකරණ	
ධාතුකථා	අට්ඨකථා	
ශම්බුද්ධප්පකරණ		
පට්ඨානප්පකරණ		

විනය පිටකය පෙළ		අටුවාව	කර්තෘ
උනය විතංග	1. පාරාජිකා පාලි	සමන්තපාසාදිකා විනය අට්ඨකථා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
	2. පාචිත්තිය පාලි		
බන්ධක	3. චුල්ලවග්ග පාලි	සමන්තපාසාදිකා විනය අට්ඨකථා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
	4. මහාවග්ග පාලි		
පරිවාර	5. පරිවාර පාලි තික්ඛු පාතිමොක්ඛ තික්ඛුණී පාතිමොක්ඛ	කංඛා විතරණී මාතිකට්ඨ කථා	බුද්ධඝෝෂ හිමි

සූත්‍ර පිටකය පෙළ	අටුවාව	කර්තෘ
දීඝ නිකාය	සුමංගලවිලාසිනී	බුද්ධඝෝෂ හිමි
මජ්ඣිම නිකාය	පපඤ්චසූදනී	බුද්ධඝෝෂ හිමි
සංයුත්ත නිකාය	සාරත්ථප්පකාසිනී	බුද්ධඝෝෂ හිමි
අංගුත්තර නිකාය	මනෝරථසූරණී	බුද්ධඝෝෂ හිමි
බුද්දක නිකායට අයත් ශ්‍රව්‍ය		
බුද්දක පාඨ	පරමත්ථජෝතිකා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
ධම්මපද	ධම්මපදට්ඨ කථා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
උදාහ	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
ඉතිචුත්තක	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
සුත්තතිපාත	පරමත්ථජෝතිකා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
විමාන වත්ථු	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
ජේත වත්ථු	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
ජේර භාටා	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
ජේරී භාටා	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
ජාතක	ජාතකට්ඨ කථා	බුද්ධඝෝෂ හිමි
නිද්දේස (චුල්ල - මහා)	සද්ධම්මජෝතිකා	උපසේන හිමි
අපදාන (ජේර - ජේරී)	විසුද්ධජනවිලාසිනී	මහානාම හිමි
පටිසම්භිදා මග්ග	සද්ධම්මජපකාසිනී	ධම්මපාල හිමි
බුද්ධචංස	මදුරත්ථප්පකාසිනී	බුද්ධදත්ත හිමි
වර්ගා පිටක	පරමත්ථදීපනී	ධම්මපාල හිමි
නෙත්තිප්පකරණ	නෙත්ති අට්ඨකථා	ධම්මපාල හිමි
චතුසාණුවාර පාළි	චතුසාණුවාර අට්ඨකථා	ආකන්දවතරතන හිමි

අභ්‍යාස

01. නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරි අඳින්න.

- i. දිඹුලාගල කාශ්‍යප මාහිමියන් වැඩ සිටියේ (දිඹුලාගල/ මහාවිහාරය/ අභයගිරිය) ආරණ්‍යයේ ය.
- ii. උන්වහන්සේගේ යුග කාර්යභාරය සමාන වනුයේ (බුද්ධඝෝෂ මාහිමි/ මහානාම මාහමි/ වැලිවිට සරණංකර නාහිමි) ට ය.
- iii. පොළොන්නරු යුගයේ දී පාලි සාහිත්‍යයට එක් වූ සාහිත්‍යාංගය වනුයේ (ප්‍රකරණ/ වික්‍රා/ අටුවා) සාහිත්‍යය යි.
- iv. මහාකාශ්‍යප මා හිමියන් හැඳින්වූ අභිධානයක් වනුයේ (සාගරමති/ සංඝ පරිණායක/ සංඝරාජ) යන්නයි.
- v. බුද්ධඝෝෂ මා හිමියන් හැරුණු විට වැඩිම පාලි ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාවක් ලියන ලද්දේ (ශාරිපුත්‍ර/ ධම්මපාල/ සංඝරක්ඛිත) මාහිමිපාණෝ ය.

පිළිතුරු සපයන්න.

- i. දිඹුලාගල කාශ්‍යප මාහිමියන්ට පෙර පොළොන්නරු රාජධානියේ ස්වභාවය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
 - රාජ රාජ, රාජේන්ද්‍ර ආදී චෝලයන් නිසා අනුරාධපුර රාජධානිය විනාශ වී පොළොන්නරුව පාලන මධ්‍යස්ථානය වී පැවතුණේ ය. එසේම දකුණු ඉන්දීය බලපෑම දැඩිව පැවතුණි.
 - බොහෝ විහාරාරාම විනාශ වී පැවතුණු අතර විජයබාහු රජු ඒවා ප්‍රතිසංස්කරණය කර තිබිණි.
 - ශාසනික වශයෙන් නිකාය සාමග්‍රියට හානි වී තිබිණි.
 - මූලායතනවලින් සිදුවන කාර්යභාරය අවම වී තිබිණි.
 - රජවරුන්ගේ ඇතැම් අමනෝඥ ක්‍රියා නිසා හික්ෂුන් වහන්සේලා විහාර අතහැර ගියහ. (විජයබාහු රජුගෙන් පසු කාලයේ දී)
 - විනය කාර්ය කිරීමට උපසම්පදාලාභී හික්ෂුන් වහන්සේලා සොයා ගැනීමට අපහසු විය.

- ii. මහාපරාක්‍රමබාහු රජතුමා සිදු කළ ශාසනික සේවාවන් 02ක් ලියන්න.
 - හේදහින්තව සිටි හික්ෂුන් වහන්සේලා සමගි කරවීම
 - දුශ්ශීලයන් සසුනින් බැහැර කිරීම
 - විහාරාරාම ප්‍රතිසංස්කරණය
- iii. දිඹුලාගල කාශ්‍යප මාහිමියන් විසින් රචිත ග්‍රන්ථ 3ක නම් ලියන්න.
 - අභිධම්මත්ථපුරාණ ටීකාව
 - වාන්දුව්‍යාකරණය
 - මොහවිවජ්ජෙනී
 - අනාගතවංසය
- iv. උන්වහන්සේ පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් වන මූලාශ්‍රය ග්‍රන්ථ 02ක නම් ලියන්න.
 - සාරත්ථදීපනී නම් විනය ටීකාවේ
 - මහාවංසයේ
 - පොළොන්නරු සෙල්ලිපියේ
- v. දිඹුලාගල කාශ්‍යප මාහිමි ඇති කළ ශිෂ්‍යයන් උන්වහන්සේලා නම්කොට උන්වහන්සේ ලියූ ග්‍රන්ථ දෙක බැගින් ලියන්න.

අභ්‍යාස

01. කෙටි පිළිතුරු ලියන්න.

- i. බුද්ධදත්ත නාහිමියන්ගේ පැවිදි ආචාර්ය උපාධ්‍යයෝ කවරහු ද?
- ශ්‍රී ධර්මාධාර හිමිපාණන් හා දොඩම්දූවේ පියරතනනිස්ස හිමියන්
- ii. උන්වහන්සේ බුරුමයට යෑමට පෙර සම්පූර්ණයෙන් කටපාඩම් කොට තිබූ පොත් මොනවා ද?

පාලි වරනැගිල්ල, බාලාවතාරය, ධාතුමඤ්ජුසාව, පාලි නිසංඤ්චුව, ධම්මපදය, සතිපට්ඨාන සූත්‍රය, චූත්තෝදය, අභිධම්මත්ථසංගහය, අභිධම්මමානිකා

- iii. බුරුමයේ දී උන්වහන්සේ වැඩ සිටි විහාරයේ නම කුමක් ද? එය පිහිටා තිබුණේ කොහි ද?
සුවණ්ණමණිවිජ්ජෝතරතනසීමාරාම විහාරයේ
- iv. බුද්ධදත්ත නාමිහි ලියූ මුල්ම කෘතිය කුමක් ද? එවිට උන්වහන්සේගේ වයස කීය ද?
අභිධර්ම මාතෘකා ස්වරූපය, වයස 18කි.
- v. උන්වහන්සේ බුරුමයේ දී ලියූ පාලි පොත් දෙකක නම් ලියන්න.
පාලි නිසංඤ්චුව (බුරුම බසින් සන්නයක් ද සහිතව), පාලිභාසපපවෙසිනී, රසවාහිනිය මහපිරිත්පොත හා විමුක්ති සංග්‍රහය බුරුම බසින් ලිවීම
- vi. කළුවරේ සිට අභිධර්මය උගන්වන ක්‍රමවේදය හඳුන්වන්නේ කිනම් නමකින් ද?
රාත්‍රිවාරය
- vii. බණ අසන විට ඉඳින ආකාරය පිළිබඳ ව විස්තර කොට ලියූ පොත කුමක් ද?
ගාරවාගාරවචිනිවිජය
- viii. 'හෙ සිරිමාවාදය' නමැති පොත ලිවීමට හේතුව කුමක් ද?
සිරිමා යන පදය හෙ යන නිපාතය සමග යෙදීම නිසා ලක්මිණි පහන කර්තෘවරයා උසස් පදවිය සඳහා 'හෙ' යන නිපාතය යෙදීම නොගැළපෙන්නක් බව, නීවාර්ථයක් එමගින් ගම්‍ය වන බවත් දක්වා වාදයක් කළ අතර ඊට පිළිතුරු ලෙස මෙය ලියා ඇත.
- ix. පාලි භාෂාව නගා සිටුවීමට උන්වහන්සේ ලියූ ග්‍රන්ථ 05ක නම් පාඩමෙන් තෝරා ලියන්න.
ත්‍රිභාෂාරත්නාකරය, පාලි භාෂාවතරණය කාණ්ඩ 1,2,3, පාලි පාඨාවලි, පඨමපාඨාවලි, පාලි සිංහල අකාරාදිය, ථෙරවාදී බෞද්ධාචාර්යයෝ, භාරතීය බෞද්ධාචාර්යයෝ, හිසුංසියං භ්‍රමණවෘත්තාන්තය, පාලි වාක්‍ය විවේචනය

අභ්‍යාසය

- i. ඊස් ඩේවිඩ්ස් ශ්‍රීමතාණෝ උපත ලද්දේ කොහි ද?
එංගලන්තයේ කොල්චෙස්ටර් හි දී ය.
- ii. ඔහු පාලි බස ඉගෙනීමට හේතු වූ සිද්ධිය කුමක් ද?
නීතිඥයෙකු ලෙස කටයුතු කළ ඔහුට ලංකාවේ ගාල්ල ප්‍රදේශයේ විහාරයක දේපළක් පිළිබඳ නඩුවක දී පාලි ලියවිල්ලක් ඉදිරිපත් වීම, එම ලියවිල්ල කියවා තේරුම් ගැනීමට සමතෙකු නොවීම, අපූරු බස ඉගෙන ගැනීමේ ආශාව
- iii. ලක්දිව දී ඔහුට පාලි බස ඉගැන්වූ ගුරුවරුන් දෙදෙනෙකුගේ නම් ලියන්න.
හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල හිමිපාණෝ
යාත්‍රාමුල්ලේ ධර්මාරාම හිමිපාණෝ
- iv. ඔහු විසින් ලියන ලද 'බුද්ධ ධර්ම සංග්‍රහය' ග්‍රන්ථයේ ඇති වැදගත්කම කුමක් ද?
ක්‍රිස්තියානි නොවන ආගම් ගැන ක්‍රිස්තියානි ලබ්ධිකයන්ගේ දැනුම වඩා වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ලියුවකි.
- v. පෙරදිග ශුද්ධ ග්‍රන්ථ මාලාවට ඔහු ලියූ මුල් ම කෘතිය කුමක් ද?
බොද්ධ සූත්‍ර
- vi. ඊස් ඩේවිඩ්ස් විසින් පරිවර්තනය කළ කෘති 3ක් හා සංස්කරණය කළ කෘති 3ක් ලියන්න.
දායාවංසය, අභිධම්මත්ථසංගහ (සංස්කරණ) මිලින්ද පඤ්ඤ, පාතිමොක්ඛය, මහාවග්ගපාලි, චුල්ලවග්ග පාලි (පරිවර්තන)
- vii. පාලි ග්‍රන්ථ සමාගම ආරම්භ කිරීමේ වැදගත්කම මුල්වරට අනාවරණය කරන ලද්දේ කොහි දී ද?
1881 දී ඇමෙරිකාවේ පවත්වන ලද හිබර්ට් දේශනයක දී
- viii. ඔහු මහාවාරිය ධුර දැරුවේ කිනම් විශ්වවිද්‍යාලයකින් ද?
මැන්චෙස්ටර්හි වික්ටෝරියා විශ්වවිද්‍යාලයේ
- ix. සිය ජීවිත කාලය තුළ ඔහු දැරූ උදාර අදහස පාඩමෙන් උපුටා ලියන්න.

අප ඉක්මවා යෑමට අනුන්ට හැකියාව ලබාදීම සඳහා ඔවුන්ට අප විසින් දිය හැකි සියලු ධෛර්යය දිය යුතුය.

X. මහාවංශය පිළිබඳ ඔහු එකතු කළ තොරතුරු ලබා දුන්නේ කාට ද?

එච්. ඕල්ඩන්බර්ග් මහතාට

xi. ඔහු පුස්තකාලයාධිපති හා ලේකම් තනතුර දැරූයේ කිනම් සමිතියේ ද?

රාජකීය ආසියාතික සමිතියේ පුස්තකාලයාධිපති විය. එහි ලේකම් ද විය.

xii. පාලි පොත් සමාගම මගින් සිදු කළ ප්‍රධාන ශාස්ත්‍රීය සේවාවන් 3ක් ලියා දක්වන්න.

- සියලු පාලි නිකාය ග්‍රන්ථ අටුවා හා ප්‍රකරණ ග්‍රන්ථ සංස්කරණය කිරීම
- ත්‍රිපිටකය වෙළුම් 58කින් ඉංග්‍රීසි භාෂාවට නැංවීම
- 1921 දී පාලි ඉංග්‍රීසි ශබ්දකෝෂයේ පළමු කොටස එළිදැක්වීම
- පාලි ත්‍රිපිටක කෝෂය එළිදැක්වීම
- පාලි පුද්ගල නාම ශබ්දකෝෂය එළි දැක්වීම

පසළොස්වන පාඨම

අභ්‍යාසය

01. කෙටි පිළිතුරු සපයන්න.

- i. උදානපාළියේ සූත්‍ර ගණන කීය ද? සූත්‍ර 82කි.
- ii. උදානපාළියේ වර්ග සංඛ්‍යාව කීය ද? වර්ග 8කි.
- iii. උදානපාළියේ බණවර ගණන කීය ද? බණවර
- iv. උදානපාළිය බුද්දක නිකායේ කීවෙනි ග්‍රන්ථය ද? 3වැනි ග්‍රන්ථය.
- v. බුද්දක නිකායට අයත් ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාව කීය ද? 15කි.

02. සුදුසු වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

- i. ඉදානි මයං ධම්මං ච චිත්තයං ච සඛගායොයාම.
- ii. දෙසෙථ හික්ඛවෙ ධම්මං ආදීක්ඛ්‍යාණං මජ්ඣෙකඛ්‍යාණං පරියොසානකඛ්‍යාණං.
- iii. ධම්මවක්කං පවනෙත්තුං ගවජාමි කාසිනං පුරං.
- iv. තදඤ්ඤං බුද්ධචචනං නිකායො බුද්දකො මනො
- v. කිමිදං උදානං නාම. පීතීවෙගසමුට්ඨාපිතො උදාහාරො.

03. දී ඇති වචන යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

කථාවස්ථාපකරණය/ වට්ටගාමිණී අභය/ පාටලිගාමිය/ බ්‍රාහ්මණධර්ම/ වොහාර දෙසනා / ජුණ්ණ/ උපොසථ/ වාපාලචේතිය / 95කි. ආණාදෙසනා)

- i. උදානපාළියේ ඇති උදානගාථා ගණන 95කි.
- ii. පාටලිගාමිය උදානපාළියේ අවසාන වර්ගය යි.
- iii. බෝධිවර්ගයේ උදානගාථාවලින් කියවෙන්නේ බ්‍රාහ්මණ ධර්ම ගැනයි.

- iv. මුගලන් තෙර දූසිල් හික්ෂුවක උපෝසථාගාරයෙන් තෙරපූ පුවත සඳහන් වන්නේ උපොසථ සූත්‍රයේ ය.
- v. යක්ෂයකු සැරියුත් තෙරුන්ගේ හිසට පහර දුන් පුවත සඳහන් වන්නේ ජුණ්හ සූත්‍රයේ ය.
- vi. ත්‍රිපිටකය පුස්තකාරූඪ කළේ වට්ඨගාමිණී අභය රජ සමයෙහි ය.
- vii. මොග්ගලීපුත්තතිස්ස තෙරුන් රචනා කළ ත්‍රිපිටකයට ඇතුළත් ග්‍රන්ථය කථාවත්ථුපපකරණය යි.
- viii. සූත්‍රපිටකය හඳුන්වනු ලබන්නේ වොහාර දෙසනා නමිනි.
- ix. ආණා දෙගනා ලෙස විනය පිටකය හඳුන්වයි.
- x. බුදුරදුන් ආයුසංස්කාර අත්හැරියේ වාපාල චේතිය ස්ථානයේ දී ය.

04. පිළිතුරු සපයන්න.

- i. බුද්දක නිකාය හඳුන්වා ඇති ගාථාව ලියන්න.

ධපෙඤා චතුරොපෙනෙ - නිකායෙ දීඝමාදිකෙ
තදඤ්ඤං බුද්ධවචනං - නිකායො බුද්දකො මතො

- ii. උදානපාළියේ වර්ග පිළිවෙලින් ලියන්න.

- බොධි වර්ගය
- මුවලින්ද වර්ගය
- නඤ්ඤ වර්ගය
- සොණ වර්ගය
- ඡච්චකු වර්ගය
- චූල වර්ගය
- පාටලිගාමිය වර්ගය

- iii. විනය පිටකයට අයත් ග්‍රන්ථ පහ නම් කරන්න.

පාරාජික පාළි, පාවිත්තිය පාළි, මහාවග්ග පාළි, චූල්ලවග්ග පාළි, පරිවාර පාළි

iv. උදාන පාළියේ ඇතුළත් බුද්ධචරිතයට සම්බන්ධ සිද්ධි 05ක් ලියන්න.

- i. බෝධි වර්ගයේ පඨමාභිසම්බෝධි වර්ගයේ බුදුරදුන් පටිච්චසමුප්පාදය මෙනෙහි කිරීම පිළිබඳ පුවත ඇත.
- ii. මුවලින්ද වර්ගයේ බුද්ධත්වයෙන් පසු අකාලමේඝයක් පැමිණි කල්හි මුවලින්ද නා රජු බුදුරදුන්ට ආරක්ෂාව සැපයූ අයුරු දැක්වේ.
- iii. නන්ද වර්ගයේ නන්ද සූත්‍රයේ බුදුරදුන්ගේ ඤාති සහෝදර නන්ද කුමරුගේ පැවිද්දත් ඔහු පැවිද්දෙහි රුවි නොවී ශ්‍රමණ ධර්මයෙන් තොරව කටයුතු කළ විට බුදුරදුන් ඔහුගේ කණස්සල්ල දුරු කළ අයුරුත් දැක්වේ.
- iv. මේඝිය වර්ගයේ නාග සූත්‍රයෙහි බුදුරදුන් පාරිලෙයා වනයට වැඩම කිරීමේ සිදුවීම අන්තර්ගත වේ.
- v. ජච්චකු වර්ගයේ පළමු සූත්‍රයේ බුදුපියාණන් වහන්සේ වාපාල චේතියස්ථානයේ දී ආයු සංස්කාර අත්හළ බව දැක්වේ.
- vi. චූල වර්ගයේ උදපාන සූත්‍රයේ බුදුරදුන් මල්ලරට පූජා නම් බමුණුගමට වැඩම කළ කල්හි උන්වහන්සේට පැන් නොලැබෙන සේ ග්‍රාමයේ සියලු ලිං තණකොළ දමා වැසූ හැටි දැක්වෙන පුවත ඇත.
- vii. පාටලී ගාමිය වර්ගයේ බුදුරදුන්ගේ අවසාන දානය, නාගසමාල තෙරුන් බුදුරදුන්ගේ පාත්‍රය බිමදමා අන්‍යාකීර්ථකයන් වෙත යාමේ පුවත අඩංගු වේ.

දහසය වැනි පාඩම

අභ්‍යාසය

01. පහත සඳහන් සංවාදය සිංහලට නගන්න.

අඤ්ඤතරා වනිකා : 'අරෙ හගිනි, න තං ජානාසී. භියො සායණාසමයෙ ආයසමා සංගාමජී සාවතීයං අනුප්පතො'ති

එක්තරා කාන්තාවක් : පින්වත් නැගණියනි, නුඹ නොදන්නෙහි ද? ඊයේ හවස් කාලේ ආයුෂ්මත් සංගාමජී තෙරුන් සැවැත්නුවරට වැඩම කළා' යනුවෙනි.

පුරාණදුකිසිකා : 'කිං තං සචං වදසී. උදාහු මුසා ?

පෙර බිරිඳ :- කිමෙක් ද නුඹ සත්‍යයක් පවසනි ද? නැත්නං බොරුවක් ද?

අඤ්ඤතරා වනිකා : 'අහං කිමථාය මුසා හණාමි තමෙව ජෙතවනං ගතත්වා සචං ජානෙය්‍යාසී.

එක්තරා කාන්තාවක් : මම කුමක් නිසා බොරුවක් කියමි ද? නුඹම ජේතවනාරාමයට ගොස් සත්‍ය දැනගන්නෙහි නම් හොඳයි.

පුරාණදුකිසිකා : හවතු සීසමෙව ජෙතවනං ගමිසාමි (ගතත්වා)

පෙර බිරිඳ :- මම ඉක්මනින්ම දෙව්රමට යන්නෙමි. (ගොස්)

අඤ්ඤතරො ථෙරො : 'උපාසකෙ කථං නු බො තං ගච්ඡසී දිවා දිවස්ස'

එක්තරා හිමිනමක් : උපාසිකාවනි කුමක් නිසා නුඹ දහවල් වේලේ පැමිණියෙහි ද?

පුරාණදුකිසිකා : 'හතෙන එකරහි ආයසමා සංගාමජී කථං විහරති ?

පෙර බිරිඳ : හාමුදුරුවනේ. දැන් ආයුෂ්මත් සංගාමජී තෙරණුන් කොහි වාසය කරයි ද?

අඤ්ඤතරො ථෙරො : 'පස්සසී තං උපාසිකෙ, තව දකඛ්ඤදිසායං වංකමනභූමි තථ ආයසමා සංගාමජී වංකමති.'

එක්තරා හිමිනමක් : උපාසිකාවනි නුඹ බලන්න ඔබට දකුණු පැත්තට වන්නට සක්මන් බිමෙහි ඇත. එහි ආයුෂ්මත් සංගාමජී තෙරුන් සක්මන් කරයි.

පුරාණ දුකිසිකා : 'භනෙන සංගාමජී බුදුපුත්තාමහි පොස මං'

පෙර බිරිඳ : ස්වාමීනි, ආයුෂ්මත් සංගාමජී හිමියනි, කුඩා පුතෙකු ඇත. මා පෝෂණය කරන්න.

ආයසමා සංගාමජී : තුණහි අහොසි.

ආයුෂ්මත් සංගාමජී තෙරුන් : නිහඬ විය.

පුරාණ දුකිසිකා : 'න වායං සමණො පුතෙතනපි අත්ථිකො හොති අහමෙව දාරකං ආදාය ගමිසසාමි.'

පෙර බිරිඳ : මේ ශ්‍රමණයාට පුතාගෙන් අර්ථයක් නැත. මම දරුවා ගෙන යන්නෙමි.

02. පහත සඳහන් යෙදුම් භාවිත කර පාලි වාක්‍යය පහක් ලියන්න.

- i. තෙන බො පන සමයෙන - තෙන බො පන සමයෙන භගවා ජේතවනෙ විහරති.
- ii. තායං චෙලායං - භගවා තායං චෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි.
- iii. අවිදුරං ගතො - පුරාණදුකිසිකා අවිදුරෙ ගතො යාමො පුත ආගව්ජති.
- iv. එතමඝං විදිකා - බුද්ධො එතමඝං විදිකා ඉමං ගාථං අභාසි.
- v. අඤ්ඤාතරසමිං රුකඛමුලෙ - සංගාමජී හිකඬු අඤ්ඤාතරසමිං රුකඛමුලෙ නිසිනොහා හොති.

03. කාන්තාවන් හා දරුවන් දැකීමෙන් පාර්ශ්වික පුද්ගලයන් තුළ ඇතිවෙන සෞන්දර්යාත්මක හැඟීම් මොනවාදැයි විස්තර කරන්න.

මිනිස් සමාජය කාලාන්තරයක් තිස්සේ නොනැසී පැවැත්මට ඉවහල් වී ඇත්තේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සම්බන්ධතාවයි. ප්‍රජනන ක්‍රියාවලියේ දී මේ දෙදෙනාගේ දායකත්වය මත මිනිස් සමාජයේ පැවැත්ම තීරණය වේ.

පුරුෂයාට කාන්තාවගේ රූපය තරම් ඇගේ කටහඬ තරම් ඇගේ සිහනව, ස්පර්ශය තරම් වටිනා වෙනත් දෑ නොමැතිය. කාන්තාවටත් එසේ ම ය.

මේ හේතුවෙන් කාන්තාව පිළිබඳ ඇගේ ඇතුළාන්තය හා පිටස්තර ශරීර වර්ණනා හෝ ගතිගුණ ගැන කියැවෙන ගීත, කාව්‍ය බොහෝමයකින් අපේ සාහිත්‍ය පිරී ඇත.

සිගිරි ගී, කවිසිඵම්ණ ආදී මහාකාව්‍යවල, ගාථාවල, නවකතා කෙටිකතා ආදී නොයෙකුත් සාහිත්‍යාත්මක ලියවිලිවල කාන්තාව වර්ණනාවට ලක් වේ. එයින් ඇය පිළිබඳ වන ගතිගුණ, කාන්තා ලීලාව ආදිය වර්ණනා වේ.

සුරූපී කාන්තාවක් දැකීමෙන් කොසොල් රජු ඇගේ සැමියා මැරීමට සැලසුම් කළ අයුරු දීඝා ජාගරතො රත්ති ගාථාව මගින් ඔබ අසා ඇත.

කාන්තාවකගේ ගීත ඇසීමෙන් ඇය කෙරේ ඇළුණු බැඳුණු එක්තරා සාමණේරයන් වහන්සේ නමක් ශීල විපත්තියට පත් වූ අයුරු වක්ඛුපාල මහරහතන් වහන්සේගේ කතාව හා බැඳේ.

නන්ද තෙරුන් පැවිද්ද අතැර දමා ගිහිගෙට පැමිණීමට යොමු වූයේත් ඒ අදහස අතහැර දිව්‍ය අප්සරාවන් කෙරෙහි බැඳුණේත් ඒ කාන්තා පාර්ශ්වයන් නිසා ය.

බුදුරදුන් වැඩසිටි සමයේ නගර ශෝභිතියන් සිටි අතර සමහරුන් රටේ රජුට වඩා බලසම්පන්නව සිටි බව දැක්වේ. රජු පවා ඇලාගේ අදහස් අනුව ක්‍රියා කළ බව දැක්වේ. මෙය ද එක්තරා අන්දමෙන් කාන්තාවන්ගේ රුද්‍රිය නිසා දැමුණු අයගේ ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන්නෙකි.

අතීතයේත් වර්තමානයේත් අනාගතයේත් එක සේ පවතින ධර්මතාවක් වන්නේ පුරුෂයන් කාන්තාවට ළබැඳි වීමත් කාන්තාව පුරුෂයාට ළබැඳි වීමත් ය.

කුඩා දරුවාත් එසේ ම ය. දෙමාපියන්ට දරුවා තරම් වටිනා වෙනත් කිසිවෙක් ලොව නැති තරම් ය. බොහෝ පිරිස් කුඩා දරුවන්ට ඉතා

ආදර්ශ ය. ළදරු සිගින්නන් දැකීමෙන් ස්පර්ශ කිරීමෙන් හා කතාබහ කිරීමෙන් වැඩිහිටි අය ද කෙටි කලකට හෝ ළමා බවට පත් වේ.

පුංචි ළමයී මල් වගේ කාලාන්තරයක් තිස්සේ ජනහදවත්වල තිබෙන හැඟීමකි. මහ මිනිසුන් මෙන් කුහකකම, අහංකාරකම, උඩගුකම හෝ වංචාව ළමා සිත්වල නැති බවත් වැඩි දෙනා සිතති.

මේ සෑම ගැනම ඉතා වමන්කාර ජනක නිර්මාණ අපේ සිංහල කවි ගීතවල දක්නට ලැබේ.

එවැනි දෑ සොයා ගැනීම ශිෂ්‍ය ඔබගේ වගකීමකි.

04. රහතන් වහන්සේ කාන්තාවන් හා දරුවන් වැනි සාමීප වස්තු පිළිබඳ දක්වන ආකල්පය කෙබඳුදැයි පැහැදිලි කරන්න.

රහතන් වහන්සේ යනු කෙළෙස් ප්‍රභීණ කළ උතුමන් වහන්සේලා ය. උන්වහන්සේලාට ලොව පවතින කිසිවක් ගැන ඇල්මක් බැඳීමක් නැත. ජීවි හෝ අජීවි වශයෙන් එන සෑම දෙයක් පිළිබඳව පවතින්නේ බැඳීම් රහිත හැඟීමකි. රහතන් වහන්සේලාගේ ලක්ෂණ පිළිබඳ දැක්වෙන වටිනා ගාථාවකි මේ,

රමණියානි අරඤ්ඤානි- යථා න රමති ජනො
චිත්තරාගා රමෙස්සන්ති - න තෙ කාමගවෙසිනො

ජනයා කැමති නැති

සිත්කළු වන ගහනයෝ

රහතුනට රමණිය වේ

කම්සැප නොසොයන බැවින්

එහි අරඤ්ඤානි යනු පිපුණුමල් ඇති ගස්වලින් යුතු, නිර්මල ජලය ගලා බසින ඇළදොළ ඇති ආරණ්‍යයෝයි. රමණියානි යන්ට යනු පිපී ගිය පියුම් වනයන්හි ගම්මැස්සන් නොඇලෙන්නාක් මෙන් කාමයන්ම සොයන අය සිත් නොඅලවති. චිත්තරාගා යනු පහවූ රාග ඇති රහතන්වහන්සේලා පියුම් වනයෙහි හැසිරෙන බමරමිමැස්සන් මෙන් එබඳු ආරණ්‍යවල රමීස්සන්ති ඇලෙත්. කුමක් නිසාද? න තෙ කාමගවෙසිනො යම්හෙයකින් උන්වහන්සේලා කාමයන් සොයා නොයන්නාහුද එහෙයින් යන අර්ථයි.

පහත ලිපිය ද කියවා ගන්න.

පරිසරය පිය කළ විමුක්ති කාමියෝ

මිනිස් ලොව ඇතිවීම පිළිබඳ දීර්ඝ විස්තරයක් දීඝනිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. සති මාස ගණනාවක් වැසි වැස ඉන්පසු මනා ලෙස ඉර පායා දිය සිඳි එක් කල්පයක් ඇරඹෙන බවත් ඉන් පැහැදිලි වෙයි. මේ නව කල්පයේ මහ පොළොව මත මිනිසා උපදින්නේ මිනිසාට ඉපදීමට හා ජීවත්වීමට සුදුසු සොබා දහමක් ඇතිවීමෙන් පසුව බව එකී විස්තර මැනවින් පැහැදිලි කරයි. ඒ නැවුම් පොළවේ උපදින මිනිසා වෙහෙස මහන්සියෙන් රැකියාවක් නොකරන ස්වාභාවිකව හට ගන්නා වූ බදාලතා ස්වයංජාත වී වැනි දේ ආහාරයට ගෙන මිනිසා රැකෙන අතර මිනිසා නිසා ස්වාභාවික සම්පත් රැකෙන බව පෙනේ. මිනිසා තුළ ප්‍රශ්න මතුවන්නේ මෙම ස්වාභාවික සම්පත්, පරිසරය විනාශ කිරීම ආරම්භ වූ දා සිටයි. මේ අනුව සොබා දහම, මිනිසා එකට පැවතිය යුතු කරුණු දෙකක් බව විස්තර වේ.

මිනිසුන් අතරින් පරම ශේෂ්ඨ උතුම්ම මනුෂ්‍යයා වන බුදුරජාණන් වහන්සේත්, උන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවෝත් මේ සොබා දහම පරිසරය උකහා ගනිමින් එහි ආශ්වාදය හා ප්‍රයෝජනය ලබමින් සසර කෙටි කර ගත් බව ත්‍රිපිටකය පුරාම විසිරී තිබෙන සූත්‍ර ගාථා ආදියෙන් විස්තර කෙරෙයි.

සිදුහත් කුමරු උපන්නේ සුවිශාල දර්ශනීය සල් වනයක පරිසරයේ ආස්වාදය ලබමිනි. උන්වහන්සේ මහාබිනික්මන් කළේ ඇසළ මසේ පුන් සඳ පායා තිබුණු සඳ පහතේ ගතට සුව එළවන පරිසරයකය. මහබිනික්මන් නිමා වූයේ තේරංජනා නදිය අසලය. ඉන් එහා තිබුණේ සේනානි ගමය. එය දර්ශනීය පරිසරයකි. සොබා දහමින් ඔප් නැංවුණු වන ලැහැබි, සුදු වැලිතලා ලතාවකට ගලන තේරංජනා නදී දහර, සඳරැස් වැටී කිරි මුහුද මෙන් බබලන දිය දහරාවත්, මනා තොටුපළවල්, නිල්වත් වනරොද, නිදහස් පරිසරය තුළ දිය වැලේ දිය බුං ගහන දණ්ඩි පැටව් ආදී සොබා දහම මගින් මැවුණු අතිශය වමන්කාරජනක පරිසරයක හිසකෙස් කපා සිවුරු පෙරවිය. උන්වහන්සේ පඩන් වීර්යය වැඩුවේ මද සුලඟින් සිලි සිලි ගා සැලෙන දළුපත් වලින් යුත් ඇසතු ගසේ සෙවන ලබමිනි. බෝ සෙවන යට සෝතිය බමුණා විසින් දෙන ලද මුදු මොලොක් හරින වර්ණ කුස තණ අතුරා ඒ මත වැඩ සිට පඩන් වීර්යය වඩා සිවුසස් අවබෝධ කර ගත් එතුමා ඒ අසලම සති කිහිපයක් විවේක සුවයෙන්

කල් ගෙවූහ. එසේ ගෙවූයේ කිරිපලු - නුග, මිදෙල්ල ආදී රුක් සෙවන් වල පහසු ලබමිනි.

බුදුවීමෙන් පසුව පළමුව මංගල ධර්ම දේශනය පවත්වන්නට වැඩියේ මුවන්ට අහස දුන් සුරතල් මුව පැටවුන් කෙළි දෙලෙන් සිටින මිගදා වනයටය. මෙසේ සොබා දහමට ඇලුම් කළ සොබා දහමින් පරිසරයෙන් කල් යැවූ උන්වහන්සේ පළමුව පිළිගත්තේ වැඩවාසය කළ වේළුවනයේ ය. විවිධ වර්ගයේ උණගස් වලින් සැදුම්ලත් මද සිසිලසින් යුතු වේළුවන අරණෙහි සිට උන්වහන්සේ සොබාදහම වර්ණනා කළේය.

රමණියානි අරඤ්ඤානි - යත්ථ න රමනී ජනො

විතරාගා රමෙස්සන්ති - නතේකාම ගවෙසිනො

රාගී සිත විරාගී කිරීමට, කාමයන් යටපත් කර ගැනීමට අලුතෙන් නො ඉපදීමට රමණිය වූ සිත් කළු වූ තුරුලිය මල් වලින් ගැවසිගත් වන උපයෝගී වන බව වදාළහ.

මෙසේ සොබා සෞන්දර්යයෙන් පහසු ලබමින් සිටි තථාගතයන් වහන්සේ සුදොවුන් රජු දැකීම සඳහා කිඹුල්වතට වඩමවාගෙන යනු පිණිස පැමිණි රාජදූත කාලුදායී තෙරුන් උන්වහන්සේට කිඹුල්වතට වැඩම වීමට ආරාධනා කළේ කිඹුල්වතට යන මඟ දෙපස හා කිඹුල්වතෙහි ස්වභාවික සම්පත් හා පරිසරය වර්ණනා කිරීම මගිනි.

හිමියනි මෙකල රැක්හිස් සහල ගුරු වගේ

පරඬැල් සලා පලදැරුමට ළඟයි වගේ

ඒ රුක් පහන් සිළුමෙන් බබළමින් නැගේ

සැකි කුලවුන්ට අත දෙන මේ කලයි හැගේ

වැඩි සීතලක් නැත වැඩි උණුසුමක් නැත

මහ මඟ යන්ට සුන්දර රිතු ගුණය ඇත

සර්වඥයන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කළේ කිඹුල්වත් වනය හේසකලා වනය, වාලිය පව්වේ සඳුන් වනය, වියල්පුර වන ජීවක අඹ වනය, අඳුන් වනය, වේළුවනය, මිගදා වනය ආදී ස්වභාවික හිතකාමී පරිසරය ආශ්‍රිතවය. හිත නිවීමට තැත්පත් වීමට සොබා දහම රුකුලක්වන බව එතුමෝ දැන සිටියහ. උන්වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරන පිරිත් දේශනා කරන අවස්ථාවන්හි දී ද, සූත්‍ර ධර්ම වලද සොබා

දහම වර්ණනා කළහ. රතන සූත්‍රයේ දී වනජ්‍යගුණය යන ගාථාවෙන් යම් සේ වන ලැහැබ ග්‍රිෂ්ම සෘතුවෙහි පළමුවන මාසය තුළ දී පිපුණ මලින් බරවේද, එවැනි පරම හිතසුව පිණිස වූ නියන් මග ආදී වශයෙන් පරිසරය උපමාවට ගත්හ. කැලැබද පරිසරය තුළ සත්තු ජීවත් වෙති. ඒ සතුන් ද ස්වභාව ධර්මයේ දායාදයකි. කරණීය මෙන්ත සූත්‍රයේ දී දිග වූ ද කොට වූද, මහත් වූද, කෙටිවූ වූද, විවිධ ප්‍රමාණ වූද සතුන්ට මෙමඟින් කරන මෙන් උගන්වූහ. මහාසමය සූත්‍රය දේශනා කළේ කිඹුල්වත්පුර මහවනයේදී ය. මෙලෙස සූත්‍රය දේශනා කළේ ආරාම විහාර නොමැති නිසා නොව පරිසරය සොබාදහම විතරාහී විමට උපකාර වන බැවිනි. ආධ්‍යාත්මික සූත්‍රයේ එන සොබා වැනුම මෙසේය. එහි නිරන්තරයෙන් පලබ්ධි පිරුණු ගස් ඇත. නොයෙක් කුරුළු සමූහයා එහි වෙති. මොණරුවන්ගේ හා කොස්වාළිහිණිගේ නදින් ඒ පෙදෙස නින්තාද වේ. මිහිරි කොවුල් හඬින් යුතුය. ජීවත් ජීවක කුරුල්ලෝද, ඔට්ටිව විත්තක කුරුල්ලෝද, වලි කුකුළෝද පුෂ්පකර ශාකක පක්ෂීහුද සිටිති. ගිරා සැලළිහිණියන්ගේ නාදය, දණ්ඩ මානවක පක්ෂීන්ගේ නාදය එහි සුන්දර පරිසරය සෝබාවත් කරති. කුවේර පොකුණ සීතල සලීලයෙන් යුක්තව හැම සෘතුවෙහිම ශෝභමානව පවතී. බුදුරදුන් මේ අන්දමට සොබා දහමට සිත ඇල වූ නිසාම උන්වහන්සේ ශ්‍රාවකයෝ වන සෙනසුන්වල සිත් ඇලවූහ. බුදුරදුන් වෙතින් කමටහන් ලබාගත් ශ්‍රාවක (තෙරවරු ධ්‍යාන වැඩීම සඳහා) වැඩිම වූයේ සිත්කළු වනසෙනසුන් වෙතය. ඒ බව ශ්‍රාවක චරිත මගින් පැහැදිලි කර ගත හැකිය.

මේසීය තෙරුණුවෝ ඡන්තු ශ්‍රාමයේ කිම්කාලා නදියත් ඒ නදිය අසල පිහිටි අඹ වනයත් එහි මතුවන ස්වාභාවික පරිසරයත් දැක බවුන් වැඩීමට යෝග්‍ය ස්ථානය මෙනනැයි බුදුරදුන් වෙතින් කමහටන් ගෙන එහි වැඩිම වූහ. එසේ විවේකීව හිඳ කමටහන් වැඩූ තෙරුන් වහන්සේ ඒ පරිසරයෙන් මත් ව එම පරිසරයේ සිත් අලවා මෙසේ උදන් ඇතුහ. කස්සප තෙරුන් තම සිතෙහි හටගත් පාරිසරික වර්ණනය මෙලෙස ප්‍රකාශ කර ඇත.

- ලුණු වර්ණ රුක් වෙතින් පැතිර ගිය සිත්කළු වූ භූමි භාගයෙන් යුක්ත සතුන්ගේ ගර්ජනාවෙන් රම්‍ය වූ පර්වතය මා සිත් අලවයි.
- නිල් වලාවකට බඳු පැහැපත් වූ සිහිල් දිය දහරින් යුත් පිරිසුදු ඉඳි ගොවිවන්ගෙන් සැරසීගත් ඒ පර්වත පාදය මා සිත් අලවයි.

නිල් වලාකුළු වලින් රමණීය වූ කුළු ගෙවලට උතුම් වූ ඇතුන්ගේ තර්ජනාවෙන් රමය වූ ඒ පර්වතය මා සිත් ගනී.

- බෙහෙවින් වට වැසි ඇති, රමය වූ වැලි තලාවෙන් යුතු මොණරුන්ගේ නදින් යුතු සෘජින් සෙවුනා ලදිනි නම් වූ පර්වතය මා සිත් අලවයි. උමා කුසුම් (නිල් කටරොඩු) බඳු පැහැයෙන් යුත් නිල්වලාවෙන් වැසුණු ගුවන් තලයෙන් යුත් නා නා විද පක්ෂීන්ගෙන් ගැවසිගත් පර්වතයන් මා සිත් අලවයි.
- පහන් දිය ඇති, පුළුල් ගල් තලාවෙන් හෙබි මුවන් වඳුරන් ආදී සතුන් ගැවසුණු දිය සෙවලින් වැසුණු ඒ පර්වත පාද මා සිත් අලවයි.
- සොබා දහමෙන් පරිසරයෙන් උද්දාමයට පත් කාලප්‍රථ තෙරුන් මෙසේ පවසති. මොණරුන් විල් ලිහිණින්ගේ නාද ඇති වනයේ දිවි වග වලසුන් විසින් පෙරටු කරන ලදුව වසන්නෙමි. සිරුරෙහි අපේක්ෂාව අත් හළෙමු.
- පැහැදිලි පුර පසලොස්වක සඳ මෙන් කුලයන්හි හා පස්කම් හිද නොඇලුණු සිතෙන්ව වට වැසි ඇති කල්හි සිව් අගල් තණ පිහිටි කල්හි වැසි වලා බඳු වනය මනාව පිපී ගිය කල්හි පර්වත අතරේ රුක් වදුලේ හුන්නෙමි. ඒ තණ පසතුරුණු අලුත් යහනක් සෙයින් මට දැනේ.

සුනිල් ගෙල පිහිටි මනා සළු පිහිටි මනා පිල් බරින් යුත් විසිතුරු පියාපත් සෙවෙණි යුත් පක්ෂීහු මේස ගර්ජනා හේතුවෙන් මිහිරි හඬින් නාද කරන මයුරයෝ ධ්‍යාන කරන අයගේ සිත් අලවයි. වල් උරන් ඒණි මුවන් පිවිස සෙවුනා ලද පර්වත ප්‍රාන්තයන් හා ගිරිකුළු පිහිටි ප්‍රකෘතියෙන්ම සුන්දර වූ භුක්කම් භාගයෙන් යුත් අළුත් වැසි දියෙන් තෙත් වූ ඒ වනයේ ගුහා කොට පැමිණෙමි.

මේ සොබා සෙදිරියාව ඇසුරින් මේ මහෝත්තමයෝ අනිත්‍යය මෙනෙහි කළේ මෙසේය.

- පර්වත සමුද්‍ර පෘථුවිය නදී හා සිව් දෙස අනුදිසා ද දේව ලෝකද අනිත්‍යයහ එම්බා චිත්තය කොහි ගියේ ද කෙසේ සුවසේ රමණය කරන්නේද,

ඒක විහාරික තෙරහු හුදෙකලා වාසයෙහිත්, වන වාසයෙහිත් ඇඳුණු අන්දම මෙසේ සිතුවම් කරති.

- සපිපි සිහිල් වෙනෙහි සිහිල් වූ ගිරි කඳුරෙහි සිරුර සෝදා හුදෙකලාව වෙසෙමි.
- සිහිල් වූ මිහිරි වූ සුවඳැති සිහිල් පවත් හමන කල්හි, කඳු මුදුන්හි හිඳ අවිද්‍යාව පළවා හැරිමි. මලින් ගැවසුණු එකුත්තේ සිහිල් වූ බැවුම් සහිත කඳු වළලු වෙනෙහි විමුක්ති සුවයෙන් සුබ්බ වූයෙමි. සිත් අලවා වෙසෙමි.

ධ්‍යාන වඩන තෙරුන් පමණක් නොව මහා ප්‍රාඥ වූ අර්හත් වූ අගසවු සැරියුත් තෙරුණුවෝ ජේතවන, වේළුවන, මීගාර මාතු ප්‍රාසාද ආදී සුවපහසු විහාරාරාම තිබියදීත් බොහෝ කලක් වාසය කළේ ගෝසිංග සාලවනී නම් වන පෙදෙසකය. මහා මූලගන්, ආනන්ද, කාශ්‍යප ආදී මහා රහතන් වහන්සේ එහි වැඩමකර ධර්ම සාකච්ඡා කළ බව ගෝසිංග සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. ධ්‍යාන වඩන, අභිධර්මය හදාරන සුපේශල තෙරවරුන්ගෙන් ගෝසිංගසාල වනය බබළන බව මෙම සූත්‍රයෙන් හෙළි කර ඇත.

බුදුරදුන් මෙන් ශ්‍රාවක තෙරවරුන්ද ධර්ම දේශනා, ධර්ම සාකච්ඡා පවත්වා ඇත්තේ වාලිය පවුලේ සඳුන් වනය ආදී ස්ථානවල බව ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් සූත්‍ර වල පැහැදිලි වේ. මහා+සමය සූත්‍රය දේශනා කළ ලක්ෂ ගණනින් වූ මහා දේව සමාගම පැවතියේ කිඹුත්තේ මහ වනයේය. රෝහිණි නදියේ දිය බෙදා ගැනීම පිණිස ඇති වූ අරගලය සංසිද වූ දා බුදු සසුනෙ පැවිදි වූ ශාක්‍ය කෝලිය පන්සියයක් දෙනා රහත් බව ලැබුවේ කුණාලවිල සමීපයේ රත්සිරියෙල් ගල්තලාවේ දෙසු කුණාල ජාතිකය ඇසීමෙනි. එමෙන්ම ඉසිගිල - වේහාර පර්වත භික්ෂූන්ගේ නිත්‍ය වාසස්ථාන විය. බුදු හිමියන් ලක්දිව වැඩම කොට නවාතැන් ගත්තේ මිහිඳු ගුහාවෙහිය. ජලස්නානය කළේ කච්ඳිය පොකුණ වැනි ස්වාභාවික ජලශවලය. අපේ පැරණි රජවරු භික්ෂූන් වහන්සේට පූජා කළේ ස්වාභාව සෞන්දර්යයෙන් යුතු ස්ථානයන්ය. හත්ථි කුවිෂ් විහාරය පිහිටියේ රමණීය වන පෙදෙසකය. මහ රහතුන් වැඩ සිටි වාරණ - දඹුල්ල වැනි තැන්පිහිටා ඇත්තේ වනවාසභූමි කඳු ප්‍රාන්තවලය. පිරිත් දේශනාවලදී ද මෙම ස්වාභාවික පරිසරය උපයෝගී කරගන්නා අයුරු පෙනේ. පිරිත් මණ්ඩපය තුළ යුගාසන දෙක ඒකාබද්ධ කොට ඉන්ද්‍රබිලය පිහිටවනු ඇත. ඒ සඳහා ගන්නේ සූරිය ආදී අමු ලියකි. සූරිය වනාහි ශස්ත්‍රයෙහිදී ගෙමිදුලෙහි වවාගත යුතු රුක් වෙසෙසකි. සාරදාරු යුක්ත රෝගබීජ නාශක ලී වර්ගයකි. පිරිත් මණ්ඩපයේ උඩ එල්ලීමට නාග ලතා, නාග වල්ලී, නාග පල්ලව, යන නම් ඇති බුලත් කැනති, නා දළ, ආදී යඳු පුවක් මල්ද යොදා ගනී. පුවක් මල් නා දලු ආදිය යොදා ගන්නේ සතියක් පමණ කල්

වුවද නොමැලවී තබාගත හැකි නිසාය. බුලත් වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රයේ විෂ හා රෝග බීජ නාශක කාරකයකි. පුවක් මල් හා නා දළු හන්දි පුරුද්දෙන්, හන්දි සවිකරන ආනුභාව සම්පන්න බෙහෙත් වර්ග දෙකකි. මෙම පුෂ්පලතා පලු පල්ලව ආදියෙන් මණ්ඩපය සරසන්නේ ස්වභාවික පරිසරය පිරිත් මණ්ඩපය තුළද වර්ධනය කර ගැනීම සඳහාය.

මේ අන්දමට නික්ලේෂී විතරාගී රහතුන් බිහිකළ බුදුදහම හැදුනේ වැඩුනේ, පැවතුනේ සොබාදහමත් සමඟ එකට බද්ධ වීමෙනි. මේ නිසාම බුද්ධ ශාසනය එල බරිත ගසකට උපමා කර ඇත. ඒ උපමාව අනුව ලාබ සත්කාර ගසේ කොළ අතු සමානය. සීලය ගසේ පොත්ත හා සමානය. ධ්‍යාන ගසේ සිවිය හා සමානය. ලෝකික අභිඥා ගෙඩි හා සමානය. සෝවාන් අර්හත් ආදිය ගසේ හරය අරටුව හා සමාන වේ.

බෞද්ධ දර්ශනයේ හේතුඵල වාදයට අනුකූලවම පරිසරය ද විග්‍රහ වන්නේ රමණීය කාව්‍යාත්මක අලංකාරයෙනි.

- පරිසරයට අනුව මිනිසා ඇතිවේ.
- මිනිසා ඉපදීමෙන් පරිසරය ඇතිවේ
- මිනිසා නැතිවීමට පරිසරය ද නැත.
- පරිසරය නැතිවීමෙන් මිනිසා ද නැතිවේ.

අභ්‍යාසය

01. පහත සඳහන් වාක්‍ය පාලියට නගන්න.

- i. එසමයෙහි එක්තරා රජ කෙනෙකුන්ගේ තරුණ බිරිඳක් ගැබ ගත්ති වැදීමට ආසන්න වූවා ය.

තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස රඤ්ඤා දහරා මාණවිකා (මහෙසී) ගබ්හිණී උපච්ඡඤ්ඤා හොති.

- ii. සුමනා ඔබ යන්න, පහත පත්තු කිරීම සඳහා තෙල් ගෙනෙන්න'

ගව්ස් තිං සුමනා, තෙලං ආහර යං පදීපං ජාලෙස්සතුං

iii. මම තෙල් ගෙනෙන්නේ කොහෙන් ද?

අහං කුතො පන තෙලං ආහරාමි ?

iv. එක්කරා කරුණයෙක් රෝගී වී දරුණු කටුක වේදනාවෙන් යුතුව වැළපෙයි.

අඤ්ඤාතරො යොබ්බතො රොගිං හුඤා දුක්ඛාහි තිබ්බාහි බරාහි කටුකාහි වේදනාහි ඵ්ථෙධා විලපති.

v. බල්ලා තණකොළ ගොමුවෙහි ඒ මේ අත පෙරලෙයි.

සුනබො තිණගුමෙබ ආවට්ඨි පරිවට්ඨි.

02. පහත පදයන්ට අර්ථ විවරණ සපයන්න.

i. පරිබ්බාජකො

බුද්ධ කාලීන භාරතයේ ශ්‍රමණ කණ්ඩායම් අතර සිටි එක් කණ්ඩායමක් වන්නේ පරිබ්බාජක කණ්ඩායමයි. බොහෝ පිරිස් සහිතව සිටි ඔවුන් බමුණන්ගේ යාගභෝමාදි බොහෝ කටයුතු විවේචනය කළහ. ශ්‍රමණ පක්ෂය නියෝජනය කළහ. පරිබ්බාජකයන් වශයෙන් පිරිමියෝත් කාන්තාවෝත් සිටියහ.

සැරියුත් මුගලන් ආදී අග්‍ර ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා ගිහි කල පරිබ්බාජකයෝ ය. සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත නම් තැනැත්තා සමීපයේ ඔවුන් ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදාය වැඩු බව ශාසන ඉතිහාසය කියයි. එසේම සුන්දරී පරිබ්බාජිකාව ගැන ද අසා ඇත.

හද්දකච්චායනා ඇතුළු පිරිස ලංකාවට පැමිණියේ පරිබ්බාජිකාවන් වශයෙන් වෙස් ගෙන බව කියැවේ. භාරතයට සාපේක්ෂව ලංකාවේ ද පරිබ්බාජකයන් සිටි බව මහාවංසය කියයි.

ii. රාජා පසෙතදි කොසලො

කෝසලයේ රජු මොහු ය. බුදුරදුන්ට බෙහෙවින් සමීප රජ කෙනෙකු ලෙස මොහු සැලකිය හැකි ය. දිනකට එක් වරක් හෝ බුදුන් හමුවට යෑම සිරිත ය. බුදුන් සරණ ගිය තැනැත්තෙකි. ත්‍රිපිටකයේ කොසල සංයුත්තය නමින් කොටසක් වෙන් කිරීමෙන් ම පෙනී යන්නේ මෙකුමා සමග බුදුරදුන් අතර වූ සමීපතාවයි.

කෝසල රාජ්‍යයේ අගනුවර සැවැත්තුවරයි. පූර්වාරාමය, ජේතවනාරාමය ආදී විහාර පිහිටියේ ද මෙහි ය. මේවා ඉදිකිරීමට

රජගෙන් කිසිදු බාධාවක් නොවූ බව නිතැතින්ම හඳුනාගත හැකිය. කොසොල් රජුගේ දේවිය වූයේ මල්ලිකා බිසවයි. විඩුඩහ ලෙසින් පුතෙක් ද විය.

අසදාශ මහා දානය දුන්නේ මේ රජතුමා ය. ශාක්‍ය වංශික තරුණියක විවාහ වීම සම්බන්ධයෙන් ඇති වූ යම් අමනාපකමක් නිසා රැවටීමක් නිසා විඩුඩහ කුමරු ශාක්‍ය වංශිකයන් සමූල ඝාතනය කළ බව ද ඉතිහාසයෙන් කියැවේ.

iii. වෙදගුණෝ

වෙදගු යනු වේද ශාස්ත්‍රයයි. වෙදගුණෝ යනු වේද ශාස්ත්‍රය මැනවින් දත් තැනැත්තා ය. ත්‍රිවේදය ගැන අසා ඇත. සාග්, යජුර්, සාම යනු ත්‍රිවේදයයි. බුදුන්ගේ කාලයේ මෙම ත්‍රිවේදය මැනවින් දත් පිරිස් සිටියහ.

සාග් වේදය - ප්‍රධාන පූජක ගායනා කරන ලද හක්ති ගීත

සාජු වේදය - පාලක පූජක විසින් ගායනා කළ සූත්‍ර

සාම වේදය - සංගායනා කරන පූජක විසින් ගායනා කළ සූත්‍ර

ත්‍රිවේදයෙන් පරතෙරට ගිය බමුණන් ගැන හා බුදුන් සමග වාදයට එළඹුණු අය ගැන ත්‍රිපිටකයේ තැන් කිහිපයකින් හමු වේ. සච්චක ඵ්වැන්නනෙකි.

තථාගතයන් වහන්සේ වැඩ විසූ කාලයේ වෛශාලිපුරයෙහි සච්චක නම් නිගණ්ඨපුත්‍රයෙක් විසි. ඔහුගේ මාපිය දෙදෙනා වාද පන්සියය බැගින් දැන සිටි උගතුන් ය. සච්චක ඒ දෙදෙනා දත් සියල්ල ද නොයෙක් ශිල්පශාස්ත්‍ර හා භාහිරසමයයන් ද උගෙන කීර්තිමත් පඩිවරයෙක් විය. ඔහු වෛශාලියෙහි ලිච්ඡවී කුමාරයන්ට උගන්වා ගුරුවරයා ද විය. “තමා තරම් දත්, තමා හා වාදකථා කිරීමට සමත් අනිකකු ලෝකයේ නැතය” කියා සිතා ඔහු පණ්ඩිත මානසෙන් මත්ව සිටියේ ය.

ඔහු වෛශාලියෙහි ජනයා මැද සිට මා වාද කළ හොත් වෙවුලා නො යන, කිසිලිවලින් ධහදිය නො වැගිරෙන පණ්ඩිතයෙක් ගණාවාය්යායෙක් නැත. සමයක් සම්බුද්ධය යි කියා ගෙන සිටින්නකු වුව ද මා වාද කළ හොත් වෙවුලා යන්නේ ය. ඔහුගේ කිසිලිවලින් ධහදිය ගලන්නේ ය”යි පුරසාරම් බස් දොඩන්නේ ය

ත්‍රිවේදයේ පරතෙරට පත් උප්පය බමුණු කුමරු සිය නිවසේ උඩු මහලේ කුටියට වී කල්පනා කරමින් සිටියේය. අහසේ පාවෙන වලා කැටි ඔහුගේ ඇසට හසුවිය. සුළඟක් පැමිණියේය. වලා විසිර ගියේය. යළි වලා කැටි

ගැසිණි, වලා කුළු රහිත අහස නිලෙන් බබලයි. පැහැදිලියි. වලා පැමිණෙයි. අහස අඩුල් වෙයි. පැහැදිලි නිල දුරුවෙ යෙයි.

උප්පය දෙස වසා ගත්තේය. සුව පහසු අසුනේ සුවය දුරුව ගියේය. ඉරියව්ව වෙනස් කොට සිතිවිලිවලට ඉඩ දුන්නේ ය.

ඔහුට සිය පියා සිහිවිය. රජගහනුවර සොත්ථිය බමුණු මහ වියතකු ලෙස පිදුම් ලැබුවෙකි. ඔහුට අවශ්‍ය වූයේ සිය පුතු ද ත්‍රිවේදයෙහි පරතෙරට පත් මහ වියතකු වනු දැකීමය. දැන් වය ඉටුව තිබේ. තුරුණු බමුණන් අතර උප්පය තරමට ත්‍රිවේදය දැන උගත් අයෙක් නොවීය. සොත්ථිය බමුණා පුතු පිළිබඳ පසුවූයේ මහත් ආඩම්බරයෙනි. මා මෙන් මගේ පුතා ද, නැතර මටත් වඩා ජන සමාජයෙන් පැසසුම් ලබාවි. ඔව් දැනටමත් ඔහු පැසසුම් ලබනවා. අපේ පරපුරට බ්‍රාහ්මණ වංශයට අහෝ ඔහු කොපමණ ගෞරවයක්ද? පියා සිය සගයන් සමග පුතුගේ දස්කම් කීවේය. සගයෝ ද ඒ බසට එකඟව උප්පයට ගරු කළහ. හිස නැඹුන. පැසසුම් වැඩි වත්ම වැඩිවත්ම උප්පයගේ හිස බිමට නැමිණි. පසසන්නන්ගේ මුහුණු බැලීම ඔහුට අප්‍රිය විය “ මම උගත් මන්ත්‍ර ජප කරමි. ධ්‍යාන වඩමි. සිත සන්සුන් ව තබා ගනිමි. ධ්‍යානයෙන් මිදෙමි. යළි නොසන්සුන් ලොවට පිවිසෙමි. මා උගත් වේදයෙන් ඇති ඵලය කිම? තොර නොවූ නිවීමක් ඇති සිතක් මට වුවමනායි.”

උප්පය දෙස හැර බැලූයේය. ඔහුට ඈත කඳු පෙතිණි. ගිජුකුළු පව්ව ඔහුට හඳුනා ගත හැකිවිය. කහ පැහැ රූ රැසක් ඔහුගේ ඇස ගැටිණි. ගිජු කුළු පව්ව ඇසුරු කොට වැඩ සිටින්නේ බුදු සච්චෝය. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවකයෝය. චේළවනාරාමයේ වැඩ සිටින උන්වහන්සේ ගැන වරක් දෙවරක් අසන්නට ලැබුණ ද උප්පය උන්වහන්සේ ගැනවත්, උන්වහන්සේ ගේ ධර්මය ගැනවත් උනන්දු වූයේ නැත. ත්‍රිවේදය දන්නා මට අන් දහමක් කුමටද? ඔහු සිතූයේ එසේය. දැන් මට ත්‍රිවේදයෙන් ඇති ඵලය කිමැයි සිතෙනවා. මා චේළවනාරාමයට ගොස් ඒ ධර්මය කුමක්දැයි සොයා බැලිය යුතු යි. උප්පය උඩු මහලෙන් බිමට බැස්සේය. අස් රියකට නැඟුණේය. චේළවනාරාමය ඈත පෙනෙනු දැක රියෙන් බැස්සේය. පයින් යන සැදැහැවතුන් පිරිසකට එක් වූයේය.

උණ ගස්වලින් පිරුණු ඒ සොඳුරු වන පෙත ඔහුගේ සිත ශාන්ත හැඟීමෙන් පිරවූයේය. නිල් තණ පතින් පිරුණු පුළුල් තැනි බිමක මහ පිරිසක් හිඳගෙන සිටිති. ඒ පිරිස ඉදිරියේ තණ ඇතිරිල්ලක් සහිත ගල් තලාවක වැඩ සිටින බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසති.

පිරිස අග හිඳගත් උප්පය සවන් දී සිටියේය.

**“ ගතද්ධිනෝ විසෝකස්ස
විජ්ජමුත්තස්ස සබ්බධි
සබ්බ ගන්ථ පභිහස්ස
පරිභාගෝත විජ්ජති ”**

“ සසර ගමන අවසන් කළ, සසර මුල් කොට ඇති ශෝකය දුරු කළ, ජන්ද රාගය නැති නිසා මිදුණු සියලු කෙලෙස් ගැට දුරු කළ රහතන් වහන්සේට කෙලෙස් දැවිල්ලක් නැත.

ඒ පද ඔහුගේ සිතෙහි ගැඹුරින් කා වැදිණි.

“ මා උගත් ත්‍රිවේදයෙන් ඒ කෙලෙස් දැවිල්ල නැතිවෙන්නේ නැතැ. මා පැතු සැනසිලි දායක දහම ඇත්තේ මෙතන ...” දහම් දෙසුම අවසන පිරිස ඉවත්ව ගියද ඔහු හිඳ ගත් තැනම සිටියේය. සිතේ දැවිල්ලෙන් තොර වීමට ජන්ද රාගයෙන් මිදිය යුතුය. එය සිදු කළ යුත්තේ කෙසේද? බුදු රජාණන් වහන්සේ එය දන්නවා. මා උන්වහන්සේගෙන් එය ඉගෙන ගන්නවා.

ඔහු නැඟී සිටියේය. වේළුවනාරාමයෙන් පිටතට පැමිණියේය.

“ මා පයින් එනවා. ඊය ගෙන යන්න “ ඔහු අස් ගොවිවාට අණ කෙළේය.

රහතන් වහන්සේට කෙලෙස් දැවිල්ලක් නැත. ඒ පද ඔහුගේ සිතට දෝංකාර දුන්නේය. ඔහු රැය පහන් කෙළේ නොඉවසිල්ලෙනි. පසු දා උදෑසනම වේළුවනාරාමයට ගියේය.

“ මා ආයේ පැවිදිවන්නටයි” ඔහු තුරු සෙවණක වැඩ සිටි හිමි නමකට කීවේය.

උප්පය පැවිදි විය. සිතේ කෙලෙස් කසට උදුරා දමන්නේ කෙසේදැයි උප්පය හිමි ඒ හිමිවරුන්ගෙන් අසා දැන ගත්තේය. ඉන්පසු විදසුන් වැඩීම සඳහා හිප්පුළු පට්ටට වැඩීම කෙළේය. වැඩි කලක් නොගෙස් උප්පය හිමියෝ රහත් බව ලැබූහ.

රහතන් වහන්සේ නමක් කෙලෙස් දැවිල්ලෙන් තොරව ලබන ශාන්ත සුවය, උන්වහන්සේට ද දැනෙන්නට විය. ඒ සුවයෙන් සිත පිරී ගිය මොහොතක උප්පය රහතන් වහන්සේගේ මුවින් මේ උදානය පළ විය.

**සියල් සකර දම් කෙරෙන් මිදී ආ
බුදු විරුවාණනි, ඔබ පා නමදිමි.
ඒ පිළිවෙත් මඟ ගමන් කෙළෙමි මම
කෙලෙස් නසා දැන් සුවසේ පසුවෙමි.**

iv. සමණසස වා බ්‍රාහ්මණසස

සමණ හෝ බ්‍රාහ්මණ

ශ්‍රමණ යනු ලෝකිකත්වයෙන් මිදී ආධ්‍යාත්මිකත්වය කෙරෙහි එල්බ ගත් අරමුණුවලින් යුතු තැනැත්තා ය.

බ්‍රාහ්මණ මතවාදයන්ට එරෙහිව නැගී සිටි පිරිස ශ්‍රමණ කණ්ඩායමයි. ඔට්‍රි ශාස්තෘවරුන් අයත් වන්නේ ද මේ ගොණුවට ය.

ඔවුන් වෛදික සම්ප්‍රදායට විරුද්ධ ය.

ඒකදේවවාදය හෙවත් ඊශ්වර නිර්මාණවාදය

යාගය ඇතුළු කර්ම මාර්ගය

බ්‍රහ්ම සහවායාව

ස්වධර්ම හා ආපද්ධර්ම

කාන්තාව කෙරෙහි බමුණන් දැක්වූ ආකල්පය

ශුද්ධාට තිබූ සමාජ තත්ත්වය

වේදය ශුද්ධ ග්‍රන්ථ වන බව

ආදිය ශ්‍රමණ කණ්ඩායම් ප්‍රතික්ෂේප කළහ.

ශ්‍රමණ කණ්ඩායම්වල විශිෂ්ටතම හා නිවැරදි මගට පිළිපත් පිරිස වූයේ හික්ෂුන් වහන්සේලා ය. අනෙකා විවිධ මිථ්‍යා ආගමික ඇදහිලි හා දර්ශන උලුප්වමින් පෙන්නා දෙමින් සමාජය නොමග යැවී ය.

බ්‍රාහ්මණ යනු බමුණන් ය. මහාබ්‍රහ්මයා ලෙසින් බමුණන් හැඳින්වූයේ ලෝකය මවන තැනැත්තා ඔහු බවයි. එහි දී බ්‍රාහ්මණ, ක්ෂත්‍රිය, වෛශ්‍ය, ක්ෂුද්‍ර ලෙස මහාබ්‍රහ්මයාගේ ශරීරයේ විවිධ ඉන්ද්‍රියන් මගින් අදාළ වර්ණ නිර්මාණය කරන බවත් ඒ අනුව උසස් පහත් බව තීරණය කරන බවත් පෙන්නා දී සමාජ බෙදීමක් ඇති කර තිබේ. වෛදික යුගය යනු මෙකී යුගයයි.

බුදුදහමේ මහාබ්‍රහ්මයා යනු විශිෂ්ට චරිත ලක්ෂණයන්ගෙන් පිරුණු චරිතයකි. මහා බ්‍රහ්මයා සතු ලක්ෂණ අතර මෙත්තා මුදිතා කරුණා උපේක්ෂා දී ගුණ දහම් ඇති බව දක්වයි.

වසල සූත්‍රයේ දී වසලයෙක් හෝ බමුණෙක් වන්නේ ක්‍රියාව අනුව බව දක්වා ඇත.

03. බුද්ධකාලීන භාරතීය සමාජය පිළිබඳ ගබ්හිනී සූත්‍රය ඇසුරින් විස්තර කරන්න.

ගබ්හිනී සූත්‍රය බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවනාරාමයේ වැඩවෙසෙන සමයේ දේශනා කළ උදාන වාක්‍යයකින් සමන්විත උදාන සූත්‍රයකි.

ජේතවනය අසල වූ එක්තරා පිරිවැජියෙකුගේ බිරිඳක් ගැබ් ගෙන දරුවා ප්‍රසූත කිරීමට ආසන්න කාලයේ දී ඇයට ඇති වූ ප්‍රසූත වේදනාව දුරු කර ගැනීමට ගිතෙල් අවශ්‍ය විය. එහෙත් පිරිවැජියාට එවැනි දෑ ලබාදීමට තරම් ශක්තියක් නැත. රජතුමාගේ ගබ්ඛාවේ බොහෝ දෑ තිබේ. ගිතෙල්, තලතෙල් ආදිය මහණ බමුණන්ට රිසි සේ අනුභව කිරීමට අවස්ථාව ලබා දී තිබේ. එහෙත් පිටතට රැගෙන යාම තහනම් ය. මේ තැනැත්තාත් ගබ්ඛාවට ගොස් බොහෝ සේ පානය කොට තම බිරිඳ හමුවෙහි වැමැරීම ඔහුගේ අදහසයි. එහෙත් එසේ බොහෝ සේ පානය කළත් නැවත වැමැරීමට ඔහුට නොහැකි විය. තදබල වේදනාවකට පත් විය. මේ සිදු වීම දැන බුදුරජුන් සුඛනො වන යෙ අකිඤ්චනා යනාදි උදාන ගාථාව දේශනා කළ සේක.

මෙම කතා පුවතින් තත්කාලීන සමාජය ගැන ද යම් අදහසක් ලබා ගත හැකි ය.

පරිබ්‍රාජක නමින් වූ ශ්‍රමණ කණ්ඩායම ගෘහීය ජීවිතයක් ගත කළ කොටසක් බව පෙනේ. එය විශේෂ කරුණකි.

සැවැත්නුවර සුවිසල් සිටුමැදුරු හා දියුණු සමාජ ක්‍රමයක් තිබුණත් ගිතෙල් බිඳක් හෝ මිළට ගත නොහැකි තරමින් දිළිඳු මට්ටමෙන් ජීවත් වූ පිරිසක් සිටි බව කියැවේ. එසේම අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ගිතෙල් සොයා ගැනීමට අපහසු වී ඇති බව ද මෙයින් කියවේ.

කොසොල් රජතුමා පැවිදි මහණ බමුණන්ට සංග්‍රහ සම්මාන කළ බව කීමට කදිම නිදසුනක් මෙහි වේ.

ශ්‍රමණයන්ටත් බමුණන්ටත් පමණක් ගිතෙල් අනුභව කිරීමේ අවස්ථාව ලබා දී ඇති බව පෙනේ. 'සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා' යන්නෙන් කියැවෙන්නේ එයයි.

අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ආහාර කෑමට හැකි වුවත් රැගෙන යාම තහනම් කර ඇත. දත්සැලක ස්වරූපයක් ඉන් අප මතකයට නැගේ. මුදල් අය කිරීමක් ගැන ද නොකියවේ.

04. ගබ්හිනී සූත්‍රයෙන් ප්‍රකට වන තත්කාලීන සිරිත් විරිත් කවරේදැයි හඳුන්වා දෙන්න.

දරුවන් ප්‍රසූත කිරීමේ දී තම බිරිඳට අවශ්‍ය කරන සියලු පහසුකම් සැමියන් විසින් ලබා දීමට වෙනස ගත් බව කියවේ.

අවශ්‍ය තරම් කැබිය හැකි වුවත් රැගෙන යාමේ තහනම පණවා ඇති බව පෙනේ.

ගිතෙල් වැනි පානයක් අනුභව කොට නැවත එය වමාරා පානය කිරීම හා එකී වැමැරු ගිතෙල් නැවත පානය කිරීමට යෙදීම මෑතකාලීනව දැකිය නොහැකි ක්‍රියාවකි.

අභ්‍යාසය

01. පහත අර්ථය දෙන සූත්‍ර පාඨය උද්ධෘත කර ලියන්න.

- i. ඇවැත්නි, මම සසුනට ඇල්මක් නැතිව බඹසර හැසිරෙමි.
“අනභිරතො අභං ආචුසො බ්‍රහ්මවරියං වරාමි”
- ii. ආර්ය පුත්‍රය වහාම යන්න.
“තුච්චං බො අය්‍යපුත්ත ආගවෙජ්‍ය්‍යාසී’ති
- iii. නන්දයෙනි, ඔබ මේ අප්පරාවන් පන්සියය දක්නෙහි ද?
“නඤ, ඤං පඤ්ච අච්ඡරාසකානි පසසසි ?
- iv. ආයුෂ්මත් නන්ද තෙම බැල මෙහෙවරකරුවෙකි.
ආයසමා නඤ්ඤා භතකො.
- v. ස්වාමීනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එම පොරොන්දුවෙන් මුදවමි.
භනෙන, අභං භගවතං එතසමා පටිසස්වා මුඤ්චාමි.

02. සුදුසු වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න. අර්ථය ද ලියන්න.

(හික්කුනං, හික්ක, හික්කු, ඤං, පච්චක්ඛාය, පාටිභොගො, අච්ඡරාසකානං)

- i. න සකෙකාමි බ්‍රහ්මවරියං සක්ඛාරෙතුං.
- ii. එහි ඤං හික්කු මම වචනෙන නඤං හික්කු ආමනෙතහි.
- iii. සච්චං කීර ඤං නඤ සමබ්‍රලානං හික්කුනං එවමාරොවෙසි.

iv. සිකබං පව්වකබාය හිනායාවනතිසසාමි.

v. අනං තෙ පාටිභොගො පඤ්චනං අච්ඡරසනානං පටිලාභාය.

03. පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. කසස පන හිකබුනො අනහිරතො පාතුරහොසි ?
නඤො හිකබු අනහිරතො පාතුරහොසි.
- ii. කො නඤං බාහාය ගහෙතවා දෙවලොකං අගමාසි ?
හගවා නඤං බාහාය ගහෙතවා දෙවලොකං අගමාසි.
- iii. නඤො තාවතිංසෙසු කානි අපසසි ?
නඤො තාවතිංසෙසු පඤ්ච අච්ඡරාසනානි අපසසි.
- iv. නඤො කසස භාතා අහොසි ?
නඤො හගවතො භාතා මාතුච්ඡාපුතො අහොසි.
- v. නඤස්ස සභායකා හිකබු නඤං කථං සමුදාවරිංසු ?
නඤස්ස සභායකා හිකබු නඤං භක්තවාදෙන ව
උපකතිතකවාදෙන ව සමුදාවරිංසු.

04. පහත සඳහන් අර්ථය දෙන පාලි වාක්‍යාංශය සූත්‍රයෙන් තෝරා ලියන්න.

- i. පුච්ච වැදිරිය - පච්චකමකකටි
- ii. අඩක් පිරු කෙස් ඇතිව - උපඩ්ඪුලිබ්බෙනති කෙසෙහි
- iii. පරවි පා බඳු පා ඇති - කකුටපාදානං
- iv. ගිහිබවට යන්නෙමි - හිනායාවනතිසසාමි
- v. ළගින් තැබීමට නොසුදුසු - උපනිධිං (අපි) න උපෙනි
- vi. පොරොන්දුව - පටිසං
- vii. විකුණාගනු ලැබුවෙකි - උපකකතිකො
- viii. ඇපවීම - පාටිභොග

05. විවරණ සපයන්න.

i. බ්‍රහ්මචරියං

බ්‍රහ්මචාරී යනු බ්‍රහ්මචරි විසීමයි. එනම් කාමභෝගී ජීවිතයෙන් මිදී ලෝකෝත්තර විමුක්තිය පිණිස කටයුතු කිරීමයි.

අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණි සික්ඛාපදං යනුවෙන් අබ්‍රහ්මචාරීත්වයෙන් මිදීම හෙවත් බ්‍රහ්මචාරීව හැසිරීම ගැන දසසික්ඛාපදවල අන්තර් ගත වේ.

බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ආශ්‍රම ධර්මවල දී බ්‍රහ්මචාරී, ගෘහස්ථ, වානප්‍රස්ථ, සන්‍යාසි වශයෙන් කොටස් 4කින් යුක්ත ය. එහි බ්‍රහ්මචාරී අවදිය යනු අධ්‍යාපනය හදාරන කාල වකවානුවයි.

මෙහි අදහස් කරන්නේ කාමභෝගී දිවියෙන් මිදී ආධ්‍යාත්මික ගුණ වර්ධනය විෂයයෙහි කටයුතු කිරීමේ ස්වභාවය බව පැහැදිලි කරගන්න.

අචරිතා බ්‍රහ්මචරියං අලද්ධා යොබ්බතො ධනං ආදි වශයෙන් ළමා කාලයේ අධ්‍යාපනය හැදෑරීම කළ යුතුම බව දක්වා තිබේ.

ii. අභික්ඛුඤා සච්ඡිකත්වා

අභික්ඛුඤා යනු විශිෂ්ට වූ දැනීමයි. පඤ්ච අභික්ඛුඤා හා ඡළභික්ඛුඤා ආදි වශයෙන් විශිෂ්ට දැනීමෙන් යුතු වීමයි. සච්ඡිකත්වා යනු අවබෝධ කරගැනීමයි. මනා දැනීම අවබෝධ කරගැනීම යනුවෙන් හැඳින්විය හැකිය.

iii. බිණා ජාති

බිණ යනු ක්ෂය කළ යන අදහසයි. ජාති යනු ජාතියයි, ඉපදීමයි. බිණා ජාති යනු ඉපදීම ක්ෂය කළ යන අදහසයි. එනම් රහත්, පසේබුදු, සම්බුදු යන උතුමන් වහන්සේලා ය.

iv. දෙවෙසු තාවකිංසෙසු

තාවකිංසය යනු දෙව් ලෝ සයෙන් එක් දිව්‍ය ලෝකයකි. බුද්ධත්වය ලබන බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ තවුකිසා දිව්‍යලෝකයෙන් ව්‍යුත් ව මනුෂ්‍ය ලෝකයේ උපදින බව සඳහන් වේ. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ පින්කම් කරන බොහෝ පිරිස් කථරිය කොට දිව්‍ය ලෝකයේ උපත ලබන බව දැක්වේ. මුගලන් මහතෙරුන් වහන්සේ දිව්‍යලෝකයේ ගොස් එහි තතු මිනිස් ලොවේ අයට පෙන්වා දී ධර්ම දේශනා කරන බව ද ජේතවත්ථු විමානවත්ථුවල දැක්වේ.

V. සාවකියං

සැවැත්නුවරයි. කොසොල් රාජ්‍යයේ අගනගරයකි. බුදුරදුන් ජීවමානව බොහෝ කලක් වැඩ සිටි දෙවරම්වෙහෙර පිහිටියේ මෙහි ය. එසේම පාවාරිකාරාමය, පූර්වාරාමය, කුක්කුාරාම ආදී විහාරස්ථානත් පැවතියේ මෙහි ය.

අනේපිඬු, විශාඛා ආදී පිරිස ද ජීවත් වූයේ මෙහි ය.

06. සිංහලෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- i. පළමු අවස්ථාවේ දී නන්ද තෙරුන්ගේ ජනපද කල‍්‍යාණීය පිළිබඳ ආකල්පය විස්තර කරන්න.

නන්ද තෙරුන් ගිහි කල දැක තිබූ සුන්දරම කාන්තාව සුන්දරිය යි. නන්දා කුමරිය යි. ඔහු ඇය කෙරෙහි බැඳී සිටියේ එබැවිනි. ඔහුට පැවිදි දිවියේ බ්‍රහ්මචාරීව මහණදම් පිරිමට නොහැකි වූයේ නන්දා ගැන සිතා සිටි නිසා ය.

- ii. නන්ද තෙරුන් දෙවග්ගන් දුටු පසු ජනපද කල‍්‍යාණීය පිළිබඳ දක්වන ලද ආකල්පය විස්තර කරන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ නන්ද තෙරුන් දිව්‍ය ලෝකයට වැඩම කරවා ගෙන දිව්‍ය අප්සරාවන් සම්මුඛ වීමෙන් මෙතෙක් වේලා සිත විපිළිසර කැරගෙන සිටි ස්වරූපය ඉවත් කරගෙන දිව්‍ය අප්සරාවන් කෙරෙහි සිත බැඳිණි. බුදුහිමියන් ජනපදකල‍්‍යාණීය පිළිබඳ ඇසූ කල්හි දෙවිලෝ වඩින මොහොතේ පිළිස්සු හේනක පිලිස්සි කරවී සිටි වැදිරිය බඳු යැයි කීවේය. ජනපද කල‍්‍යාණීය ගැන එතෙක් තිබූ අදහස ඉවත හැරිණි.

- iii. නන්ද සූත්‍රයේ ඇතුළත් වර්ත ගණන නම් කරන්න.

- බුදුරජාණන් වහන්සේ
- නන්ද තෙරුන්
- ජනපද කල‍්‍යාණීය
- නන්ද හිමියන්ගේ හිතවත් හික්ෂුන් වහන්සේලා
- දිව්‍ය අප්සරාවන්

- iv. දෙවග්ගන් පතා මහණදම් කරන නන්ද තෙර ඔබ යැයි උපකල්පනය කොට ඔබට දොස් නගන යහළුවන්ගේ කියමන් දක්වන්න.

මෙවැනි අදහස් ප්‍රායෝගිකව ලබා ගැනීම වරි.

- v. නන්ද තෙරුන්ගේ කථාව තේමා කොටගෙන රචිත නිර්මාණ එකතු කරන්න.

(පොත්/ ගීත/ චිත්‍ර)

නවදැලි හේතක පෑව වැඳිරි රුව - සෝමතිලක ජයමහ

සෞන්දර්‍යානන්දය

(තවත් නිර්මාණ සොයන්න)

07. නන්ද සූත්‍රය ආශ්‍රයෙන් පාලි සංවාදයක් ලියන්න.

ඔබ ඔබටම අනන්‍ය සංවාදයක් ගොඩ නගන්න.

දාහත් වැනි පාඨම

අභ්‍යාසය

- i. අපදාන යන්නෙහි අර්ථය ලියන්න.
සූර්වයේ කරන ලද කුශලානුභාවයෙන් ජනිත වූ උදාර වර්තයක් සූර්වේනිවාසානුස්මාති යෙන් හෙවත් පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙළ දක්නා නුවණින් දැක අතිත වෘත්තාන්තය වශයෙන් ගෙනහැර පැම අපදාන නම් වේ.
- ii. අපදානපාළිය බුද්දක නිකායේ කී වැනි ග්‍රන්ථය ද?
13වැනි ග්‍රන්ථයයි.
- iii. අපදාන වර්ග කීය ද? ඒ මොනවාද ?
4කි. බුද්ධාපදාන, පච්චේක බුද්ධාපදාන, ථෙරාපදාන, ථෙරී අපදාන වශයෙනි.
- iv. අපදානපාලියෙහි ඇතුළත් සියලු අපදාන සංඛ්‍යාව කීය ද?
සියලු අපදාන 592කි.
- v. අපදානපාලියෙහි ඇතුළත් ගාථා ගණන කීය ද?
ගාථා 7619කි.
- vi. අපදානපාලියෙහි අටුවාවෙහි නම කුමක් ද?
විසුද්ධජනවිලාසිනී
- vii. අපදානට්ඨකථාවේ කතුවරයා කවුද?
මහානාම හිමි
- viii. අපදානපාලියෙහි ථෙරී අපදාන කීයක් ඇතුළත් ද?
ථෙරී අපදාන 40කි.
- ix. නවාංගසත්ථුසාසනය නම් කරන්න.
සුත්ත, ගෙයා, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උදාන, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අඛණ්ඩමිම, වෙදල්ල
- x. මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී අපදානයෙහි ඇතුළත් ගාථා ගණන කීය ද?
ගාථා 190කි.

